

Opinnäytetyö (AMK)

Elokuvan ja television ko

Mediatuotanto

2015

Sara Laaksonen

”KOKEMUKSELLINEN VIIHDEOHJELMA”

– Tutkimus kykykilpailutelevisioformaatin
osallistujakokemuksesta; Case The Voice Kids



TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Elokuvan ja television ko | Mediatuotanto

2015 | 91 sivua + 4 liitettä

Ohjaajat: Vesa Kankaanpää & Leena Kilpeläinen

Sara Laaksonen

”KOKEMUKSELLINEN VIIHDEOHJELMA” - TUTKIMUS KYKYKILPAILUTELEVISIOFORMAATIN OSALLISTUJAKOKEMUSTA; CASE THE VOICE KIDS

Tämä opinnäytetyö käsittelee The Voice Kidsin toisen tuotantokauden osallistujakokemusta ohjelmaan osallistuneiden lasten ja heidän huoltajiensa näkökulmasta. Osallistujakokemusta tutkittiin tässä opinnäytetyössä yhteensä neljässä eri vaiheessa; ensimmäisellä kuvausviikolla ohjelmaan osallistuneiden lasten huoltajat vastasivat kartoittavaan alkukyselyyn, semifinaaliin edenneet lapset osallistuivat ryhmähaastatteluihin, ja lisäksi sekä lapset, että heidän huoltajansa vastasivat molemmille kohderyhmille erikseen suunnattuihin loppukyselyihin ohjelman tullessa kokonaisuudessaan ulos televisiosta.

Tutkimuksen lähtökohtana toimi oman näkemykseni ja mediassa esitettyjen mielipiteiden ristiriitaisuudet lasten kykykilpailutelevisioformaattien tuottamista kohtaan. Opinnäytetyölläni halusinkin selvittää, missä kulkee totuus näiden vastakohtaisten näkemysten välillä. Opinnäytetyön neliosainen tutkimus pureutui perusteellisesti ohjelmaan osallistuneiden lasten, sekä heidän huoltajien näkökulmasta ohjelman tekoon, tuotannollisten järjestelyjen onnistumiseen, sekä ohjelmaan osallistumisen vaikutuksiin.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksien tuloksien perusteella The Voice Kidsiin osallistuminen on koettu positiivisena ja lasten kasvua ja kehitystä tukevana kokemuksena. Lapset itse kertoivat saaneensa ohjelman myötä ainutlaatuisia kokemuksia, uusia ystäviä ja lisäksi he löysivät itsestään aivan uusia puolia ohjelman teon aikana. Heidän huoltajansa puolestaan kokivat itsevarmuuden ja esiintymishalun lisääntyneen omassa lapsessaan. Tuotantoyhtiöltä huoltajat kaipasivat kuitenkin lasten huomioimista vielä ohjelman jälkeenkin. Kaiken kaikkiaan vastauksissa oli hyvin positiivinen ja myönteinen ilme, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Kaikista vastaajista 98 prosenttia myös oman kokemuksensa perusteella suosittelisi ohjelmaan osallistumista muille.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii ohjelmaa tuottanut Banijay Finland Oy.

ASIASANAT:

Kykykilpailutelevisioformaatti, kyky, kilpailu, televisio, formaatti, osallistujakokemus, televisiotuotanto, tuotanto, viihdeohjelma, The Voice Kids, Banijay Finland Oy, kyselytutkimus, teemahaastattelu, lapset, huoltajat

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Film and Media | Media Management

2015 | 91 pages + 4 appendixes

Instructors: Vesa Kankaanpää & Leena Kilpeläinen

Sara Laaksonen

“EXPERIENTIAL ENTERTAINMENT PROGRAM” - A SURVEY OF EXPERIENCES OF PARTICIPATION IN TALENT SHOW TELEVISION FORMAT; CASE THE VOICE KIDS

This thesis studies the experiences of the participants in the second season of The Voice Kids. The subjects of this research are the children who took a part of the competition and their parents. Their experiences are researched in this thesis in four parts. On the first week of filming the program parents filled in an extensive questionnaire which was followed by group interviews for the children who made to the semi-finals. Lastly both the parents and the children answered to a final questionnaire.

The starting point for the research was the conflict of my own experience of The Voice Kids and the opinions presented in the media towards children competing in talent show productions. In my thesis I wanted to find out the truth between the two contrasting opinions. The four part research of the thesis dives thoroughly in to the making of the program and also to the effects of participating from the point of view of the children who participated and their parents'.

The research of the thesis concluded that participation to The Voice Kids was seen as a positive experience that supports children's growth and development. The children expressed to having one of a kind experiences while participating and to having found new skills in themselves and new friends. The parents in turn felt that their children gained more self-confidence and more desire to perform. The parents however hoped for more contact between the production company and the children after the program was finished. Apart from a few exception the answers were all in all very positive and favourable. 98 percent of the respondents also would recommend participating to the program based on their own experiences.

The client of this thesis was Banijay Finland Oy, the production company behind The Voice Kids.

KEYWORDS:

television format, television, format, television production, production, talent show, Banijay Finland Oy, The Voice Kids, survey research, children, parents

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
1.1. Ajatuksesta tutkimukseksi	6
1.2. Tutkimuksen tausta ja tavoitteet	8
1.3. Tutkimuksen rakenne	9
2 THE VOICE KIDS FORMAATTINA	11
2.1. The Voice-konseptin taustat	11
2.2. Formaatin rakenne 2. tuotantokaudella	11
3. TUTKIMUKSEN VAIHEET JA MENETELMÄT	14
3.1. Kyselytutkimukset	14
3.1.1. Hyödyt	15
3.1.2. Haasteet	15
3.1.3. Kyselyiden vastaajat ja ajankohdat	17
3.1.4. Kysymysten asettelu ja testaus	19
3.2. Ryhmähaastattelut	21
3.2.1. Hyödyt	21
3.2.2. Haasteet	22
3.2.3. Teemahaastattelu	23
3.2.4. Haastateltavat ja haastattelun ajankohta	24
3.2.5. Tutkimuksen suunnittelu ja testaus	26
4 TULOSTEN ANALYSOINTI JA POHDINTA	29
4.1. Ryhmähaastattelut	29
4.1.1. Haastattelujen toteutus ja vastaajat	29
4.1.2. Lapset osana televisiotuotantoa	30
4.1.3. Uutta näkökulmaa tuotannon hierarkiaan	33
4.1.4. Luottavaisin mielin kulisseyssä	37
4.1.5. Ruusukimpussa vain muutama piikki	42
4.2. Lomakekyselyt	47
4.2.1. Kyselyiden toteutus ja vastaajat	47
4.2.2. Tuotannollisten järjestelyjen arviointia koko tuotannon kaarelta	50
4.2.3. ”Kaiken kaikkiaan paras mahdollinen työryhmä”	58
4.2.4. Odotuksista kokemukseen	62

4.2.5. Vaikutukset ja seuraukset	71
5 YHTEENVETO	80
KUVIOT	82
LÄHTEET	90

LIITTEET

- Liite 1. Alkukysely
- Liite 2. Ryhmähaastattelujen runko
- Liite 3. Huoltajien loppukysely
- Liite 4. Lasten loppukysely

1 JOHDANTO

1.1. Ajatuksesta tutkimukseksi

Olin itse tuotantoassistenttina The Voice Kidsin ensimmäisellä kaudella. Hyvin äkkiä sain huomata, että lähipiirini ja media suhtautuivat ohjelman tekoon varautuneesti, hieman ehkä jopa tuomitsevasti. Ajatus televisiossa kilpailevista lapsista tuntui ulkopuolelta asiaa tarkasteltavista väärältä ja lasten kehitystä ja kasvua turmelevana tapahtumana. The Voice Kidsiä, sekä sen kaltaisia vastaavanlaisia formaatteja onkin arvosteltu julkisuudessa rajusti. Esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton ohjelmajohtaja Marie Rautava on julkisesti kritisoinut lasten kykykilpailutelevisioformaattien tuottamisen taustalla olevia motiiveja. Rautavan mukaan ohjelmia ei tehdä pelkästään lapsia varten ja merkittävänä syynä ohjelmien tekoon hän pitää muun muassa tuotantoyhtiön saamaa taloudellista hyötyä (Iltalehti, 2013). Myös lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Vaala suhtautuu julkisuudessa käytyihin lasten kykykilpailuihin varauksella, sillä lasten kyvyillä haetaan hänen mukaansa taloudellista hyötyä ja samalla vaarana on, että lapsi menettää yksityisyydensuojansa (Helsingin Sanomat, 2012).

Lasten taidoilla hankitun taloudellisen hyödyn lisäksi lasten kykykilpailutelevisioformaatteja on kritisoitu julkisuudessa rajusti niiden haittavaikutusten takia. Esimerkiksi Väestöliiton asiantuntijalääkäri, lastenpsykiatri, Raisa Cacciatoren mukaan lasten hyvinvointi saattaa vaarantua julkisesti käytyyn kykykilpailuun osallistumisen myötä (Helsingin Sanomat, 2012). Myös Rautava on Cacciatoren kanssa samoilla linjoilla ja hänen mukaansa television tekeminen lasten kanssa sisältääkin paljon riskejä, sillä esimerkiksi lasten suhtautumista pettymyksiin on vaikea arvioida etukäteen. Pettymyksien ja epäonnistumisten sattuminen kameran edessä on Rautavan mukaan tosielämää huomattavasti raadollisempaa (Iltalehti, 2013).

Nykypäivänä Internet mahdollistaa televisio-ohjelmien laajan kritisoinnin. Keskustelupalstoilla ja esimerkiksi Twitterissä kuka tahansa voi omalla nimellään tai nimettömästi kommentoida ja arvostella ohjelmia ja niissä esiintyneitä henkilöi-

tä. Cacciatore onkin huolissaan siitä, kuinka lapset pystyvät kohtaamaan ohjelmasta käydyn julkisen keskustelun ja heidän omaan suoritukseensa kohdistuvan mahdollisen arvostelun (Helsingin Sanomat, 2012). Rautavan mukaan taas lapset saattavat tulkita myös myönteisen palautteen toisin ja lapsen osaamiseen ja taitoihin liittyvä julkinen keskustelu saattaa lisätä epävarmuutta ja heikentää itseluottamusta. Pahimmassa tapauksessa lapsi jättää rakkaan harrastuksensa ja luopuu tulevaisuuden haaveistaan joutuessaan televisio-ohjelmaan osallistuttuaan liian nuorena liian kovan arvostelun kohteeksi (Iltalehti, 2013). Professori Liisa Keltikangas-Järvinen puolestaan korostaa, että tutkimuksien mukaan lapsen laittaminen stressaavaan kilpailutilanteeseen ei paranna lapsen paineensietokykyä, eikä kasvata kestävämpään pettymyksiä paremmin vaan kokemukset lähinnä laskevat lapsen itseluottamusta ja lisäävät aggressiivisuutta (Lapsemme, 2012).

Kaikki edellä mainitut argumentit ovat lasten kanssa vuosia työskennelleiden henkilöiden lausumina hyvin vakuuttavia. He käsittelevät aihetta kuitenkin vain omasta näkökulmastaan, josta tarkasteltuna lasten kyvykilpailutelevisioformaatit on helppo tuomita ilman tarkempaa tutkiskelua. Itse The Voice Kids-tuotannon ensimmäisellä tuotantokaudella mukana olleena taas koin ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen edellä mainittujen riskien ja haittavaikutusten sijaan positiivisesti ja kannustavasti lapsiin. Tuotantoa tehtiin lapsiystävällisesti ja The Voice-konseptia oli muokattu The Voice of Finlandista lapsille sopivampaan muotoon, esimerkiksi suoria lähetyksiä ja puhelinäänestyksiä ei The Voice Kidsissä nähty.

Oma näkemykseni ja kokemukseni The Voice Kids-ohjelmaan osallistumisen vaikutuksesta lapsiin erosikin suuresti tuotannon ulkopuolelta tulleista näkemyksistä. Molemmat näkökulmista ovat perusteltuja ja omalla tavallaan oikeassa, mutta todellisuudessa asiaa mietittyäni ainoastaan ohjelmaan itse osallistuneet lapset, sekä heidän huoltajansa pystyvät määrittämään, missä kulkee totuus näiden kahden ääripäistä olevan näkemyksen välissä. En pysty oman kokemukseni perusteella puhumaan ohjelmaan osallistuneiden lasten puolesta; eikä pysty kukaan muukaan. Vastauksia kysymyksiin ”Turmeleeko televisiossa

esitettävään kykykilpailuun osallistuminen lapsen sielunmaailman ikuisiksi ajoiksi?” ja ”Voiko lasten kanssa tehdä viihdeohjelmaa televisioon positiivisin vaikutuksin?” pystyvät antamaan ainoastaan he, joilla on omakohtaista kokemusta ohjelmaan osallistumisesta.

1.2. Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

The Voice Kids-formaatin osallistujakokemusta ei ole aiemmin tutkittu Suomessa. Myöskään muiden maiden The Voice Kids-tuotantojen osallistujakokemusta ei ole tutkittu. Aiempaa tutkimustulosta ei löydy myöskään The Voice of Finlandin puolelta. Tiedettävästi The Voice Kidsin kaltaisia kykykilpailutelevisioformaatteja ei ole aiemmin tutkittu Suomessa tämän opinnäytetyön tutkimusta vastaavalla tavalla. Tutkimuksen tavoitteita vastaava vertailukohtaa tutkimukselle ei siis ole olemassa.

The Voice Kids-tuotannon osallistujakokemusta käsittelevää tutkimusta suunniteltaessa tutkittavia kohderyhmiä muodostui kaksi: ohjelmaan osallistuneet 8-14-vuotiaat lapset, sekä heidän huoltajansa. Vaikka itse kilpailu käydäänkin lasten kesken, päätöksen osallistumisesta tekee kuitenkin aina huoltaja. Huoltajat ovat tiiviisti kilpailuun osallistuneen lapsen matkassa mukana ja heidän kokemuksestaan ohjelmaan osallistumisesta on näin ollen myös tärkeää tutkia.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka tuotannolliset järjestelyt ovat vaikuttaneet kohderyhmien osallistujakokemukseen. Näillä tuotannollisilla järjestelyillä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa muun muassa kuvaustilanteiden järjestämistä, etukäteen tiedotusta ja kommunikointia paikan päällä, yleistä ilmapiiriä ja muita osallistujakokemukseen vaikuttavia asioita. Lisäksi tavoitteena on selvittää, minkälaisia ajatuksia The Voice Kids-ohjelmaan osallistuminen herättää kohderyhmissä ohjelman teon aikana, sekä jälkeenpäin. Tarkoituksena on myös tutkia, miten lapset itse kokevat ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen heihin lyhyellä aikavälillä, sekä kuinka heidän huoltajansa kokevat ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen lapseen. Koska tutkimus koostuu useammasta tutkimus-

ongelmasta, pyritään niihin löytämään vastauksia erilaisin menetelmin (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 27). Myös tutkimuksen kaksi toisistaan poikkeavaa kohderyhmää vaativat erilaisia tutkimusmenetelmiä.

1.3. Tutkimuksen rakenne

The Voice Kidsin 2.tuotantokauden osallistujakokemusta käsittelevä tutkimus koostuu yhteensä neljästä erillisestä tutkimuksesta, joista kaksi käsittelee lasten osallistujakokemusta ja vastaavasti kaksi huoltajien kokemuksia. Nämä neljä tutkimusta sijoittuivat The Voice Kidsin tuotantokaarelle kuvion A (sivu 10) esittämällä tavalla. Tutkimuksen ensimmäisenä osana tutkitaan kvantitatiivisin menetelmin huoltajien osallistujakokemusta ensimmäisen kuvausviikon aikana. Tutkimuksen seuraavassa osassa semifinaali-vaiheeseen edenneet lapset osallistuvat kvalitatiivisesti toteutettavaan tutkimukseen ja lopuksi sekä lapset, että huoltajat vastaavat kvantitatiivisesti toteutettuun loppukyselyyn The Voice Kidsin 2. tuotantokauden tullessa kokonaisuudessaan ulos televisiosta.

Kvantitatiivista ja kvalitatiivista menetelmää käytetään tutkimuksessa pääasias-
sa komplementaarisesti eli täydentävästi. Tutkimuksen eri osat ja niissä käytetyt
menetelmät on siis alkujaan jo suunniteltu kattamaan tutkimuksen eri osia ja
alueita (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 32). Toisaalta voidaan myös nähdä, että kvanti-
tatiivista ja kvalitatiivista menetelmää käytetään tässä tutkimuksessa vuorotellen
eli iteratiivisesti, sillä jokaisen tutkimusvaiheen jälkeen kerätty materiaali analy-
soidaan ja jo saatuja tuloksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tutki-
muksen seuraavissa vaiheissa (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 30). Tutkimuksen paino-
pisteet ja kysymykset elävätkin koko ajan saatujen vastausten perusteella, eikä
tutkimuksen rakenne ole tiukasti sidoksissa ennakkoon asetetussa suunnitel-
massa.



Kuvio A. Tutkimuksen vaiheiden sijoittuminen tuotannon kaarelle.

2 THE VOICE KIDS FORMAATTINA

2.1. The Voice-konseptin taustat

The Voice Kids perustuu hollantilaisen tuotantoyhtiö Talpan kansainvälisestäikin tunnettuun The Voice-ohjelmaformaattiin (Talpa 2015). The Voice on laulukilpailu, jossa vain ääni ratkaisee. Formaatin perusajatuksena on, että tunnetut artistit toimivat ohjelmassa tähtivalmentajina ja etsivät omaan tiimiinsä lahjakkaita laulajia vain lauluäänien perusteella. Ohjelman on kehittänyt hollantilainen televisio-tuottaja ja Talpa-yhtiön perustaja John De Mol yhdessä hollantilaisen laulajan Roel van Velzenin kanssa (Zitting 2015).

The Voice-formaatin ensimmäinen versio The Voice of Holland esitettiin Hollannissa syksyllä 2010. Ensimmäinen tuotantokausi oli menestys ja sen seurauksena formaatti myytiin useisiin eri maihin. Solar Television Oy, nykyinen Banijay Finland Oy, hankki formaatin oikeudet Suomeen ja The Voice of Finland-nimeä kantava suomalainen versio hollantilaisesta formaatista sai ensiesityksensä televisiossa Nelonen-kanavalla 30. joulukuuta 2011 (Zitting 2015). The Voice of Finlandia on esitetty Suomessa yhteensä neljä tuotantokautta.

The Voice-konseptiin pohjautuva The Voice Kids-formaatti sai ensiesityksensä Hollannissa vuonna 2012 (Talpa 2015). The Voice Kidsin suomalaisen version ensimmäinen tuotantokausi sai televisioesityksensä The Voice of Finlandin toisen ja kolmannen tuotantokauden välissä syksyllä 2013. Suomen The Voice Kidsiin saivat hakea mukaan 8-14-vuotiaat lapset ja nuoret. Suomen lisäksi yli 20 maata ovat tehneet oman versionsa The Voice Kidsistä (Talpa 2015).

2.2. Formaatin rakenne 2. tuotantokaudella

The Voice Kidsin toinen tuotantokausi, jonka osallistujakokemusta tässä opinäytetyössä tutkitaan, kuvattiin kesällä 2014 ja esitettiin televisiossa syksyllä 2014. The Voice of Finlandin ja The Voice Kidsin aiempien kausien tapaan The

Voice Kidsin toisen tuotantokauden tuotti Banijay Finland Oy. Tuottajana toisella tuotantokaudella toimi Katja Price, vastaavina tuottajina Martti Sivonen ja Joonas Hytönen, Nelosen vastaavana tuottajana Tea Panula, sekä musiikkituottajana Lenni-Kalle Taipale. The Voice Kidsin toisella tuotantokaudella tähtivalmentajina toimivat ensimmäiseltä kaudelta tuttu Krista Siegfrieds, sekä uusina valmentajina ohjelmaan mukaan tulleet Arttu Wiskari ja Diandra Flores. Ohjelman juonsi Axl Smith yhdessä Jenni Alexandrovan kanssa. The Voice Kidsiin saivat hakea mukaan 8-14-vuotiaat lapset ja nuoret.

The Voice Kids rakentuu formaatin mukaisesti neljästä eri vaiheesta, jotka ovat; Ääni ratkaisee, Kehäkamppailut, Semifinaalit, sekä Finaali. Ääni ratkaisee-vaiheessa kilpailijat esiintyvät bändin säestämänä ensimmäistä kertaa tähtivalmentajille. Tähtivalmentajat istuvat selin kilpailijaan päin, eivätkä näin ollen näe kilpailijaa. Kilpailijan tehtävänä on raivata tiensä jatkoon ja vakuuttaa tähtivalmentajat ainoastaan äänen perusteella. Tähtivalmentajat valitsevat laulajia omaan tiimiinsä painamalla nappia, mikä kääntää heidän tuolinsa ympäri. Tähtivalmentaja näkee vasta valinnan tehtyään kilpailijan ensimmäistä kertaa. Mikäli useampi kuin yksi tähtivalmentajista kääntyy valta vaihtuu ja tähtivalmentajat kilpailevat laulajasta, joka saa itse päättää tuolinsa kääntäneistä tähtivalmentajista kenen tiimiin haluaa. Jokainen tähtivalmentaja saa valita tiimiinsä 18 nuorta laulajaa, yhteensä 54 kilpailijaa pääsee näin ollen seuraavalle kierrokselle.

Ääni ratkaisee-vaiheen jälkeen vuorossa ovat Kehäkamppailut. Kehäkamppailuissa jokainen tähtivalmentaja jakaa oman tiiminsä laulajat yhteensä kuuteen kolmen hengen ryhmään. Tämän jälkeen tähtivalmentaja valitsee jokaiselle ryhmälle oman kappaleen esitettäväksi. Kappale jaetaan tasapuolisesti kolmen laulajan kesken tähtivalmentajan avustuksella. Jokainen ryhmä harjoittelee omaa kappalettaan itsenäisesti, sekä tähtivalmentajan johdolla ja lopuksi ryhmä nousee Kehäkamppailu-lavalle ja esittää kappaleen kaikille tähtivalmentajille, sekä yleisölle bändin säestämänä. Esityksen jälkeen jokainen tähtivalmentaja antaa palautetta kilpailijoille. Kolmesta laulajasta vain yksi jatkaa Semifinaalivaiheeseen oman tähtivalmentajan päätöksellä.

Semifinaali-vaiheessa jokaisella tähtivalmentajalla on mukanaan kuusi kilpailijaa. Esitettävät kappaleet valitaan jokaiselle kilpailijalle oman tähtivalmentajan avustuksella. Kappaletta ja lavaesiintymistä harjoitellaan bändin säestämänä ja tähtivalmentajan, sekä esiintymisvalmentajan avustuksella. Semifinaaleja on yhteensä kaksi; molemmissa semifinaaleissa lavalle nousee kolme laulajaa jokaisen tähtivalmentajan tiimistä. Kummastakin semifinaalista jokaisen tähtivalmentajan riveistä yksi laulaja etenee finaaliin. Finalistit ratkaistaan tähtivalmentajien antamien pisteiden, sekä yleisön antamien äänien perusteella. Jokaisella tähtivalmentajalla on käytettävänä 100 pistettä, jotka hän saa jakaa oman tiimensä kolmen laulajan kesken haluamallaan tavalla. Tähtivalmentajan antamiin pisteisiin lisätään paikalla olevan yleisön antamat äänet. Näiden yhteissummalla paras laulaja jokaisen tähtivalmentajan tiimistä etenee finaaliin.

Finaalissa jokaisella tähtivalmentajalla on enää kaksi valmennettavaa kilpailijaa. Finaalin ensimmäisellä kierroksella tähtivalmentajat esiintyvät yhdessä finaali-kaksikkonsa kanssa ja lisäksi jokainen finalisti nousee lavalle yksin. Ensimmäisen kierroksen jälkeen tähtivalmentaja valitsee omista laulajistaan toisen finaaliin ja samalla koko kilpailun viimeiselle ja ratkaisevalle kierrokselle. Viimeisellä kierroksella nähdään siis yksi laulaja jokaisen tähtivalmentajan tiimistä ja jokainen heistä esittää vielä yhden ennakkoon tähtivalmentajan avustuksella pääteytyn kappaleen. Kun kaikki esitykset on nähty, paikalla oleva studioyleisö äänestää voittajasta. Tähtivalmentajilla ei ole enää valtaa, eniten yleisöääniä saanut kilpailija voittaa koko kilpailun.

Näiden neljän formaattiin kuuluvan vaiheen lisäksi The Voice Kidsin toisen tuotantokauden aikana tehtiin myös The Voice Kids: Plan-show-erikoisjakso, joka kuvattiin muiden vaiheiden tapaan kesällä 2014 ja esitettiin televisiossa Kehäkamppailu-jaksojen ja Semifinaali-jaksojen välissä syksyllä 2014. Plan-showssa esiintyivät kaikki tähtivalmentajat oman tiimensä kuuden semifinalistin kanssa, kaikki semifinalistit yhdessä ja lisäksi lavalle nousi joukko Suomen eturivin artisteja. Kaksituntisen ohjelman aikana etsittiin uusia kuukausilahjoittajia ja kerättiin varoja lastenoikeusjärjestö Planin työlle kehitysmaiden hyväksi.

3. TUTKIMUKSEN VAIHEET JA MENETELMÄT

3.1. Kyselytutkimukset

Menetelmien osalta pääpaino tässä tutkimuksessa on kvantitatiivisesti toteutettavissa kyselytutkimuksissa, sillä tutkimuksen neljästä vaiheesta kolme toteutetaan kvantitatiivisin menetelmin. Koko tutkimuksen avaa The Voice Kidsin ensimmäisellä kuvausviikolla teetettävä alkukysely, johon saavat vastata ohjelmaan osallistuneiden lasten huoltajat, sekä yli 18-vuotiaat tukijoukkolaiset. Tämä alkukysely toimii pohjana tutkimuksen seuraaville vaiheille ja sen vastauksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan sekä semifinaali-vaiheeseen edenneiden lasten ryhmähaastattelujen teemakysymyksissä, että koko tutkimuksen päättävissä loppukyselyissä, joita on yhteensä kaksi kappaletta.

Alkukyselyn tavoitteena on kartoittaa tuotannon lähtötilanne ja selvittää erilaisen taustoittavien ja tarkentavien kysymysten avulla, millaisella mielellä osallistujat ovat ohjelmaan osallistumisen alkuvaiheessa; onko kaikki ollut sujuvaa ja selvää, kuinka heitä kohtaan on tuotantoyhtiön puolesta käyttäydytty, missä on onnistuttu ja missä olisi parantamisen varaa. Näiden vastausten perusteella tutkimuksen seuraavissa vaiheissa haetaan täsmällisemmin vahvistusta ja tarkennusta osallistujakokemukselle.

Osa huoltajien ja lasten loppukyselyiden kysymyksistä pohjautuu alkukyselyyn ja osa kysymyksistä on täsmälleen samoja, kuin alkukyselyssä. Näin saadaan vertailtua osallistujakokemusta ohjelman eri vaiheissa ja seurattua, onko kokemuksessa tapahtunut muutosta. Vertailun lisäksi loppukyselyillä tuodaan syvyyttä koko tutkimukseen kääntämällä tutkimuksen aikaulottuvuus poikittaistutkimuksesta pitkittäistutkimukseen (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2013, 177-178). Osallistujakokemus on niin moniulotteinen käsite, että sen tutkiminen ainoastaan yhdellä tavalla yhdessä vaiheessa ei tunnu riittävältä. Kokemus ohjelmaan osallistumisesta kehittyy ja muuttuu koko ajan ja näitä kehityksiä ja muutoksia on tärkeä tutkia ja vertailla eri vaiheissa, jotta tuloksille saadaan syvyyttä ja todellisia merkityksiä.

Tässä tutkimuksessa alkukysely toteutetaan paperisena kyselylomakkeena ja molemmat loppukyselyt verkkokyselyn muodossa. Seuraavaksi perehdytään näiden aineistonkeruutapojen hyviin ja huonoihin puoliin hyötyjen ja haasteiden kautta.

3.1.1. Hyödyt

Tämän tutkimuksen neljästä vaiheesta kolme toteutettiin kvantitatiivisilla kyselytutkimuksilla osittain ajanhallinnallisista syistä. Kyselytutkimuksilla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto suhteellisen vaivattomasti ja pienemmällä työmäärällä, mitä kvalitatiivisilla menetelmillä olisi mahdollista (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2013, 195). Vastauksia voidaan kerätä samanaikaisesti usealta vastaajalta hyvinkin laajasti useita eri kysymystyyppejä hyödyntäen (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2013, 198-202). Lisäksi esimerkiksi tämän tutkimuksen loppukyselyt on kaikille osapuolille vaivattomampaa teettää verkkokyselynä, sillä koko perusjoukko on mahdollista tavoittaa sähköpostilla, jonka liitteenä olevaan kyselyyn he voivat oman kiinnostuksensa mukaan vastata tai olla vastaamatta heille annetuissa aikarajoissa heille parhaimpaan sopivaan aikaan.

Lisäksi kyselytutkimuksen etuna on tutkijan neutraalimpi rooli esimerkiksi haastatteluihin verrattuna (Aaltola, Valli, 2001, 101). Kyselytutkimuksissa vastaaja saa perehtyä ja vastata rauhassa kysymyksiin, eikä tutkija vaikuta omalla läsnäolollaan vastaustilanteeseen painostavasti. Tämän tutkimuksen osalta tutkija on itse paikalla alkukyselyiden vastaustilanteessa, mutta kyselystä tiedottaminen ja vastausohjeiden antaminen tapahtuu kolmannen osapuolen, tässä tapauksessa tuotannon apulaisohjaajan, kautta. Loppukyselyt lähetetään puolestaan tuotannon sähköpostin kautta, tutkijan henkilökohtaisen sähköpostin sijaan.

3.1.2. Haasteet

Kyselytutkimukseen liittyy etujen lisäksi myös lukuisia haasteita, joita ovat muun muassa tutkimuksesta syntyneen aineiston syvyys, kysymysten väärinymmär-

tämisen riski, sekä vastaamattomuus. Näihin haasteisiin on tässä tutkimuksessa reagoitu tekemällä vastaaminen mahdollisimman helpoksi. Nykyään kyselyitä tyrkytetään joka paikassa, minkä takia niistä on kovin helppo kieltäytyä ja vastausprosentit saattavat jäädä alhaisiksi (Vehkalahti, 2014, 44). Alkukyselyn osalta vastauskynnys on tässä tutkimuksessa tehty mahdollisimman matalaksi. The Voice Kidsin ensimmäisellä kuvausviikolla kaikki kyselyn perusjoukkoon kuuluvista henkilöistä on koottu yhteen tuotannon puolesta. Koko perusjoukko odottaa ohjelmaan liittyvistä kuvaussyistä samassa tilassa omaa vuoroaan, joten odottelun aikana on hyvin luontevaa vastata heidän kokemusta mittaavaan kyselyyn. Kyselyn aihe on lähellä jokaista vastaajaa, minkä vuoksi vastausmotivaation voidaan olettaa olevan korkealla tilanteessa, jossa vaihtoehtoista tekemistä ei ole tarjolla.

Alkukyselyyn verrattuna loppukyselyiden osalta vastauksien saaminen on haastavampaa, sillä vastaajia ei ole valmiiksi järjestetty tilanteeseen, jossa kyselyyn vastaaminen olisi luontevaa. Kyselyyn vastaaminen jää jokaisen oman harkinnan ja kiinnostuksen varaan. Lisäksi sähköpostilla lähetetty kysely saattaa hautautua muiden viestien alle ja kato saattaa nousta suureksi (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2013, 195). Tämän tutkimuksen osalta aihe on kuitenkin vastaajia lähellä, joten voidaan olettaa, että kyselyn vastaanottajilla on lähtökohtaisesti motivaatiota vasta kyselyyn, mikäli se vain tavoittaa heidät.

Haasteista huolimatta verkkokysely saattaa toteutustavaltaan olla kuitenkin parempi paperiseen lomakkeen verrattuna. Paperisessa kyselylomakkeessa vastaaja voi selailta kysymykset läpi ennen vastaamista ja vastata kysymyksiin haluamassaan järjestyksessä (Aaltola, Valli, 2001, 102). Lisäksi vastaaja voi halutessaan jättää vastaamatta pakolliseksi tarkoitettuihin kysymyksiin, mikä ei tarkkaan kontrolloidussa verkkokyselyssä ole mahdollista. Toisaalta taas verkkokysely saattaa pakottaa vastaajan vastamaan myös sellaisiin kysymyksiin, joihin vastaajalla ei välttämättä ole mielipidettä tai joita hän ei ymmärrä (Aaltola, Valli, 2001, 102). Väärinymmärrysten minimoimiseksi kyselylomakkeet on tämän tutkimuksen osalta laadittu mahdollisimman huolellisesti, jotta jokaisesta kysymyksestä löytyy jokaiselle vastaajalle sopiva vastausvaihtoehto (Aaltola, Valli, 2001,

110). Osa kysymyksistä on myös verkkolomakkeessa jätetty vapaaehtoisiksi, sillä pakottamalla vastaajat vastaamaan kysymyksiin, joihin heillä ei ole mielipidettä saadaan vain vääristyneitä tuloksia.

3.1.3. Kyselyiden vastaajat ja ajankohdat

Kyselyiden onnistumisen kannalta perusjoukon onnistunut määrittäminen on avainasemassa. Tämän tutkimuksen osalta perusjoukko on tietoisesti rajattu tutkimuksen jokaisessa vaiheessa varsin tiukasti. Tässä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita ainoastaan The Voice Kidsin 2. tuotantokauden osallistujakokemuksesta, joten tutkimuksen perusjoukon muodostavat vain ne henkilöt, joilla on omakohtaista kokemusta ohjelmaan osallistumisesta ja joiden vastaukset näin ollen ovat tutkimuksen kannalta mielekkäitä (Vehkalahti, 2014, 43). Lähtökohtaisesti perusjoukko on tämän tutkimuksen ensimmäisestä vaiheesta asti varsin pieni, sillä jo alkukyselyn perusjoukko on rajattu ainoastaan Ääni Ratkaisee-vaiheeseen asti päässeiden lasten huoltajiin ja yli 18-vuotiaisiin tukijoukkolaisiin.

Alkukyselyn perusjoukko on tarkoituksen mukaisesti rajattu tutkimuksen kahdesta kohderyhmästä ainoastaan ohjelmaan osallistuneiden lasten huoltajiin ja täysi-ikäisiin tukijoukkolaisiin, sillä aineiston pääasiallisena tarkoituksena on toimia pohjana ja vertailukohtana tutkimuksen muille vaiheille. Tukijoukoilta edellytetään täysi-ikäisyyttä lupa-asioiden välttämiseksi. Kilpailuun osallistuneet lapset rajautuvat myös alkukyselyn ulkopuolelle, sillä oletettavasti he eivät pysty arvioimaan osallistujakokemustaan vielä tässä vaiheessa alkukyselyn vaatimalla tavalla.

Alkukyselyn ajankohdaksi valikoitui ensimmäinen kuvausviikko, sillä silloin koko perusjoukko on paikalla ja helposti saavutettavissa. Ensimmäinen kuvausviikko on myös ohjelman rakenteen kannalta otollinen ajankohta kyselyn teettämiseksi, sillä silloin kaikki vastaajat ovat vielä samalla viivalla; kukaan ei ole vielä pääs-

syntä jatkoon tai tippunut kilpailusta, joten ohjelmassa menestyminen ei vaikuta vastauksiin.

Koska tässä tutkimuksessa alkukyselystä alkaen perusjoukko on rajattu varsin tiukasti, voidaan ajatella, että koko perusjoukko kuuluu tutkimuksen otokseen (Vehkalahti, 2014, 43). Jokaisella Ääni Ratkaisee-vaiheen kuvauspäivinä mukana olevalla huoltajalla tai täysi-ikäisellä tukijoukkolaisella on mahdollisuus vastata kyselyyn ja näin ollen päätyä sen otantaan. Ainoastaan vastaushaluttomuus rajaa perusjoukkoon kuuluvia henkilöitä otannan ulkopuolelle. Laajemmissa tutkimuksissa perusjoukkoa huomattavasti pienempi otos edustaa koko perusjoukkoa, niin että vastaukset voidaan yleistää koskemaan koko perusjoukkoa (Vehkalahti, 2014, 43). Tässä tutkimuksessa idea on aivan sama, mutta otoksen koko perusjoukkoon nähden on vain laajempi ja samalla myös kattavampi. Myös tuloksien yleistämisen kannalta laaja otos voidaan nähdä hyvänä ja edustava asiana.

Loppukyselyiden osalta päädyttiin yhden yhteisen lomakkeen sijaan kahteen erilliseen kyselylomakkeeseen, joista toinen suunnattiin kilpailuun osallistuneille lapsille ja toinen heidän huoltajilleen. Näin huoltajien osallistujakokemusta pystyttään mittaamaan loppukyselyssä alkukyselyä vastaavalla tarkkuudella ja lapsien osallistujakokemusta taas voidaan omalla lomakkeella mitata lapsien ymmärrystä ja osaamista vastaavalla tavalla. Huoltajien lomakkeen kysymykset ovat hyvin analyyttisiä, eikä kysymysten merkitykset välttämättä avaudu sellaisinaan lapsille tutkijan tarkoittamalla tavalla (Aaltola, Valli, 2001, 100). Tämän vuoksi lapset huomioidaan omana vastaajaryhmänään ja erotetaan vastaajaryhmät toisistaan.

Molemmat loppukyselyistä toteutetaan verkkokyselyinä, joiden linkit välitetään vastaajille tuotantoyhtiön kautta. Koska toinen vastaajaryhmistä koostuu alakäisistä, ollaan heihin yhteydessä huoltajien välityksellä, jolloin voidaan varmistaa, että lapsilla on huoltajan lupa vastaamiseen. Lisäksi lasten lähestyminen huoltajien kautta on luontevaa, sillä huoltajat itse muodostivat toisen vastaajaryhmistä ja heitä lähestytään joka tapauksessa tutkimuksen merkeissä. Loppukyselyiden onnistumisen kannalta erityisen tärkeässä roolissa on saatekirje,

joka kehottaa vastaamaan kyselyyn. Saatekirjeen perusteella vastaanottaja tekee päätöksen, vastaako kyselyyn vai ei (Vehkalahti, 2014, 48). Tässä tutkimuksessa saatekirjeen rooli on vielä erityisen merkittävä, sillä sen lisäksi, että sen avulla pitää motivoida huoltajat vastaamaan heille suunnattuun kyselyyn, täytyy huoltajat samalla motivoida välittämään lapsille suunnattu loppukysely heidän omalle lapselleen.

Saatekirjeen lisäksi kyselyiden ajankohta on merkittävässä asemassa. Kokonaisuuden kannalta loppukyselyiden tulee sijoittua koko ohjelman televisioesityksen jälkeiselle ajalle, jotta osallistujakokemusta on mahdollista arvioida kokonaisuutena. Kyselyiden lähettäminen ei saa kuitenkaan venyä kovin pitkälle viimeisen jakson televisioesityksestä, sillä ohjelmaan osallistumisen olisi hyvä olla vielä tuoreena osallistujien mielessä. Vaikka kyselyt teetettäisiinkin melko pian viimeisen jakson televisioesityksestä, antavat vastaukset silti syvyyttä eri aikaulottuvuudessa teetettyihin alkukyselyyn ja ryhmähaastatteluihin. Koska tutkimuksessa tutkitaan osallistujien kokemusta ja mahdollisia ohjelmaan osallistumisen vaikutuksia lyhyellä aikavälillä, tämän opinnäytetyön aikatauluista johtuen, on perusteltua teettää loppukyselyt jo tässä vaiheessa useamman vuoden päähän menevän jälkiseurannan sijaan.

3.1.4. Kysymysten asettelu ja testaus

Tutkimuksen onnistumisen kannalta kaikista tärkeimmässä roolissa on kysymysten asettelu. Kysymysten laatimisessa tuleekin olla erityisen huolellinen, sillä epätarkat ja huolimattomasti laaditut kysymykset aiheuttavat eniten virheitä tutkimustuloksiin (Aaltola, Valli, 2001, 100). Sisällöllisesti oikeat kysymykset on pystyttävä esittämään tilastollisesti mielekkäällä tavalla ja vielä niin, että vastaaja ymmärtää yksiselitteisesti, mitä kysytään (Vehkalahti, 2014, 20). Koska toisen loppukyselyn osalta vastaajaryhmä koostuu 8-14-vuotiaista lapsista on vastaajien ikä huomioitava kysymyksiä laatiessa. Tämän vuoksi huoltajille suunnattua loppukyselyä muokattiin lapsille ymmärrettävämpään muotoon. Kysymyksiä

yksinkertaistettiin ja lomaketta lyhennettiin, jotta lapset jaksaisivat vastata kyselyn loppuun asti, eivätkä turhautuisi kesken vastaamisen liian haastavan ja pitkän lomakkeen kanssa (Vehkalahti, 2014, 48).

Ennen tarkempien kysymysten laatimista on tärkeää hahmottaa tutkimuksen kohteena olevan ilmiön keskeiset ulottuvuudet (Vehkalahti, 2014, 20). Ulottuvuuksilla tarkoitetaan laajempia kokonaisuuksia, joihin haetaan vastauksia yksittäisillä kysymyksillä eli osioilla. Yksittäisillä kysymyksillä pilkotaan ulottuvuuksia yksinkertaisempiin paloihin, joihin on helpompi vastata kuin laajoihin moniulotteisiin kokonaisuuksiin. Tutkijan kiinnostuksen kohteena onkin ensisijaisesti ulottuvuudet, joita pyritään mittaamaan yksittäisillä kysymyksillä (Vehkalahti, 2014, 22).

Esimerkiksi alkukysely on pilkottu erilaisiin osallistujakokemukseen vaikuttaviin ulottuvuuksiin, joista yksi on tuotantoyhtiön kommunikointi. Kommunikointi on käsitteenä vielä varsin abstrakti, joten se on operationalisoitava eli työstettävä ymmärrettävään ja mitattavaan muotoon (Vehkalahti, 2014, 18). Sen sijaan, että alkukyselyssä kysytään vastaajalta suoraan, kuinka tuotantoyhtiö on kommunikoinut, täytyy kommunikointi pilkkoa käsitteenä erilaisiin mitattaviin osioihin. Lähtökohtaisesti tutkija olettaa, että tuotantoyhtiön kommunikointi vaikuttaa osallistujakokemukseen. Tätä oletusta hän lähtee selvittämään erilaisilla kommunikointiin liittyvillä osioilla, joita ovat alkukyselyssä muun muassa kuvauspäivien aikana syntyneet epäselvät tilanteet, epäselvien tilanteiden ratkeamisnopeus, sekä epäselvien tilanteiden toistuvuus. Näiden osioiden avulla tutkija pyrkii saamaan vastauksia kysymyksiensä taustalla olevaan ulottuvuuteen; siihen kuinka hyvin tuotantoyhtiön on kommunikoinut ohjelmaan osallistuneiden kanssa.

Kun tutkimuksen ulottuvuudet ja niitä mittaavat osiot on saatu määriteltyä, on tärkeää testata kyselyn toimivuutta. Kyselyn laatijana tutkija on niin tiiviisti tutkimuksen aiheesta ja tavoitteista kiinni, että tutkittavan rooliin asettuminen saattaa tuntua lopulta mahdottomalta (Vehkalahti, 2014, 48). Tutkija tulee herkästi sokeaksi omalle työlleen ja kyselylomakkeen ongelmatilanteiden hahmottaminen saattaa olla haastavaa. Itselle selkeänä avautuvat kysymykset eivät välttä-

mättä olekaan niin selkeitä tutkittavien asettuessa kyselyn ääreen ensimmäistä kertaa ilman samaa tietämystä aiheesta, joka kyselyn laatineella tutkijalla on ollut.

Kyselylomakkeen testaaminen etukäteen onkin tärkeää. Testaajiksi sopivat parhaiten kyselyn kohderyhmään kuuluvat henkilöt, sillä heidän kauttaan on mahdollista saada realistinen käsitys kysymysten selkeydestä, ymmärrettävyydestä ja tarpeellisuudesta kohderyhmän näkökulmasta (Vehkalahti, 2014, 48). Lisäksi kohderyhmän testivastauksien perusteella voidaan paikantaa, onko tutkimuksen kannalta jotain olennaista jäänyt kysymättä (Vehkalahti, 2014, 48). Tämän tutkimuksen osalta kyselyiden testaajina ovat toimineet tuotannossa työskentelevät henkilöt. He ovat oman osaamisensa ja ohjelman tekoon liittyvän tietonsa pohjalta arvioineet kysymysten ymmärrettävyyttä ja selkeyttä ja tarkistaneet, että ohjelmaan liittyvistä käsitteistä puhutaan kohderyhmän ymmärtämällä termeillä ja oikealla tarkkuudella.

3.2. Ryhmähaastattelut

Lasten osallistujakokemusta tutkitaan tässä tutkimuksessa kahdella menetelmällä. Niistä ensimmäinen on tutkimuksen ainoa kvalitatiivinen osuus, joka sijoittuu semifinaali-vaiheeseen. Ryhmähaastatteluinä toteutettavien teemahaastattelujen tavoitteena on selvittää kilpailuun osallistuneiden lasten näkökulmasta tuotannollisten järjestelyjen onnistumista. Ryhmähaastatteluissa pureudutaan tarkemmin ohjelman tekoon ja sen eri vaiheisiin ja siihen, kuinka lapset kokevat ohjelmaan osallistumisen. Tavoitteena on saada lasten ääni kuuluviin, ilman vanhempien tai tuotantoyhtiön painostusta.

3.2.1. Hyödyt

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui ryhmähaastattelu, sillä lapset saattavat olla haastattelutilanteessa arkoja ja mielipiteiden saaminen muilla menetelmillä olisi

haastavampaa (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 36). Ryhmähaastattelussa lapsi ei joudu olemaan yksin valta-asemassa olevan haastattelijan kanssa, joka määrittelee tilanteen luonteen, vaan lapsi voi tukeutua kanssaan samassa tilanteessa oleviin ryhmän jäseniin (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 128). Ryhmän tuoman turvan lisäksi haastattelulla on menetelmänä myös muita etuja haastateltavien ollessa lapsia. Kyselytutkimukseen verrattuna haastattelu on huomattavasti joustavampi menetelmä (Tuomi, Sarajärvi, 2009, 73). Haastattelijalla voi tarvittaessa tarkentaa kysymyksiä ja selventää sanamuotoja, mikä on erityisesti lapsia haastateltaessa tärkeää, sillä lapset saattavat antaa kysymyksille toisenlaisia merkityksiä, mitä haastattelijalla alun perin oli ajatellut.

Koska haastattelussa ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavien kanssa, voidaan haastattelutilanteessa edetä joustavasti vastausten mukaan (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 34). Tiedonhankintaa voidaan suunnata haastattelutilanteessa huomattavasti vapaammin, mitä lomakkeeseen tiukasti laaditut kysymykset mahdollistaisivat. Lisäksi haastattelussa on mahdollisuus saada syvällisempiä vastauksia ja päästä kiinni vastauksien taustalla oleviin motiiveihin (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 34).

3.2.2. Haasteet

Haastattelun hyvien puolien vastapainona tulevat haastattelun lukuisat haasteet. Ensinäkin haastatteluissa syntyy tutkimuksen kannalta epärelevanttia materiaalia varsinkin strukturoimattomissa ja puolistrukturoiduissa haastatteluissa, joihin tässä tutkimuksessa käytettävä teemahaastattelumenetelmäkin sisältyy (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 35). Kun haastateltavat ovat lapsia syntyy ylimääräistä materiaalia luultavasti enemmän, kuin aikuisia haastateltaessa, sillä lapset eivät osaa ajatella, mitkä asioista ovat tutkimuksen kannalta olennaisia kertoa ja mitkä taas menevät ohi aiheen. Lapsia haastateltaessa samaa asiaa joutuu usein myös kysymään monella eri tavalla, sillä lapset saattavat vastaavat vähäsanaisesti, eivätkä välttämättä perustele vastauksiaan juurikaan.

Haastattelussa ei voida myöskään samalla tasolla taata anonyymiutta kuin suuren otannan lomakekyselyissä (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 35). Erityisesti tässä tutkimuksessa haastateltavat eivät pysy täysin anonyymeina, sillä haastateltavien ryhmä on jo tarkkaan rajattu ohjelman semifinaali-vaiheeseen asti päässeisiin lapsiin, joita on yhteensä vain 18. Lisäksi haastattelun yhtenä haasteena nousee luotettavuuskysymys. Haastatteluja tehdessä ja analysoidessa kysymys mahdollisuudesta ymmärtää toista on kaksisuuntainen (Tuomi, Sarajärvi, 2009, 68). Ensinäkin kysymys on siitä, miten haastattelijan, eli tässä tutkimuksessa minun, on mahdollista ymmärtää haastateltavia, eli tässä tapauksessa The Voice Kids-ohjelmaan osallistuneita lapsia. Toisaalta kysymys on myös siitä, miten pystyn tutkijana siirtämään lapsien mielipiteet ja näkemykset haastattelun teemoista totuutta muuttamatta tämän opinnäytetyön tutkimusraporttiin niin, että raporttia lukeva henkilö pystyy ymmärtämään lasten antamat vastaukset samalla tavalla, kuin minä ne ymmärsin ja ennen kaikkea samalla tavalla, kuin lapset ne tarkoittivat (Tuomi, Sarajärvi, 2009, 68).

Ryhmähaastatteluissa yhdeksi haasteeksi saattaa muodostua ryhmädynamiikka (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 63). Ryhmän sisäinen valtahierarkia vaikuttaa siihen, kuinka keskustelu etenee. Ryhmähaastattelu on erityisen haastavaa haastattelijalle silloin, kuin ryhmän jäsenistä osa dominoi ja hallitsee keskustelua tai kun osa ryhmän jäsenistä vetäytyy ja jättäytyy keskustelun ulkopuolelle. Tällaisissa ryhmissä haastattelijajoutuu ottamaan isomman roolin ottamalla ryhmän hiljaisimmat jäsenet mukaan keskusteluun suuntaamalla kysymyksiä suoraan heille ja antamalla näin heille rauhassa puheenvuoron keskustelua muuten hallitsevilta ryhmän jäseniltä (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 63).

3.2.3. Teemahaastattelu

Tämän tutkimuksen ryhmähaastattelut toteutetaan puolistrukturoidulla haastattelumenetelmällä, teemahaastattelulla (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 47). Teemahaastattelu etenee nimensä mukaisesti ennakkoon määriteltyjen teemojen va-

rassa yksityiskohtaisten kysymysten sijaan (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 47). Teemahaastattelun rakentuminen voidaan nähdä niin, että valitut teemat perustuvat tutkimuksen viitekehykseen eli tutkittavasta asiasta jo tiedettyyn (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 47). Esimerkiksi tässä tutkimuksessa haastattelun teemoja olisi mahdollonta määrittää, jos tutkittavasta aiheesta ei tiedettäisi ennakoon mitään.

Haastattelun teemat vapauttavat haastattelun osittain pois tutkijan näkökulmasta ja tuo näin ollen tutkittavien äänen paremmin kuuluviin (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 48). Teemahaastattelussa asioiden merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa ja keskeisessä asemassa on ihmisten erilaiset tulkinnat asioista ja heidän asioille antamat merkitykset (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 48). Teemahaastattelumenetelmään päädyttäessä kiinnostus onkin yleensä tutkittavan asian perusominaisuuksissa, sekä enemmänkin hypoteesin löytämisessä kuin ennakoon asetetun hypoteesin todentamisessa (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 65).

3.2.4. Haastateltavat ja haastattelun ajankohta

Teemahaastattelussa haastateltaviksi tulee valita sellaiset henkilöt, jotka liittyvät tutkittavaan asiaan ja joilla on tietämystä haastatteluun sisältyvistä teemoista mahdollisimman paljon (Kananen, 2010, 54). Haastateltavien valinnan ei pidä olla sattumanvaraista vaan tarkkaan harkittua ja tarkoitukseen sopivaa (Tuomi, Sarajärvi, 2009, 86). Joissakin tutkimuksissa haastateltavien valinta itsessään saattaa muodostua yllättäväksi haasteeksi, tässä tutkimuksessa taas valinnan tekeminen oli varsin helppoa. Tutkimus on jo valmiiksi rajattu käsittelemään yhtä televisiotuotantoa, The Voice Kidsin 2.tuotantokautta. Lisäksi tutkimuksen kvalitatiivisena osana toteutettavat ryhmähaastattelut on rajattu tutkimuksen toiseen kohderyhmään, ohjelmaan osallistuneisiin lapsiin ja nuoriin.

Haastavinta tässä tutkimuksessa on päättää haastateltavien määrä, sekä haastattelujen ajankohta. Haastateltavien määrää mietittäessä ratkaisevinta ei ole aineiston koko, vaan aineistosta syntyvien tulkintojen kestävyys ja syvyys (Eskola, Suoranta, 1998, 39). Tämän tutkimuksen osalta haastateltavien määrä on

omalla tavallaan sidoksissa ajankohtaan. The Voice Kidsin kuvauksien alkaessa lapsia on mukana yhteensä useita kymmeniä, kun taas finaaliin heistä etenee ainoastaan kuusi. Tuotannon alkuvaiheessa, kun kaikki kuvauksiin asti päässeet lapset ovat vielä mukana, olisi mahdollista haastatella suurempaa joukkoa. Haastattelujen tulokset jäisivät tässä kohtaa kuitenkin pelkäksi pintaraapaisuksi, sillä osallistujakokemus on vasta aivan alkuvaiheessa. Finaali-vaiheessa taas ohjelmaan osallistuneita lapsia on jäljellä enää kuusi ja näin ollen useamman ryhmän haastattelu ja ryhmien vertailu ei olisi mahdollista, sillä haastateltavia riittäisi yhteen, enintään kahteen ryhmään, mikäli kaikki suostuisivat osallistumaan haastatteluun.

Paras ajankohta ryhmähaastatteluille tämän tutkimuksen osalta löytyy semifinaali-vaiheesta, jolloin mukana on vielä 18 lasta, yhteensä kuusi jokaisen tähti-valmentajan tiimissä. Haastatteluryhmät on järkevää jakaa tähti-valmentajien mukaan, sillä samassa tiimissä olevat lapset ovat tulleet toisilleen jo tutuiksi ja keskustelu sujuu näin ollen helpommin. Lisäksi haastatteleamalla lapsia tiimeittäin olisi mahdollista vertailla tiimien kokemuksia ja paikantaa esille nousseet eroavaisuudet helpommin. Semifinalisteista muodostuu luontevasti kolme kuuden henkilön ryhmää, mikä on ryhmähaastattelulle sopiva koko. Kuitenkin tämän kokoiset ryhmät mahdollistavat sen, että kaikkien ei ole pakko suostua haastatteluun ja kieltäytymisten sattuessa haastateltavien kokonaismäärä sallii muutaman poisjäännin jokaisesta haastattelusta. Koska haastatteluissa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin, vaan lähinnä toiminnan ymmärtämiseen, ei tulosten tarvitse olla yleistettävissä (Tuomi, Sarajärvi, 2009, 86). Sopivaksi katsottu koko tämän tutkimuksen ryhmähaastatteluissa onkin 3-6 haastateltavaa jokaista ryhmähaastattelua kohti.

Koska haastateltavat ovat kaikki alaikäisiä, täytyy lupa haastatteluun saada huoltajalta (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 83). Yhteydenotto huoltajiin onnistuu vaivattomasti tämän tutkimuksen osalta, sillä tuotantoyhtiöllä on tuotannon puitteissa jo olemassa kaikki tarvittavat yhteystiedot. Tutkimuksesta tiedottaminen ja haastattelulupien kerääminen tapahtuu suoraan tuotantoyhtiön kautta, jolloin huoltajien on helpompi antaa suostumuksena haastatteluun, sillä he tietävät,

että tuotantoyhtiö on antanut hyväksyntänsä tutkimukselle ja osallistumisesta ei näin ollen tule heille ikäviä jälkiseurauksia.

3.2.5. Tutkimuksen suunnittelu ja testaus

Lasten haastattelemineen edellyttää erilaista suunnittelua, kuin aikuisten haastattelemineen (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 59). Tässä tutkimuksessa haastattelija on yksi The Voice Kidsin työntekijöistä, joten haastattelijan rooli on tärkeää pitää mahdollisimman huomaamattomana, jotta haastateltavien vastaukset eivät heijastelisi haastattelijan läsnäoloa ja hänen tapaansa kysyä asioita (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 49). Näiden ryhmähaastattelujen lähtökohtana onkin haastateltavien välinen vuorovaikutus ja haastattelijan tehtävänä on ainoastaan keskustelun aikaansaaminen ja tarvittaessa sen helpottaminen, ei niinkään ryhmän haastattelemineen (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 61).

Tässä tutkimuksessa käytetäänkin teemahaastattelumenetelmää hieman soveltaen. Tyypillisesti teemahaastattelussa ainoastaan käsiteltävät aiheet on valmiiksi päätetty, mutta itse kysymyksiä ja niiden järjestystä ei ole etukäteen tarkkaan määritelty (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2013, 208). Tässä tutkimuksessa haastateltavien välinen vuorovaikutus syntyy muuttamalla haastattelutilanteen lähtöasetelmaa; haastattelijan sijaan haastateltavat saavat itse esittää kysymyksiä haastatteluryhmälle ja pohtia yhdessä vastauksia. Näin varsinaisen haastattelijan ja tutkijan rooli säilyy neutraalina ja haastateltavien lasten välinen vuorovaikutus syntyy luontevasti. Haastattelija pääasiassa vain tarkkailee sivullisena keskustelua ja ohjaa tilannetta ainoastaan tarvittaessa, jotta keskustelu pysyy valituissa teemoissa. (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 61).

Ryhmähaastattelujen runkona tässä tutkimuksessa toimii kahdeksan teemakorttia:

1.Me

2.Perhe

- 3.Musiikki
- 4.Työryhmä
- 5.Kuvaukset
- 6.TV
- 7.=)
- 8.=)

Haastattelutilanteessa teemakortit on levitettyä pöydälle, jonka ympärille haastatteluryhmä kerääntyy. Nähtävillä on ainoastaan teeman nimi, jonka perusteella haastatteluun osallistuneet lapset saavat valita vuorotellen, mistä teemasta ryhmässä keskustellaan. Teemakorttien kääntöpuolelta löytyy, tyypillisen teemahaastattelun vastaisesti, etukäteen määritellyjä teemaan liittyviä kysymyksiä, joita lapset saavat esittää muulle ryhmälle.

Teemakorteista löytyvät kysymykset toimivat teemojen pääkysymyksinä, jotka muodostavat raamit koko keskustelulle. Näiden pääkysymyksien lisäksi haastattelijalla on lisäksi tarkentavia kysymyksiä, joiden avulla tarvittaessa rohkaistaan haastateltavia täydentämään ja selittämään vastauksiaan. Lisäksi haastattelija, sekä kaikki keskustelun osallistujat voivat tarvittaessa esittää jatkokysymyksiä (Rubin, Rubin, 1995, 202).

Kysymyksien asettelussa on tärkeää ottaa huomioon haastateltavien nuori ikä. Kaikki haastatteluun osallistuvista lapsista ovat 8-14-vuotiaita, minkä vuoksi tulisi käyttää yksinkertaisia ilmauksia ja välttää vaikeita käsitteitä ja ammatinastoa (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 131). Turvallisen ilmapiirin luomiseksi olisi hyvä aloittaa lapsille tutuista teemoista ja sellaisista kysymyksistä, joihin lasten on helppo vastata ilman valtavaa pohdiskelua (Hirsjärvi, Hurme, 2004, 131).

Ennen haastattelua on tärkeää testata haastattelukysymykset, jotta haastattelu palvelisi mahdollisimman hyvin tutkimuksen tavoitteita. Tässä tutkimuksessa sopivan testiryhmän löytäminen oli haastavaa, sillä haastattelukysymykset ovat hyvin tarkasti tutkimuksen aiheeseen suunnattuja ja vaativat haastateltavilta aiheen tuntemusta. Lisäksi testihenkilöiden olisi hyvä olla saman ikäisiä varsinaisten haastateltavien kanssa. Testiryhmän sijaan osa The Voice Kidsin työ-

ryhmästä on lukenut kysymykset läpi ennen haastatteluja. He ovat arvioineet kysymyksiä oman ohjelman tekoon pohjautuvan tietonsa perusteella. Lisäksi kysymyksiä soveltavuudesta lapsille oman arvionsa on antanut kasvatustieteilä opiskellut henkilö, joka on minua paremmin pystynyt arvioimaan kysymysten vaikeusastetta ja koko haastattelurungon laajuutta suhteessa lasten jaksamiseen ja keskittymiskykyyn. Näiden ammattiarvioiden perusteella haastattelujen teemat ja kysymykset muokkautuivat lopulliseen muotoonsa.

4 TULOSTEN ANALYSOINTI JA POHDINTA

Vastauksissa nimellä mainitut työryhmän jäsenet on korvattu työnimikkeillä.

4.1. Ryhmähaastattelut

4.1.1. Haastattelujen toteutus ja vastaajat

Ryhmähaastattelut toteutettiin suunnitelman mukaisesti heinäkuussa 2014 semifinaali-vaiheen treenipäivänä. Haastatteluja oli yhteensä kolme, joista jokaiseen osallistui 3-6 kilpailuun osallistunutta lasta. Yhteensä haastateltavia oli 15. Kaksi keskustelua käytiin kaksikielisesti, sillä osa lapsista oli ruotsinkielisiä. Haastattelujen litterointi-vaiheessa ruotsinkieliset vastaukset on käännetty suomeksi.

Lapset saivat suunnitelman mukaisesti itse esittää kysymyksiä toisilleen nostamalla vuorotellen teemakortteja. Itse pyrin tutkijana pysyttelemään mahdollisimman pienessä roolissa ja ohjaamaan keskustelua vain tarvittaessa. Lapset saivat itse päättää, missä järjestyksessä haluavat aiheita käsitellä, ainoastaan aloitusteema oli määritelty kaikille ryhmille samaksi.

Koska olen itse haastattelijana vielä varsin kokematon, oli alkuun vaikea arvioida, kuinka paljon aikaa teemojen käsittely tulee viemään. Tämän vuoksi ensimmäisellä ryhmällä oli valittavanaan kaikki kahdeksan teemakorttia. Koska aikaa teemojen käsittelyyn meni enemmän, mitä olin arvioinut, poistin ensimmäisen haastattelun jälkeen ”perhe”- ja ”musiikki”-teemakortit, sillä ensimmäisen keskustelun perusteella ne tuottivat tutkimukseni kannalta kaikista epärelevantteja materiaalia. Tämän seurauksena kahdelle muulle ryhmälle jäi käsiteltäväksi kuusi eri teemaa, joista kaikki käsiteltiin lasten valitsemassa järjestyksessä. Teemakorttien kysymykset ja ryhmähaastattelujen runko löytyy liitteestä 2.

4.1.2. Lapset osana televisiotuotantoa

Kaikille yhteinen aloitusteema oli ”Me”, joka käsitteli lapsia itseään ja sitä, minkä vuoksi he halusivat hakea mukaan ohjelmaan. Halusin itse määritellä juuri tämän teeman aloitusteemaksi, koska teemakortin kysymykset olivat helpoimasta päästä ja toimivat hyvin keskustelun avaajina ja niiden myötä oli helpompaa siirtyä seuraaviin teemoihin, jotka käsittelivät tämän tutkimuksen kannalta hedelmällisimpiä asioita.

Vaikka me-teemakortti toimi pääasiassa lämmittelykorttina, tuotti se kaikkien ryhmien osalta kuitenkin kiinnostavia vastauksia. Tuotannollisesta näkökulmasta oli mielestäni mielenkiintoista kuulla, minkä takia ohjelmaan on haettu mukaan. Kaikki ryhmät mainitsivat hakeneensa ohjelmaan uusien kokemusten takia. Uusien kokemusten lisäksi myös ohjelman teko kiinnosti useita lapsia.

”Mä halusin ainakin lisää kokemusta.” (Artun tiimiläinen)

”Kun mä näin mainoksen, halusin vaan lähteä mukaan. Tää on ihan uus juttu niin halusin kokeilla tätä.” (Kristan tiimiläinen)

Yhdessä ryhmäkeskustelussa tv-mainos olikin merkittävä tekijä hakupäätöstä tehdessä, toisessa ryhmässä taas päätöksiä tehtiin jo ensimmäisen kauden tultua televisiosta.

”Katsoin viime vuonna ohjelmaa ja tuli sellainen olo, että tonne on pakko päästä ens kaudella mukaan.” (Diandran tiimiläinen)

Myös rakkaus laulamista kohtaan, mahdollisuus päästä tähtivalmentajina toimivien ammattilaisten oppiin, sekä oman tason mittaaminen ajoivat keskusteluun osallistuneita lapsia hakemaan mukaan ohjelmaan. Yksi tärkeimmistä huomioista, minkä näitä ryhmähaastatteluja analysoidessani tein oli se, että yksikään ryhmähaastatteluihin osallistuneista 15 lapsesta ei maininnut kilpailun voittoa, siihen liittyviä palkintoja tai edes mahdollisuutta levytyssopimukseen syynä hakea ohjelmaan mukaan. Uudet kokemukset ja puhdas laulamisen ilo olivat ainakin näille, jopa semifinaali-vaiheeseen asti edenneille, lapsille paljon tärkeämpää kuin voitto ja siihen liittyvä maine ja kunnia.

Näiden vastausten perusteella tuotantoyhtiön olisi hyvä miettiä erityisesti mahdollisten tulevien kausien markkinointia. Vaikka ainoastaan yhdessä ryhmässä mainittiin itse mainos tärkeänä hakuun houkuttelevana tekijänä, on erityisesti tv-mainoksilla suuri rooli casting-vaiheessa. Mainoksilla luodaan mielikuvia ja annetaan lupauksia. Käytyjen ryhmähaastattelujen perusteella erityisesti uusien ainutlaatuisten kokemusten saaminen oli suuressa roolissa ohjelmaan haettaessa. Toisin sanoen ohjelmaan hakevat lapset odottavat saavansa näitä ainutlaatuisia kokemuksia ohjelmaan osallistuessaan ja ainakin näiden ryhmäkeskustelujen perusteella odotukset ovat myös täyttyneet. Tulevien kausien mainonnassa voitaisiinkin korostaa itse kilpailun lisäksi myös mahdollisuuksia upeisiin ja rikastuttaviin kokemuksiin.

Toinen merkittävä huomio, joka nousi tämän teeman osalta selkeänä esille, oli lasten ryhmäytyminen kilpailun aikana. Ainoastaan Diandran tiimiläiset kokivat, että ovat päässeet tutustumaan hyvin muihin kilpailijoihin. Muiden ryhmien osalta muut kilpailijat olivat jääneet varsin etäisiksi omaa kehäkamppailu-ryhmää lukuun ottamatta, jonka kanssa tuli vietettyä aikaa yhteisissä harjoituksissa Kehäkamppailu-vaiheessa.

”Joo kyllä me ollaan tutustuttu oikeestaan ihan kaikkiin tiimiläisiin tai niinku kaikkien tiimien jäseniin ihan yhtäläillä. Ehkä enemmän ollaan oman tiimin kesken.”
(Diandran tiimiläinen)

”Mä tutustuin Kristan tiimissä vaan niihin, keiden kanssa olin siinä kehäkamppailussa... Mut niinku tätä porukkaa (Kristan semifinalistit) mä en kauheesti tunne vielä.” (Kristan tiimiläinen)

Ryhmäytyminen ja muihin kilpailijoihin tutustuminen onkin ollut hyvin pitkälti lasten omalla vastuulla, eikä tuotantoyhtiön puolelta ole tullut juurikaan tukea. Mahdollisilla tulevilla kausilla lapsille voisi kehittää erilaisia aktiviteetteja, varsinkin sellaisille päiville, joiden aikana kaikille tulee kuvausjärjestelyjen takia odoteluja. Vaikka muihin kilpailijoihin tutustuminen ja uusien ystävien saaminen on loppujen lopuksi lapsista itsestä kiinni, kaipasivat ainakin näihin keskusteluihin osallistuneet lapset alkuun hieman ulkopuolista tukea kanssakilpailijoihin tutustumiseen. Esimerkiksi Kehäkamppailu-vaiheessa lapset olivat tutustuneet hyvin

oman tiiminsä jäseniin, kun heidät laitettiin harjoittelemaan yhdessä. Järjestettyjen harjoitusten jälkeen oli helppoa jatkaa harjoittelua yhdessä myös vapaaajalla ja tätä kautta tutustuminen tapahtui luontevasti. Lasten välistä yhdessä tekemistä olisi hyvä kuitenkin kehittää myös muidenkin vaiheiden aikana kuvaustauoille, sillä lapset ovat kyllä halukkaita tutustumaan muihin, mutta eivät uskalla sitä oma-aloitteisesti tehdä.

Kolmas merkittävä asia, mitä ”Me”-teemaa käsiteltäessä nousi esille oli uusien puolien löytäminen itsestä. Ohjelmaan osallistuminen on ollut usealle lapselle positiivinen kokemus ja he ovatkin saaneet matkan aikana valtavasti lisää itsetuottamusta ja rohkeutta. Vaikka lapset kaipasivatkin tukea uusiin ihmisiin tutustumisessa on osa yllättänyt itsensäkin olemalla ulospäin suuntautuneempia kuin aiemmin.

”Mä oon alkanut puhua ihmisille. Ennen mä vaan odotin, että joku tulee puhua mulle, et mä vaan istuin jossain nurkassa yksin, mut nyt mä ainakin puhun ihmisten kanssa ja uskallan jutella.” (Artun tiimiläinen).

Lisäksi tähtivalmentajat ovat saaneet kappalevalinnoilla lapsista uusia taitoja esille. Monet keskusteluun osallistuneista lapsista yllättyivät myös siitä, kuinka vähän heitä jännittää nousta lavalle ja kuinka luontevaa esiintyminen yleisölle ja vieläpä kameran edessä on ollut.

”Kun Arttu antoi meille kaikille ne sellaiset biisit, mitä me ei oltu laitettu sinne listaan niin sitten mä olin eka vähän sillee, wou. Et ei tää oo yhtään mun tyylistä, mut sit se olikin mun äänelle tosi hyvä. Et se oli vähän niinku uus puoli.” (Artun tiimiläinen)

”Mä oon kyllä löytänyt ainakin sen puolen itestäni, että jotenkin osaan olla jännittämättä niin paljon... että en oo ite tienny, että pystyn siihen niin hyvin, mitä pystyin.” (Diandran tiimiläinen)

Eriyisen positiivista oli kuulla näiden keskustelujen aikana, kuinka merkittävänä tekijänä lapset kokivat työryhmän toiminnan jännitystä lieventävänä tekijänä. Kysyessäni edellisen vastauksen antajalta, mistä hän luulee sen johtuvan, ettei häntä ole jännittänyt niin paljoa, vastasi hän seuraavasti:

”Musta tuntuu, että se johtuu siitä, että täällä on niin kannustavaa porukkaa kaikki, jotka täällä on tekemässä tätä hommaa.” (Diandran tiimiläinen)

4.1.3. Uutta näkökulmaa tuotannon hierarkiaan

Kun televisiota tehdään lasten kanssa, on työryhmän rooli omasta mielestäni erityisen suuressa roolissa. Kun kameran eteen laitetaan ammattinäyttelijöiden ja kokeneiden esiintyjien sijaan täysin uudessa tilanteessa olevia lapsia ja nuoria, on asetelma kaikelle tekemiselle hyvin erilainen. Lapset eivät hahmota tuotantoa ammattilaisen tavalla, eikä heiltä sitä missään nimessä voi olettaakaan. Tämän tutkimuksen yhtenä tärkeimpänä tavoitteena olikin selvittää, kuinka tuotanto näyttäytyy lapsille ja miten he kokevat kaiken omasta näkökulmastaan. Tarkastelemalla asiaa uudella tavalla uudesta näkökulmasta ja ymmärtämällä, miksi asiat näyttäytyvät lapsille heidän kokemallaan tavalla, voidaan tuotantoa kehittää entistä osallistujalähtöisemmäksi, jolloin kokemus paranee kaikkien osapuolten ymmärtäessä paremmin toisiaan.

Keskustelimme kaikkien ryhmien kanssa pitkään The Voice Kidsin työryhmästä ensin vapaamuotoisesti ja sen jälkeen kuvaharjoituksen avulla. Lapset saivat aluksi keskenään miettiä, keitä kaikkia The Voice Kidsissä työskentelee ja millaisissa tehtävissä. Tavoitteena oli selvittää, ketkä ovat olleet lapsille kaikista tärkeimmässä ja näkyvimmissä roolissa ja mitkä työnkuvat ovat tulleet heille selkeimpänä esille. Ryhmät lähestyivät kysymystä hyvin erilaisista näkökulmista. Yksi ryhmä alkoi saman tien nimeämään heille tuttuja henkilöitä, joita olivat laulajakoordinaattori, studio-ohjaaja, musiikkiassistentti, bändi, sekä ohjelman juontaja. Kaksi muuta ryhmää taas lähestyi aihetta työnimikkeiden kautta. Toinen ryhmistä lähestyi musiikin kautta ja ensimmäisenä esiin nousikin bändi ja tähtivalmentajat. Myös haastattelijat, ohjaaja ja laulajakoordinaattori mainittiin luontevasti. Kolmas ryhmä, jonka kaikki kuusi jäsentä olivat tyttöjä mainitsivat ainoana ryhmänä stailaajat, meikkaajat ja puvustajat.

Vapaamuotoisen nimeämisen jälkeen siirryimme kaikkien ryhmien kanssa kuvaharjoitukseen. Ennen haastatteluja olin kuvannut kaikki neljä The Voice Kidsin tuotantoassistenttia, laulajakoordinaattorin, musiikkiassistentin, tuotanto-päällikön, käsikirjoittajan ja studio-ohjaajan. Keskustelun aikana näytin ryhmille kuvia edellä mainituista henkilöistä ja kysyin lapsilta, olivatko henkilöt tuttuja ja minkälaisia ajatuksia he heissä herättivät.

Kaikki ryhmät tunnistivat hyvin henkilöitä heille esittämistäni kuvista. Kaikista tutuin hahmo oli luonnollisesti laulajakoordinaattori, joka on tuotannon puolesta ollut eniten lasten ja heidän huoltajiensa kanssa tekemisissä niin sähköpostitse, kuin paikan päällä kuvauksissakin. Laulajakoordinaattorin rooli tuotannon ja kilpailijoiden välissä onkin hyvin merkittävä, sillä kaikki informaatio kulkee hänen kauttaan ja omalla tekemisellään hän edustaakin koko tuotantoa ohjelmaan osallistuneille lapsille ja heidän perheilleen. Näiden keskustelujen perusteella koko tuotanto on ollut hyvin organisoitua ja informaatio on kulkenut selkeänä kilpailijoille. Laulajakoordinaattorin työtä lapset kuvailivat seuraavasti:

”Lähettelee tosi paljon sähköposteja.” (Artun tiimiläinen)

”Ohjeistaa paikkoihin... Kertoo mitä pitää tehdä.” (Diandran tiimiläinen)

”Laittaa informaatioo ja ohjaa meitä paikasta toiseen ja informoi meitä, mitä tapahtuu seuraavaksi.” (Artun tiimiläinen)

”Se hoitaa kyllä hommansa hyvin. Mulle ei oo ikinä jääny sillee, et missä mun pitäis olla nytten, kun mun ei tarvii huolehtia siitä ollenkaan. Mä oon täällä tähän aikaan ja sit joku hakee mut sitten.” (Artun tiimiläinen)

”Se tekee kauheesti kaikkee. Mä en ymmärrä, miten se pystyy kaikkeen. Tuntuu, että se on joka paikassa ja joka hetkellä ja tekee kaikkee ja näkee kaikkee.” (Diandran tiimiläinen)

”Sillä on aika pahoja miettimisiä, niinkun kaikki aikataulut ja sellaset...” (Kristan tiimiläinen)

Todellisuudessa työ joka näyttäytyy lapsille laulajakoordinaattorin työnä on monen tuotannossa työskentelevän tekijän tulos. Esimerkiksi aikataulujen suhteen

tuotantopäällikön ja tuottajan rooli on merkittävä, mutta lapsille näkymätön, sillä he ymmärtävät kokonaistyömäärästä vain sen, mikä tulee heille suoraan laulajakoordinaattorin välityksellä. Tämän vuoksi on tärkeää, että tuotantoryhmä toimii saumattomasti yhteen, jotta paketti pysyy kasassa ja näyttäytyy selkeänä ulospäin. Kaiken kaikkiaan koko työryhmä on näiden vastauksien perusteella tehnyt hyvää työtä, vaikka lasten näkökulmasta tehty työ tiivistyykin ainoastaan yhteen henkilöön.

Laulajakoordinaattorin lisäksi keskusteluissa nousi todella selkeästi esille studio-ohjaaja, jonka merkitys lapsille tuli minulle yllätyksenä. Heille studio-ohjaaja näyttäytyi koko tuotannon johtajana, mitä en itse osannut ennakkoon ajatella. Tämän näkemyksen myötä studio-ohjaajan rooli kasvaakin suuremmaksi, mitä se todellisuudessa on ja sen sijaan, että lähdettäisiin oikaisemaan lasten väärityneitä käsityksiä, on tärkeämpää ymmärtää, mistä nämä käsitykset johtuvat. Lapsen asemaan asettuminen on tärkeää, jotta voi ymmärtää asioita heidän näkökulmastaan. Jos lasten mielestä studio-ohjaaja on tuotannon johtaja, on koko tuotannon hyvä lähteä mukaan tähän roolileikkiin ja asetta studio-ohjaajan työ samaan arvoon lasten näkemyksien kanssa. En tarkoita tällä nyt sitä, että tuotannon todellinen vastuu pitäisi luovuttaa studio-ohjaajalle, mutta on hyvä ymmärtää, mistä näkemys johtajasta kumpuaa.

The Voice Kidsissä studio-ohjaaja on lasten kanssa paljon tekemisissä; lasten sanoin hän johtaa kuvausryhmää ja antaa ohjeita kaikille. Lapset ihailivat studio-ohjaajaa suuresti ja pitivät hänen työtään suuressa arvossa. Tuotantoyhtiön on hyvä tiedostaa tämä todellisuudesta hieman poikkeava näkemys asiaan, samoin itse studio-ohjaajan, jotta hän lapsille merkittävässä roolissa olevana henkilönä pystyy toimimaan tilanteen vaativalla tavalla; ikään kuin johtajana, jolla on homma hallussa. Johtajan lisäksi lapset luonnehtivat studio-ohjaajaa hauskaksi, kivaksi, kannustavaksi ja iloiseksi, sekä todella mukavaksi, joka antaa selkeitä ohjeita. Näiden luonnehdintojen perusteella studio-ohjaaja ei ole yhtään huono vaihtoehto edustamaan tuotantoa näennäisesti johtajan roolissa.

Laulajakoordinaattorin ja studio-ohjaajan lisäksi myös muuta työryhmää pidettiin suuressa arvossa. Kaikki ryhmät kokivat tuotannossa työskentelevät aikuiset mukavina ja helposti lähestyttävänä henkilöinä, jotka ovat hyviä työssään.

”Ne on lapsille tosi sellasia ilosia... Tai ne ei oo sillee tylyjä, vaan jos jotain jännittää, niin ne sillee auttaa siinä ja on kaikkien tukena, että kaikki tuntee ittensä sillee spesiaaleiksi.” (Kristan tiimiläinen)

”Täällä työskentelee ystävällisiä, tsemppavia, kannustavia, hauskoja ja kivoja ihmisiä.” (Artun tiimiläiset)

”Ne on ainakin tosi ilosia ja positiivisia.” (Diandran tiimiläinen)

”Semmosii, et niiden kaa on helppo jutella.” (Artun tiimiläinen)

”Ne puhuu meille aina tosi paljon.” (Diandran tiimiläinen)

”Tosi mukavia ja sillee, että kaikki niinkun osaa hommansa.” (Diandran tiimiläinen)

Näiden kuvailujen lisäksi erityisesti laulajakoordinaattori oli omalla tekemisellään tehnyt vaikutuksen yhteen haastatteluryhmistä: *”Se, että se kaiken työn vieressä jaksaa olla niin ystävällinen ja hoitaa kaikkia asioita sillee, että se on vielä kaikille mukava, niin se on aika iso juttu.” (Kristan tiimiläinen)* *”Niinku kaikki muutkin!” (toinen Kristan tiimiläinen)*

Ainoastaan maskeeraajat ja puvustajat saavat yhdeltä ryhmältä kritiikkiä osaakseen. Osa lapsista oli kokenut, että heille oli ehdotettu yllättäviä kampauksia tai vaatteita, joita he eivät olisi itse valinneet.

”Mulla oli kerran suora tukka ja mä en tunnistanut itteeni ollenkaan.” (Artun tiimiläinen)

”Kerran mua pelotti, kun ne sano, et laitetaan sulle tötterö päähän.” (Artun tiimiläinen)

”Ne ehdotti mulle pinkkejä vaatteita ja tällasii 8-vuotiaan vaatteita ja sit mä olin vähän järkyttyny, et en mä voi laittaa tällasta tonne.” (Artun tiimiläinen)

Kuitenkin keskustelun myötä kävi ilmi, että muutokset olivat lopulta myös lapsien mieleen ja he olivat kokeneet kaikissa tilanteissa, että voivat sanoa suoraan,

jos eivät jotain halua ja olivat myös uskaltaneet sanoa heti, jos joku ei tuntunut omalta. Ketään ei pakotettu muuttamaan omaa tyyliään vasten tahtoaan, vaan sopivaa ratkaisua oli etsitty aina lapsen ehdoilla.

Kaiken kaikkiaan vastauksista voidaan päätellä, että tuotantoyhtiö on onnistunut kokoamaan hyvin lasten kanssa toimeentulevan työryhmän. Lapset itse jopa kokivat, että työryhmään on erityisesti valittu lapsiystävällisiä henkilöitä. Omasta mielestäni työryhmän roolia ei pidä missään nimessä väheksyä, kun tehdään töitä lasten kanssa, sillä on todella tärkeää, että lapset pystyvät luottamaan heille ainakin alkuvaiheessa vieraisiin aikuisiin ja toimimaan luontevasti uudessa ympäristössä. Väitän, että koko työryhmällä ja kuvauksissa vallitsevalla yleisellä ilmapiirillä on suuri merkitys koko ohjelman lopputuloksen kannalta. Jännittyneet ja epävarmat lapset eivät ole hyväksi ohjelman sisällölle ja siinä, kuinka varmoja ja luottavaisia lapset ovat, on tuotannon työryhmällä suuri rooli. Omalla tekemisellään he ovat ainakin näiden vastausten perusteella rohkaisseet lapsia ja saaneet heidät rennoiksi ja entistä itsevarmemmiksi.

4.1.4. Luottavaisin mielin kulisseyssä

Näiden ryhmähaastattelujen mielenkiintoisimpiin teemoihin lukeutuvat ”TV” ja ”kuvaukset” antoivat paljon hedelmällistä tietoa lasten osallistujakokemuksesta. Kaikki ryhmistä ehtivät käsitellä TV-teemaa, mutta ajan puutteen vuoksi ainoastaan Artun ja Diandran tiimit keskustelivat myös kuvaukset-teeman aiheista. Itse odotin näiden teemojen käsittelyä ennakkoon eniten, sillä The Voice Kids-formaattia on muokattu The Voice of Finlandista lapsilähtöisemmäksi muun muassa poistamalla suorat lähetykset ja valtakunnalliset yleisöäänestykset kilpailun loppupuolelta. Näiden teemojen avulla halusin selvittää, ymmärtävätkö lapset, miksi formaattia on muokattu tähän suuntaan ja kokevatko he muutokset hyvinä asioina. Lisäksi halusin tietää, miltä televisio-ohjelman tekoon osallistuminen on heidän mielestään tuntunut ja miten asiat ovat kuvaustilanteissa näytettyneet lasten näkökulmasta.

Kaikki ryhmät saivat yllättävän syvällisiä keskusteluja aikaan näiden teemojen aiheista ja yksi puhutuimmista aiheista olikin etukäteen nauhoitettujen jaksojen ja suorien lähetyksien välinen ero. Lapset kokivat sekä hyvänä, että huonona asiana sen, että ohjelma nauhoitettiin kokonaan etukäteen. Kaikista vaikeinta etukäteen nauhoittamisessa oli kaikkien ryhmien mielestä hiljaa pysyminen. Useat heistä olivat kertoneet kavereilleen, että olivat hakeneet ohjelmaan mukaan, mutta eivät voineet kertoa enää tarkemmin, kuinka pitkälle ovat kilpailussa päässeet. Ainakin näiden keskustelujen perusteella lapset ovat suhtautuneet vaihtelovollisuuteen tosissaan. Tarpeen vaatiessa he ovat valehdelleet ystävilleen ja kehittäneet peitetarinoita pitääkseen ohjelmaan osallistumisen salassa.

”Siinä pitää pitää suuta kiinni niin kauan aikaa ennen, kun se tulee. Kun kavereille ei saa kertoa.” (Diandran tiimiläinen)

”Mun mielestä se on huono, ettei voi puhua kenellekään... Pari kuukautta ei voi puhua kenellekään, että sä pääsit johonkin asti ja sitten kun se tulee televisiosta niin vasta sitten voi sanoa, et joo mä olin siellä.” (Kristan tiimiläinen)

”On tylsää, kun lähtee kotiin niin ei voi olla sillee ”jee, mä pääsin eteenpäin” vaan pitää olla ihan hiljaa, eikä saa kertoa kenellekään.” (Artun tiimiläinen)

”Mun kaverit tietää, että mä hain tähän, mutta ne ei tiedä yhtään, mihin asti mä oon päässyt niin se on ollut vähän vaikeeta, ku ne on sillee, et ”no kyllä sä nyt voit mulle kertoa” ja sit mä oon sillee, et ”emmä vaan voi”.” (Diandran tiimiläinen)

”Mun joku kaveri tiesi, että mä oon menossa Ääni ratkasee-vaiheeseen, mutta ei muuta tiennyt, niin sitten se aina kyselee, että ”pääsiksää sinne jatkaan”...ja sitten aina sanoo, että ”joo mä meen sinne Turkuun, että siellä on mejjän serkkuja...”” (Artun tiimiläinen)

”Ja sit varsinkin, jos nyt sattuis voittamaan, niin mä en oikeen ymmärrä, et miten pystyisin oikeesti pitää sen sisällä.” (Artun tiimiläinen)

Toisaalta taas vastapainona kavereilta salailulle lapset kokivat suorien lähetysten puuttumisen ainakin jännitystä helpottavana asiana. Kaikki ryhmistä myös ymmärsivät, minkä takia The Voice Kidsissä ei ole The Voice of Finlandin tavoin

suoria lähetyksiä. Lapsista myös tuntui, että heidät oli huomioitu tätä tuotannollista päätöstä tehdessä.

”Me ollaan kummiski niin nuorii ja sillai. Meit voi jännittää suorat lähetykset tosi paljon.” (Diandran tiimiläinen)

”Mun mielestä se on hyvä, et nauhotetaan etukäteen, ku lapset ei sillee osaa välttämättä niin hyvin harkita, mitä ne sanoo niin sitten sen voi leikata pois, ettei oo suoria lähetyksiä. Ja sit ne suorat lähetykset jännittäis paljon enemmän.” (Artun tiimiläinen)

”Niin tässä ei voi olla niin varma siitä, että lapset pystyy siihen kaikkeen siihen niinkun suoran lähetyksen... että se jännittää varmaan vähintään kaks kertaa enemmän, mitä nyt jännittää tuolla.” (Diandran tiimiläinen)

Yhdellä keskusteluihin osallistuneista lapsista oli toisen laulukilpailun myötä kokemuksia myös suorista lähetyksistä. Ainakin hänen kokemusten perusteella muiden ryhmäkeskusteluihin osallistuneiden lasten arvaukset suorien lähetyksien asettamista paineista olivat osuneet oikeaan.

”Mä olin KIDSingissä ja pääsin sinne semifinaaleihin... Mut sillon jännitti tosi paljon enemmän ja sillon ei ollu mitään tollasii pieniä inserttikuvauksia, eikä ollu ollenkaan yhtä paljon haastatteluja ja kaikkee ja sit jännitti tosi paljon. Et se koko illta on ihan sumussa nyt mulla muistissa, et ei niinku ollenkaan muista. Mut mun mielest on ehkä parempi, että ehtii leikata turhii juttuja pois ja sillee.” (Artun tiimiläinen)

Tulevia kausia ajatellen formaatin nykyistä mallia voidaan pitää näiden keskustelujen perusteella hyvänä ja toimivana. Keskusteluihin osallistuneet lapset sanoivat, että eivät lähtökohtaisesti miettineet, onko ohjelmassa suoria lähetyksiä vai ei. Varsinaisesti siis kenenkään kohdalla suorien lähetyksien puuttuminen ei ollut ratkaiseva tekijä hakupäätöksessä. Lapset sanoivat, että olisivat hakeneet joka tapauksessa, mutta suorat lähetykset olisivat luultavasti jännittäneet enemmän. Sen sijaan lapset kokivat kuvauksien ja ohjelman esittämisajankohdan väliin jäävän ajan turhan pitkänä, varsinkin kun ohjelma tulee eri vuodenaikana kuvauksien kanssa ja muun muassa vaatetuksessa pitäisi huomioida kuvausajankohdan sijaan ohjelman esitysajankohta.

Näiden teemojen osalta oli kiinnostavaa kuulla, kuinka paljon lapset miettivät sitä, että ohjelman tulee ulos televisiosta ja sitä, millaisen kuvan ohjelma heistä antaa. Lähtökohtaisesti ajattelin itse, että lapset eivät ehkä ajattele asioita niin pitkälle vaan elävät hetkessä, eivätkä ole niin tietoisia itsestään ja tekemisistään kameran edessä. Esimerkiksi haastatteluihin lapset eivät olleet juurikaan valmistautuneet, mikä oli osaa jäänyt hieman harmittamaan.

”Mä en oo valmistautunut etukäteen haastatteluihin, mutta mun ois kyllä pitänyt. On mennyt vähän...niin...jotkut on mennyt vähän niin, että on hävettänyt jälkikäteen, miten on vastannut silloin.” (Diandran tiimiläinen)

”En mä oo kyl mitenkään valmistautunut haastatteluihin.” (Artun tiimiläinen)

”Ehkä henkisesti valmistautunut, että ei sano mitään tyhmää.” (Artun tiimiläinen)

Suurin osa haastattelukysymyksistä oli koettu helppoina. Samoin haastattelutilanteet olivat olleet lapsille mukavia ja haastatteluja tehneet henkilöt oli koettu helposti lähestyttäviksi. Ainoastaan Plan-erikoisjaksoon liittyvät kysymykset olivat lasten mielestä olleet hieman yllättäviä. Pääasiassa haastatteluissa kyseltiin lapsilta heihin itseensä, ohjelmaan ja kappalevalintoihin liittyviä asioita. Tästä poiketen Plan-erikoisjakon kysymykset pyörivät muun muassa koulunkäynnin ja kiusaamisen ympärillä ja lasten mielestä näihin aiheisiin oli hieman vaikeaa ottaa kantaa.

”Sitten yhdessäkin haastattelussa oli tosi vaikea kysymys... tai joissakin on aika vaikeita niin niihin on ehkä vähän vaikea vastata sitten.” (Diandran tiimiläinen)

”Se yks haastattelu, jossa oli just Plan-Gaalaan liittyviä kysymyksiä jostakin koulun käynnistä ja kiusaamisesta ja sellasesta, niin ne oli tosi vaikeita.” (Diandran tiimiläinen)

”Siinä vastauksen piti tulla aikalailta saman tien tai siis ei välttämättä pitänyt, mutta multa ainakin tuli, niin siks just tuli aika outoja vastauksia.” (Diandran tiimiläinen)

Kysymykset olivat olleet yllättäviä, mikä näkyi myös vastauksissa. Tulevaisuutta ajatellen olisi hyvä miettiä, onko vastaavassa tilanteessa hyvä antaa kysymykset etukäteen nähtäväksi, jotta niihin osataan varautua ja sitä kautta lapsien on

helpompi antaa ohjelman sisällön kannalta monipuolisempia ja järkevämpiä vastauksia.

Yllättävien haastattelukysymysten lisäksi lapsille oli tullut yllätyksenä, kuinka paljon materiaalia kuvataan ja miten erilailla kaikki etenee televisiossa esitettyihin jaksoihin verrattuna.

”Esim kuvataan, että kävele nyt tää stage-kävely ja sit siihen on vielä yli kymmenen minsaa, et sun esitys alkaa ja sit se ovi ei oo ees se stage-ovi.” (Kristan tiimiläinen)

”Ja siinä kun me käveltiin sitä punasta mattoa pitkin sinne, missä Axl Smith mua muka haastattelee, ni mä aattelin, et se ihan oikeesti alkaa haastattelee meitä ku me kävellään siitä sisälle, ni mä olin heti et nyt sit äkkiä kaikki... mitä mä sanon ja mitä mä puhun. Mä olin kaiken harjotellu jo valmiiks, mut ei se sit mennykään niinkun mä ajattelin.” (Kristan tiimiläinen)

”Outoa. Ihan erilaista, mitä mä kuvittelin, että tää ois. Tai siis emmä ois uskonu, että tää ois tämmöstä...Esim tääl just kuvataan paljon enemmän, mitä tulee telkkarista sitten loppujen loppuksi ulos.” (Diandran tiimiläinen)

”Ja kyl se telkkarissa on vähän eri näköstä ku, mitä täällä Logomossa oikeesti tapahtuu. Ku telkkarissa näyttää niin simppeiltä, et tehään näin ja vaihetaan paikkoja ja sit se on näin ja mennään vaan kaikki biisit äkkiä läpi mun mielestä, mutta sit se on täällä ihan erilaista.” (Kristan tiimiläinen)

Pääasiassa kaikille on kuitenkin ollut aina selvää, mitä kuvataan ja milloin ja mitä tilanne heiltä vaatii. Myös itse kuvaustilanteissa ohjeistukset ovat olleet selkeitä. Lapset myös kokivat, että epäselvissä tilanteissa apua on helppo kysyä työryhmän jäseniltä ja heille oli myös selkeää, keneltä apua kannattaa kysyä.

”On hyvä tietää, että jos ei johonkin tai ei tiä mihin pitää joskus mennä, niin sitten tietää, että on täällä sellaisia, jotka tietää niin niiltä on helppo kysyä sitten. Vaikka laulajakoordinaattorilta tai joltakin.” (Diandran tiimiläinen)

”On kerrottu sellattee, mitä tapahtuu ja mitä pitää tehdä sen jälkeen.” (Diandran tiimiläinen)

Ryhmien näkemykset kuvauksien sujuvuudesta ja selkeydestä olivat melko yhtenäisiä, eroja puolestaan syntyi, kun lähdettiin miettimään, antaako ohjelma lapsista oikeanlaisen kuvan. Yksi ryhmistä luotti tiukasta tekijöiden ammattitaitoon, toinen ryhmä puolestaan epäili näytetäänkö telkkarissa, jos joku mokaa. Selkeästi oli myös havaittavissa, että kilpailun vanhimmat osallistujat suhtautuivat huomattavasti kriittisemmin itseensä kuin nuoremmat.

”Telkkari antaa viisi kiloa lisäpainoa.” (Artun tiimiläinen)

”Se on varmaan aika outoo, ku siit on kumminkin menny aika kauan aikaa ja sit ei yhtään mieti, et mitä mä teinkään tossa kohassa, et mitä mä tein tai mitä mä sainoin.” (Artun tiimiläinen)

”Mä tuun kyl olee ihan sika kriittinen. Et mä oon sillee, miks toi paita on tollee, miks mä en korjannu sitä just ennen ku mä menin lavalle ja miks mun tukka on tollee.” (Artun tiimiläinen)

”Mut sit aina jännittää, et jos mä mokaan, ni sit tuleeks tää telkkariin vai leikkaaks ne sen pois tai jotain.” (Artun tiimiläinen)

”Täällä hommat tekee sellaset ihmiset, jotka tietää, mitkä antaa meistä oikeanlaisen kuvan.” (Diandran tiimiläinen)

”Kyllähän se (ohjelman ulos tuleminen) vähän jännittää, mutta on silti luottavainen olo.” (Diandran tiimiläinen)

4.1.5. Ruusukimpussa vain muutama piikki

Kaiken kaikkiaan haastatteluryhmät kokivat ohjelmaan osallistumisen positiivisena kokemuksena. Kuvauksissa kaikki oli sujunut hyvin ja suurin osa haastatteluun osallistuneista lapsista tuntui nauttivan ohjelmaan osallistumisesta täysillä. Lapset olivat tulleet hakemaan erilaista ja mielenkiintoista kokemusta ja sen he olivat myös saaneet. Lisäksi he olivat saaneet uusia ystäviä ja lisää esiintymisvarmuutta.

”Tää on tosi suuri kokemus.” (Diandran tiimiläinen)

”Mun mielestä ainakin esiintyminen on ollut kivointa.” (Diandran tiimiläinen)

”Esiintyminen on ollut kivointa ja sitten kanssa se yleisö, ku on kiva, kun on ihmisiä paikalla.” (Diandran tiimiläinen)

”On ollut paljon hauskeempaa. Mä en aatellut, et tehtäis näin paljon kaikkii kivoi haastatteluja tai harjoituksia.” (Artun tiimiläinen)

”Kaikista hauskinta on ollu se, että oon tutustunu uusiin ihmisiin ja saanu kokemusta enemmän.” (Artun tiimiläinen)

”Se on ollut tosi kiva just, et on saanut uusia kavereita ja sit on just saanut tutustua Diandraan ja ei täällä huonoja puolia ookaan tässä jutussa.” (Diandran tiimiläinen)

Oikeastaan kaikissa vastauksissa korostui kokemuksen ainutlaatuisuus ja lapset kokivat selvästi ohjelmaan osallistumisen hienona matkana, joka oli päämäärääkin tärkeämpää.

”Saa kokemusta ja esiintyy ja kokee tämmösii juttuja, mihin ei pääse joka päivä.” (Artun tiimiläinen)

”Mun mielestä ei se telkkarissa näyttäminen oo tärkeintä vaan se, et mitä kokemusta saa.” (Artun tiimiläinen)

”Sit se on hauska, ku on koko ajan meno päällä ja sitte tekee koko ajan jotain sellasta, mitä ei tekis arkisin.” (Artun tiimiläinen)

”Tää on niin erilaista... ensinnäkin on niin mahtavaa, et pääsee jonkun tiimiin ja pääsee laulamaan todella kokeneen ihmisen kanssa ja toinen, et pääsee näkee kaiken, mitä kameroiden takana tapahtuu ja kaikki se työ mitä ihmiset tekee.” (Kristan tiimiläinen)

”Nyt ei oo mun mielestä mitään väliä, vaikka tippuis, koska finaali on kumminkin niin iso ja nyt on päässy kuitenkin jo tosi pitkälle.” (Artun tiimiläinen)

Ikimuistoisimmat hetket liittyivät monella lapsella tähtivalmentajiin; tähtivalmentajien kääntyminen Ääni ratkaisee-vaiheessa ja erityisesti jatkoon pääseminen

Kehäkamppailu-vaiheesta tähtivalmentajan päätöksellä olivat jääneet tärkeinä hetkinä semifinaali-vaiheeseen edenneiden lasten mieleen.

”Mä muistan sen, kun mä pääsin Kehäkamppailusta eteenpäin ja Krista vaan tuli halaamaan mua ja mä olin vaan niin onnellinen ja se vaan oli mulle sillai läheinen ja tärkeä hetki, kun just se, että mä mä pääsin eteenpäin ja Krista tuli sanomaan, että se meni todella hyvin ja se oli mun mielestä todella kivaa.” (Kristan tiimiläinen)

Tähtivalmentajat olivatkin todella merkittävässä asemassa kilpailuun osallistuneille lapsille. Lapset ihailivat valmentajia vilpittömästi ja pitivät heidän kanssa vietettyä aikaa todella suuressa arvossa. Näiden haastattelujen perusteella Diandra nousi selvästi esille tähtivalmentaja kolmikosta. Diandra halusi oma-aloitteisesti viettää aikaa omien valmennettaviensa kanssa kuvauspäivien aikana ja lisäksi hän tapasi valmennettaviaan myös kuvauspäivien päätteeksi vapaa-ajallaan. Diandran tiimiläiset olivatkin todella otettuja tästä ja arvostivat suuresti valmentajansa kanssa vietettyä aikaa. Oman tähtivalmentajan kanssa vietetty aika toikin valtavasti lisäarvoa heidän kokemukseensa, mikä näkyi todella aitona ilona heidän puhuessa tähtivalmentajastaan useampaan kertaan keskustelun aikana.

”Diandra on valmentajana tosi iloinen ja positiivinen ja kehuu aina paljon. Ja kannustaa.” (Diandran tiimiläinen)

”Yleensä sellaset päivät on parhaita, ku näkee just Diandran.” (Diandran tiimiläinen)

”Emmä sillee muista tähtivalmentajista tiiä, mutta siis Diandra on ainakin yllättänyt sillee, miten paljon se on halunnut auttaa meitä... siis kyllä mä tiesin, että se halus auttaa, mutta näin paljon niin se on yllättänyt.” (Diandran tiimiläinen)

Diandra halusi oma-aloitteisesti viettää aikaa oman tiiminsä kanssa ja ainakin nämä vastaukset heijastavat hyvin voimakkaasti yhteisen ajan positiivisia vaikutuksia. Myös muissa keskusteluissa oli nähtävissä, että lapset haluaisivat viettää aikaa enemmän tähtivalmentajien kanssa.

”Tähtivalmentajat on aika vähän meidän kanssa täällä tekemisissä. Ne on yleensä vaan sillon, kun kamerat käy... et niitten kaa vois olla sillee enemmän tekemistä.” (Kristan tiimiläinen)

Luonnollisesti on ihan ymmärrettävää, että lapset haluavat päästä tutustumaan omaan tähtivalmentajaansa; ovathan valmentajat heille yksi ohjelman suurimmista anneista. Toistaiseksi, kuten Kristan tiimin keskustelussakin kävi ilmi, tähtivalmentajia ei tuotannon puolesta velvoiteta viettämään aikaa lasten kanssa pakollisten kuvauksien lisäksi. Kuitenkin valmentajien kanssa vietetty aika toisi huomattavaa lisäarvoa, sekä lapsille, että heidän kauttaan varmasti myös ohjelmalle, kuten Diandran tiimin keskustelu hyvin osoitti. Mahdollisia tulevia kausia ajatellen voidaankin miettiä, olisiko mahdollista järjestää kaikille tiimeille vapaamuotoisia tapaamisia yhdessä oman tähtivalmentajan kanssa kokonaan ilman kameroita.

Useiden hyvien puolien vastapainona haastatteluryhmät löytävät myös muutamia kehittämiskohteita. Näistä selkeimpänä yhdessä keskustelussa nousi useaan kertaan esille odotusajat. Lapset kyllä ymmärsivät, mistä odottelut johtuivat. Samoin he olivat myös tietoisia, että kuvauspäivinä tulee odottelua, sillä heille oli kerrottu siitä tuotannon puolesta etukäteen, joten he olivat varautuneet henkisesti odottelemaan.

”Kuvauspäivinä on aika pitkä odotusaika.” (Artun tiimiläinen)

”Joutuu odottamaan mun mielestä liikaa. Kerran mun täyty odottaa kolme tuntia seuraavaa juttua, et se sais mennä vähän nopeemmin.” (Artun tiimiläinen)

”Pitää olla kärsivällinen, ku täällä odotellaan niin paljon.” (Artun tiimiläinen)

Kuitenkin haastatteluihin osallistuneet lapset olisivat toivoneet vähän vähemmän odottelua tai jotain tekemistä odottelujen ajaksi. Taukojen lyhentämiseksi lapset ehdottivat kuvauspäivien lisäämistä tai lisätyövoiman palkkaamista, jotta järjestelyt sujuisivat nopeammin.

”Tuskin sille odottelulle pystyy tekemään mitään, koska kaikilla on niin paljon hommaa.” (Artun tiimiläinen)

”Varmaan sillee sitä pystyis lyhentää, et saatais lisää henkilöitä ja enemmän päiviä.” (Artun tiimiläinen)

Toisaalta odottelua ei koettu ainoastaan huonona asiana, vaan siinä nähtiin myös mahdollisuuksia:

”Periaatteessa siinäkin kun odottelee, ni saa tutustua kaikkiin uusiin ihmisiin... Et varmasti, jos oltais ihan koko ajan juoksemassa jonnekin, ni ei ehtis niin paljoo tutustuu.” (Artun tiimiläinen)

Tämä puoli on hyvä pitää myös mielessä ohjelman mahdollisia tulevia kausia suunniteltaessa. Vaikka ohjelmaa ja tekemistä taukojen ajaksi kaivattiinkin, olisi sen hyvä olla kuitenkin vapaamuotoista. Kuvaukset ovat lapsille melkoista pyörittystä ja toiminta tarkkaan ohjattua, joten kuvauksien väliin jäävän ohjelman olisi oltava tasapainossa päivän muun ohjelman kanssa. Tekemistä olisi hyvä tarjota esimerkiksi erilaisten pelien muodossa, joiden parissa lapset voivat viettää yhdessä aikaa ja irrottautua hetkeksi kaikesta pyörityksestä. Samalla lapset saisivat myös muuta ajateltavaa, eikä jännitys ehkä kasvaisi niin suureksi, mitä se paikallaan istuessa ja odotellessa kasvaisi.

Hieman ehkä yllättäen yksi ryhmistä antoi palautetta kuvauspäivien ruokailuista. He eivät olleet täysin tyytyväisiä järjestettyyn ruokailuun ja ruoan laatuun. Kriittikkiä tuli kuitenkin vain yhdeltä ryhmältä, eikä näkemys järjestetyn ruokailun tasosta ole kovin yleistettävissä. Suurin osa lapsista tuntui kuitenkin olevan tyytyväinen The Voice Kidsin käyttämään cateringiin.

”Syömisestä on jäänyt huono fiilis. Ruoka ei oo niin hyvää.” (Artun tiimiläinen)

”Salaatti on hyvää, mut aina ei ruoka oo niin hyvää.” (Artun tiimiläinen)

Kritiikin lisäksi lapset antoivat myös parannusehdotuksia. Keskusteltaessa ohjelman esittämisestä ja siitä, antaako ohjelma lapsista oikeanlaisen kuvan ja miltä tuntuu nähdä itsensä televisiosta yksi ryhmistä ehdotti, että tuotantoyhtiö voisi lähettää jokaiselle heidän omat osuutensa etukäteen nähtäväksi, jolloin he voisivat vaikuttaa siihen, millaisen kuvan ohjelma heistä antaa.

”Mun mielestä se ois kyllä hyvä, jos se tulis vaikka itelle se oma pätkä, että mitä sinne telkkariin tulee ennen sitä jaksoa telkkarissa, että näkis vähän, mitä sieltä tulee vastaan. Että jos siellä ois jotain ihan kauheeta, ni ehtis vielä ehkä peruuttaa, en tiiä.” (Diandran tiimiläinen)

Lapset kuitenkin ymmärsivät, että tämä ei luultavasti ole aikataulujen ja ohjelman valmistumisen kannalta mahdollista. Jos kaikki saisivat sanoa oman mielipiteensä omasta pätkästään, ohjelma ei luultavasti valmistuisi ikinä. Keskusteluun osallistuneet lapset totesivatkin, että luottavat kyllä ohjelman tekijöihin ja siihen, että he osaavat antaa heistä oikeanlaisen kuvan. Luottamussuhteen syntyminen onkin tärkeää, sillä lapsien ei tulisi murehtia kuvauksissa siitä, annetaanko heistä virheellinen kuva lopullisessa ohjelmassa. Näiden haastattelujen perusteella lapset ovat pystyneet luottamaan ohjelman tekijöihin, mikä on tullut jo aiemmissa vastauksissa esille.

4.2. Lomakekyselyt

Ryhmähaastattelujen lisäksi tutkin The Voice Kidsin osallistujakokemusta kolmen kvantitatiivisen tutkimuksen avulla. Koko tutkimuksen ensimmäisenä vaiheena toteutin alkukyselyn, johon saivat vastata kaikkien Ääni ratkaisee-vaiheeseen päässeiden lasten huoltajat, sekä yli 18-vuotiaat tukijoukkolaiset. The Voice Kidsin tullessa kokonaisuudessaan ulos televisiosta marraskuussa 2014 teetin vielä kaksi loppukyselyä, joista toiseen vastasivat kilpailuun osallistuneet lapset ja toiseen heidän huoltajansa. Jatkossa tulen puhumaan näistä kolmesta kyselystä nimillä ”alkukysely”, ”lasten loppukysely”, sekä ”huoltajien loppukysely”.

4.2.1. Kyselyiden toteutus ja vastaajat

Alkukysely toteutettiin The Voice Kidsin ensimmäisellä kuvausviikolla Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauspäivinä 27.5. – 29.5.2014. Kilpailun tässä vaiheessa lap-

sia oli mukana yhteensä useita kymmeniä ja tavoitteenani olikin saada lasten lukumäärää vastaava määrä vastauksia lasten huoltajilta ja yli 18-vuotiailta tuki-joukkolaisilta. Tavoitteeni ylittyi kirkkaasti ja vastauksia tuli näiden kolmen päivän aikana yhteensä 106.

Alkukyselyyn vastattiin täyttämällä paperinen kyselylomake, joka koostui yhteensä 30 kysymyksestä (Liite 1). Vastaaminen tapahtui kuvaustilanteen yhteydessä ja aikaa vastaamiseen oli varattu riittävästi. Vaikka kysely oli suhteellisen pitkä, jaksettiin siihen vastata hyvin. Itse olin positiivisesti yllätynyt siitä, kuinka monet olivat jaksaneet vastata huolella myös avoimiin kysymyksiin. Vastaajat tuntuivatkin olevan hyvin motivoituneita vastaamaan kyselyyn.

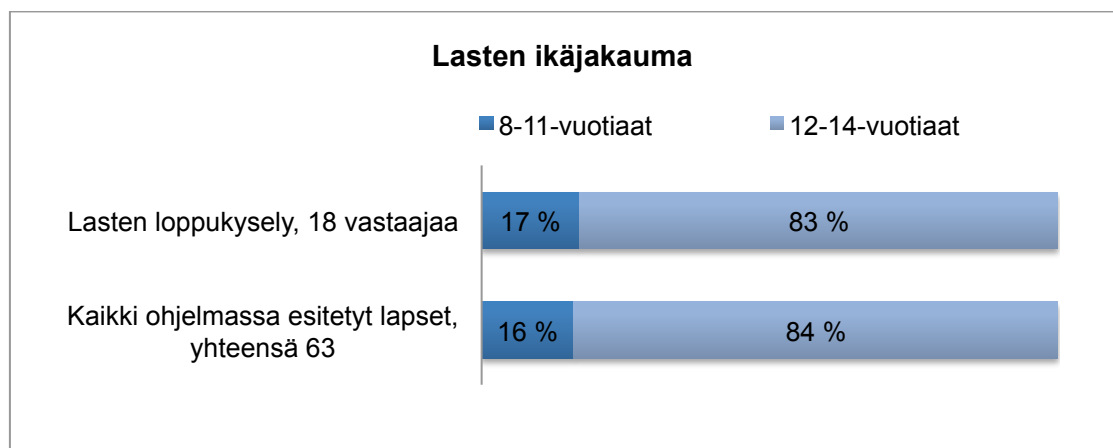
Alkukyselyn vastaajista 78 prosenttia oli lasten huoltajia ja 22 prosenttia lasten muita yli 18-vuotiaita läheisiä. Kaikista vastaajista yli puolet, 55 prosenttia, oli meneillään olevan kuvauspäivän lisäksi ollut lapsen mukana myös kuvauksia edeltävänä harjoittelu- ja haastattelupäivänä. Näiden vastaajien osalta vastaukset ovat varmasti hedelmällisempiä, sillä heillä on enemmän kokemusta ohjelmaan liittyvistä järjestelyistä, kuin muilla vastaajilla, jotka ovat ensimmäistä päivää mukana kuvauksissa. Kaiken kaikkiaan vastauksia tuli hyvin tasaisesti kaikkien kolmen kuvauspäivän aikana.

Loppukyselyistä molemmat lähetettiin tuotannon sähköpostilistojen kautta lasten huoltajille 25.11.2014 ohjelman tullessa kokonaisuudessaan ulos televisios-ta. Vastausaikaa molempiin kyselyihin annettiin 13 päivää. Lisäkannustimena vastaamiseen kaikkien vastaajien kesken arvottiin kolme kappaletta neljän hengen lippupaketteja The Voice of Finlandin kuvauksiin. Vastaaminen tapahtui anonymisti sähköpostilla lähettyyn saatekirjeeseen linkitetyn verkkokyselyn kautta. Huoltajien loppukysely sisälsi kaikki alakysymykset mukaan lukien yhteensä 32 kysymystä (Liite 3). Lasten loppukyselyssä kysymyksiä oli kaiken kaikkiaan 28 (Liite 4). Osa loppukyselyiden kysymyksistä pohjautuivat alkukyselyn kysymykseen ja osa kysymyksistä oli täsmälleen samoja.

Tutkimuskysymysten vuoksi loppukyselyiden kohderyhmät rajattiin Ääni ratkai-see-vaiheen osallistujista niihin, joiden esitys näytettiin televisiossa. Televisio-

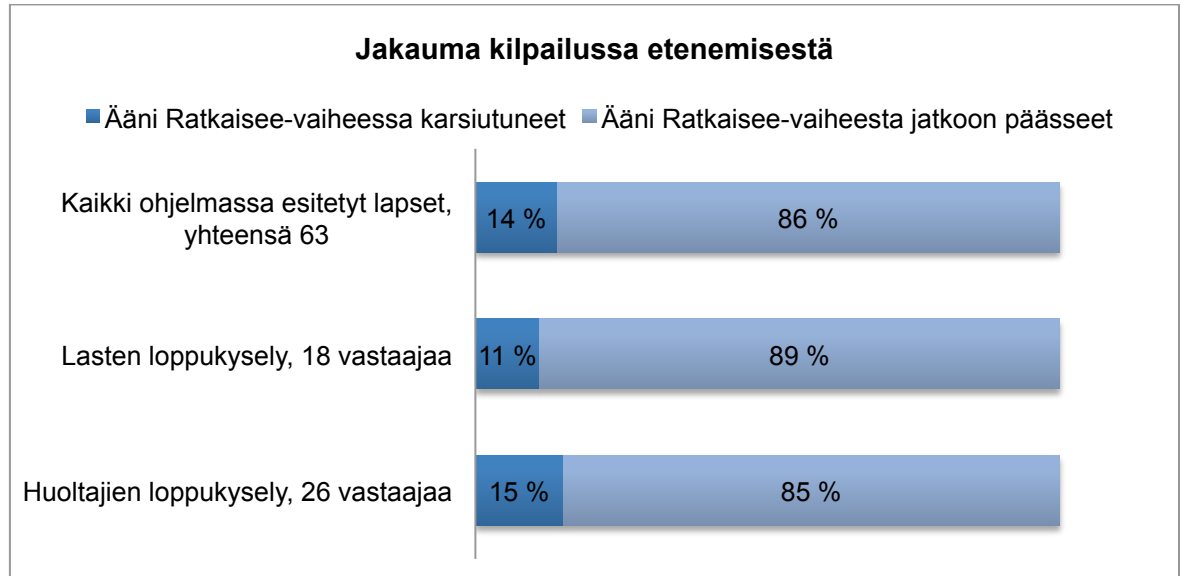
esitykseen päätyneitä lapsia oli yhteensä 63 ja näiden lasten osalta tuotannon sähköpostilistoilla olevia huoltajia yhteensä 65. Näistä huoltajista yhteensä 26 vastasi heille suunnattuun kyselyyn. Lapsista puolestaan 18 vastasi huoltajien kautta heille välitettyyn kyselyyn. Toisin sanoen 29 prosenttia lapsista vastasi omaan kyselyynsä ja huoltajista omaansa vastasi 40 prosenttia. Kyselyiden osalta oli odotettavissa, että lasten kysely kerää vähemmän vastauksia, sillä kyselyä ei lähetetty suoraan lapsille, vaan se välitettiin heille huoltajien kautta. Vastajamäärät olivat molempien kyselyiden osalta suhteellisen hyvät ja vastaajat edustivat kattavasti ja monipuolisesti kohderyhmää, joten selkeitä päätelmiä voidaan tehdä jo näiden vastauksien pohjalta.

Lasten loppukyselyn vastaajien ikäjakauma oli hyvin pitkälti The Voice Kidsin televisioesitykseen päässeiden lasten ikäjakaumaa vastaava (Kuvio 1).



Kuvio 1. Loppukyselyyn vastanneiden lapsien ja The Voice Kidsin televisioesitykseen edenneiden lasten ikäjakauma.

Vastaajista suurin osa oli päässyt ensimmäisestä Ääni Ratkaisee-vaiheesta eteenpäin, mikä vastasi hyvin televisiossa esitettyjen lasten jakaumaa (Kuvio 2, sivu 50). Lisäksi vastaajat olivat jakautuneet melko tasaisesti tähtivalmentajien tiimien kesken. Näiden perusteella vastaajajoukkoa voidaan pitää melko edustavana otoksena koko perusjoukosta.



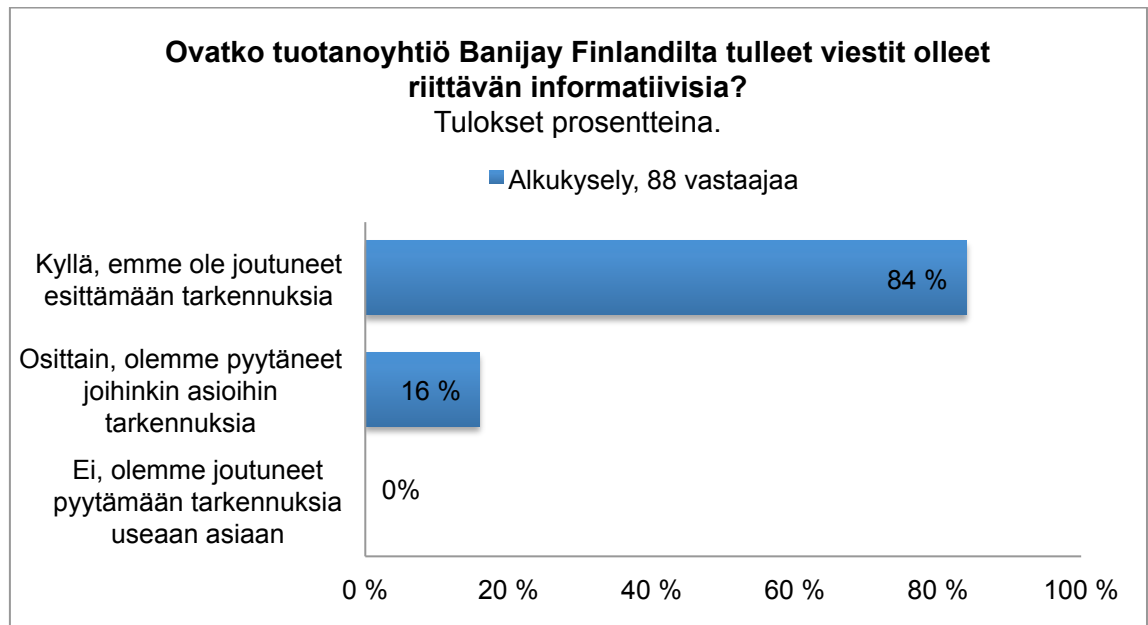
Kuvio 2. Jakauma kilpailussa etenemisestä loppukyselyihin ja The Voice Kidsin televisioesitykseen edenneiden lasten osalta.

Myös huoltajien loppukyselyyn vastanneet edustivat hyvin koko ohjelmassa esitettyjen lasten jakaumaa (Kuvio 2). Lisäksi 20 huoltajaa eli 77 prosenttia vastaajista kertoi osallistuneensa huoltajien loppukyselyn lisäksi myös alkukyselyyn. Lasten loppukyselyn vastaajista puolestaan 3 henkilöä oli osallistunut semifinaali-vaiheessa tämän tutkimuksen ryhmähaastatteluihin.

4.2.2. Tuotannollisten järjestelyjen arviointia koko tuotannon kaarelta

Kaikki kolme kyselyä mittasivat omalla tavallaan tuotannollisten järjestelyjen onnistumista. Alkukysely painottui luonnollisesti sen hetkiseen tilanteeseen ja ennakoivien valmistelujen tarkasteluun. Huoltajien loppukyselyssä taas arvioitiin asioita uudelleen tuotannon koko kaaren ajalta, sekä palattiin vielä itse kuvauspäiviin ja arvioitiin järjestelyjen onnistumista jälkikäteen, kun kilpailun hurmos oli laskeutunut ja valmis ohjelma tullut ulos televisiosta. Semifinaali-vaiheen ryhmähaastattelussa nousi esille hyviä huomiota, missä tuotantoyhtiö oli onnistunut kuvauspäivien järjestelyissä ja missä taas olisi parantamisen varaa. Näille näkemyksille haettiin vahvistusta ja uutta näkökulmaa lasten loppukyselyssä.

Yksi olennainen osallistujakokemukseen vaikuttava asia on mielestäni tuotannon läpinäkyvyys ja se, kuinka hyvin informaatiota jaetaan ja kuinka nopeasti epäselvät tilanteet pystytään selvittämään. Lisäksi pidän myös tärkeänä, että ohjelmaan osallistuville on selvää, keneltä kysyä apua epäselvissä tilanteissa. Alkukyselyn mukaan tuotantoyhtiön puolelta on jaettu informaatiota riittävästi ja selkeästi (Kuvio 3.). Alkukyselyyn vastanneet huoltajat kertovat olleensa tuotantoyhtiön päin yhteydessä lähinnä vastaamalla heille esitettyihin kysymyksiin, muutamat ovat esittäneet pieniä tarkennuksia kuvauspäivien ohjelmasta ja kertooneet heille sopimattomat kuvauspäivät. Yhteensä 63 vastaajasta 10 kertoi kysyneensä tarkennuksia sopimusasioihin ennen kuvauksien alkua. Muuten kaikki tuntui olevan vastaajille varsin selvää.

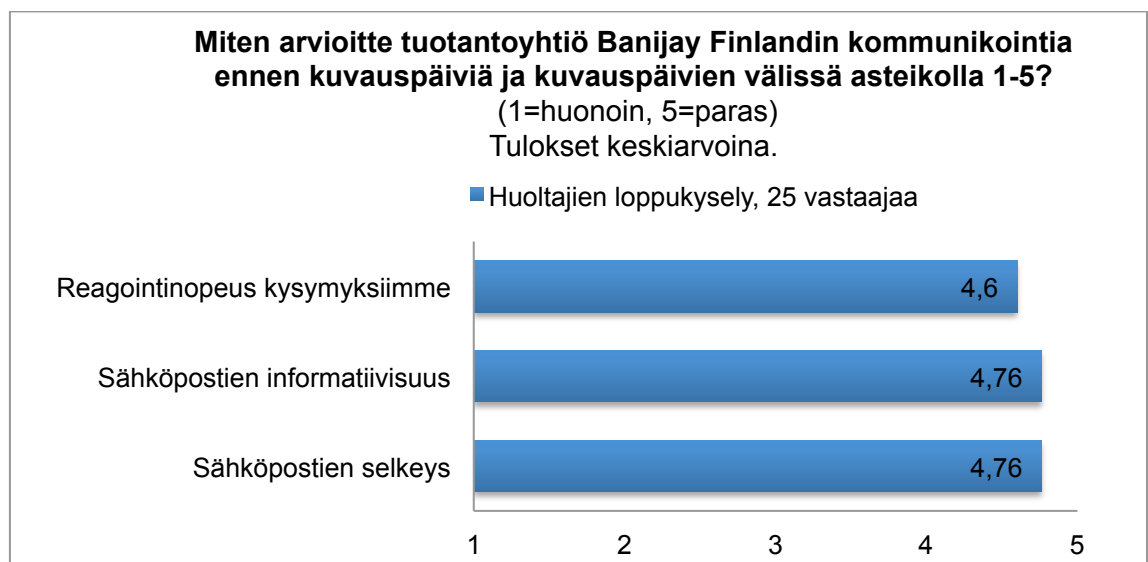


Kuvio 3. Tuotantoyhtiön informaation tarkkuus alkukyselyn perusteella.

Alkukyselyn vastauksien perusteella epäselviä tilanteita kuvauspäivien aikana ei ole juurikaan tullut vastaan selkänä kulkeneen informaation ansioista. 94 prosenttia alkukyselyyn vastanneista ei ollut kohdannut minkään näköisiä epäselviä tilanteita aikatauluihin, kuvaustilanteisiin tai mihinkään muuhunkaan liittyen. Alkukyselyyn vastanneista 94 prosenttia oli saanut kysymyksiinsä vastauksena aina ”hyvin nopeasti” tai ”melko nopeasti”. Ainoastaan 6 prosenttia oli joutunut odottamaan vastausta kuvauspäivien aikana ”kohtuullisen ajan”. Kukaan vas-

taajista ei ollut odottanut vastausta pitkään tai jäänyt ilman vastausta. Lisäksi vastaajille on ollut varsin selvää, keneltä he voivat kysyä apua epäselvissä tilanteissa. Nopea reagointi epäselviin tilanteisiin ja riittävän tarkka ja selkeä informointi etukäteen ovat osallistujakokemukseen positiivisesti vaikuttavia tekijöitä ja ainakin alkukyselyn vastauksien perusteella tuotantoyhtiön on onnistunut niissä hyvin.

Alkukyselyn vastauksiin voidaan suhtautua hieman kriittisesti, sillä osallistujakokemus on ollut vastaushetkellä vasta alkutekijöissä. Koska huoltajien loppukyselyn vastaukset kuvausjärjestelyn onnistumisesta ovat samassa linjassa alkukyselyn vastauksien kanssa, voidaan myös alkukyselyn vastauksille laskea enemmän painoarvoa. Huoltajien loppukyselyn perusteella tuotantoyhtiön kommunikointi ja informointi on pysynyt selkänä läpi tuotannon (Kuvio 4).



Kuvio 4. Tuotantoyhtiön kommunikoinnin onnistumisen arviointi huoltajien loppukyselyssä.

Kaiken kaikkiaan huoltajien loppukyselyyn vastanneista 92 prosenttia arvioi tuotannollisten järjestelyjen sujuneen omalta osaltaan ”hyvin” tai ”melko hyvin”. 4 prosenttia vastaajista arvioi järjestelyjen sujuneen ”kohtalaisesti”, kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä että järjestelyt sujuivat ”melko huonosti” tai ”huonosti” ja 4 prosenttia ei osannut sanoa. Vastauksiaan kyselyyn osallistuneet huoltajat perustelivat muun muassa seuraavasti:

”Kilpailijoiden ja huoltajien ylläpito kuvausjaksojen aikana oli hyvin hoidettu, tasokkaat hotellit ja ruuat.”

”Yleisesti ottaen järjestelyt toimivat todella hyvin. Ei moitteita. Ehkä vanhemmille olisi voinut olla hieman enemmän infoa sillä aina ei tiennyt missä vaiheessa (haastattelut, harjoitukset ym.) oman lapsen kanssa kuvauksissa mentiin.”

”Homma oli selkeätä koko ajan! Hyvin vedetty! On tärkeää, että koko ajan tietää, missä tulee olla ja monelta. Sitä ei voi liikaa korostaa. Se saa aikaan turvallisen ja luotettavan tunteen kun asioista kerrotaan riittävästi ja toistuvasti.”

”Loistava porukka ja hyvä henki. Vanhemmistakin huolehdittiin hienosti.”

”Paljon odottelua ilman ohjelmaa.”

Sekä alkukyselyssä, että huoltajien loppukyselyssä pyydettiin arvioimaan tuotantoyhtiön toimintaa kuvauspäivien aikana asteikolla 1-5. Kuten kuvio 5 osoittaa, arvioiden keskiarvo on säilynyt melko samana, joten ensimmäisellä kuvausviikolla saavutettu korkea taso on huoltajien loppukyselyn mukaan pystytty säilyttämään läpi tuotannon.



Kuvio 5. Huoltajien arvio tuotannollisten järjestelyjen onnistumisesta.

Huoltajien lisäksi myös lapset arvioivat omassa loppukyselyssään tuotannollisia järjestelyjä kuvauspäivinä. Semifinaali-vaiheen ryhmähaastatteluissa nousi esille, että lapset eivät olleet tutustuneet kovin hyvin muihin kilpailijoihin, vaikka halua uusien ystävien saamiseen löytyikin. Lasten loppukyselyn vastaukset eivät kuitenkaan ole aivan linjassa ryhmähaastattelujen kanssa. Kaikki loppukyselyyn vastanneista 18 lapsesta olisivat halunneet tutustua muihin kilpailijoihin kuvauspäivien aikana. Lisäksi 83 prosenttia kaikista vastaajista oli sitä mieltä, että muihin tutustuminen oli helppoa ja ryhmähaastatteluista poiketen kaikki loppukyselyn semifinaali- tai finaali-vaiheeseen edenneet lapset kokivat muihin tutustumisen helpoksi. Eroa ryhmähaastattelujen ja lasten loppukyselyn välillä voi selittää esimerkiksi ryhmähaastattelujen jälkeen kuvattu Plan-Show, jonka aikana kaikki semifinaaliin edenneet lapset olivat tiiviisti yhdessä kuvauksien merkeissä ja sen myötä ystäväystyminenkin on ollut ehkä helpompaa.

Toinen ryhmähaastatteluissa useasti esille noussut asia oli kuvauspäivien pitkät odotusajat. Lasten loppukyselyn mukaan odottamista ei kuitenkaan koettu enää jälkikäteen kovinkaan ikävänä asiana, sillä ainoastaan 67 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että odotusajoille ei tarvitse tuotannon puolesta järjestää tekemistä. Loput vastaajista ehdottivat odotusajoille muun muassa seuraavia aktiviteetteja:

”Valmentajat olisi voineet keksiä jotain tai olisi voitu järjestää jotain ryhmähenkeä kohottavia pelejä/leikkejä.”

”Yhteisiä äänenavauksia. Pelejä... jotain hauskaa ja viihdyttävää.”

”Jotain tutustumisleikkejä yms. Odottelun aikana kaikki räpläsivät puhelinta. Uusiin kavereihin tutustui vasta sitten hotellilla.”

Ennakovalmistelujen ja kuvausjärjestelyjen lisäksi huoltajien loppukyselyssä tarkasteltiin kokonaiskuvaa ja pohdittiin, missä tuotantoyhtiö oli onnistunut erityisen hyvin ja missä puolestaan olisi vielä parantamisen varaa. Tuotantoyhtiön suurimmiksi onnistumisiksi tämän kyselyn perusteella nousivat muun muassa kannustavan ilmapiirin luominen, sekä selkeä tapa informoida asioista:

”Kokonaisuus oli loistava, ei voi oikein nostaa mitään erityisen loistavaksi, kun kaikki toimi ja lapset ja huoltajat otettiin hyvin huomioon. Erityiskiitos laulajakoordinaattorille hyvästä informaatiosta ja yhteydenpidosta.”

”Tunnelman luomisessa ja yleisesti kaikissa järjestelyissä! Myös lapselle on jäänyt hyvä mieli kokemuksesta, joten se kertoo paljon.”

”He osasivat informoida tukijoukkolaisia ja heitä oli helppo lähestyä :) ”

”Lapsesta pidettiin koko ajan huolta ja ilmoitettiin, mitä seuraavaksi tapahtuu.”

”Koko tapahtuman aikana kun oltiin mukana oli koko ajan tosi kannustava ja kiva ilmapiiri. Informaatio sujui yleensä tosi hyvin.”

Näiden lisäksi todella positiivisena asiana vastauksissa nostettiin esille tuotannon työryhmä, jonka positiiviseen työotteeseen ja kykyyn toimia lasten kanssa oltiin erityisen tyytyväisiä:

”Tiimi iloinen, kannustava, tasapuolinen, tsemppaava! Ei huonoa sanottavaa tiimistä.”

”Henkilökuntavalinnoissa. Kaikki olivat todella ystävällisiä ja avuliaita.”

”Lapset tuntuivat olevan tyytyväisiä kohteluunsa. Heitä kunnioitettiin artisteina.”

”Hyvän fiiliksen ja kannustuksen luomisessa osallistujille.”

”Kuvauspäivänä lasten kanssa toimiminen, toiminnan ammattimaisuus, luotettavuutta luova, avoin ja positiivinen toiminta ja toiminnan henki. Työryhmän kokemus ja kyky toimia lasten kanssa vakuuttivat.”

Työryhmän vaikutus osallistujakokemukseen kasvoikin näiden vastausten myötä suuremmaksi ja merkittävämmäksi, mitä itse osasin ennakkoon ajatella. Näin hyvää palautetta ei voida mielestäni pitää itsestään selvänä, kun toiminnan lähtökohtana on kuitenkin televisio-ohjelman teko kannustavan ja kasvattavan kesäleirin sijaan. Tuotantoyhtiö voikin olla erityisen tyytyväinen koko tiimiin, joka omalla tekemisellään on nostanut osallistujakokemuksen uudelle tasolle kannustavalla ja iloisella asenteella.

Onnistumisten lisäksi huoltajien loppukyselyssä nostettiin esille myös parannuskohteita. Selkeimpänä esille nousi jälleen tauot kuvauspäivien aikana, joille kaivattiin tekemistä, tarjoiluja ja mukavampia tiloja:

”Tukijoukoille voisi keksiä jotain tekemistä odotusajaksi kun lapset ovat treeneissä.”

”Odotustiloihin mukavuutta (harjoituspäivinä ei oikein mukavuutta löytynyt tiloista, joissa vanhemmat olivat).”

”Aikuisille paremmat odotustilat ja tarjoilua kuvauspaikalla ja odotustilassa, kun tulee nälkä tai jano.”

Lisäksi huoltajat kaipasivat lapselleen enemmän valmennusta tähtivalmentajilta ja lisää harjoittelu-aikaa varsinkin, jos tähtivalmentaja oli valinnut lapselle entuudestaan vieraan kappaleen:

”Oikeudenmukaisuutta kappaleiden valinnoissa, sekä lisää valmennusta kilpailussa edenneille lapsille.”

”Voisi vielä enemmän varata aikaa tähtivalmentajien kanssa harjoitteluun, oli aika minimissä kehäkamppailuvaiheessa.”

Näiden lisäksi parannusehdotuksia tuli yöpymisjärjestelyihin, sekä lasten huomioimiseen tuotannon päätyttyä:

”Yöpymisen järjestelyissä. Koska kuvausaikataulu on pitkä ja loppuvat vasta illalla, olisi ollut käytännöllisempää, jos kilpailijoille ja huoltajille olisi järjestetty majoitus myöskin sille illalle/yöksi.”

”Kisasta pudonneet jäivät ihan tyhjän päälle. Jonkinlainen kiitos osallistumisesta sähköposti taikka tervetuloa-toivotus esim. finaalin kuvauksiin olisi ollut varmasti pehmentävää.”

Lasten huomioiminen tuotannon päätyttyä nousikin vahvasti esille myös kyselyn loppupuolella, jossa käsiteltiin vielä erikseen tuotantoyhtiön ja kilpailuun osallistuneiden yhteydenpitoa kuvausten päätyttyä. Vastauksien perusteella tuotantoyhtiö ei ole jälkeenpäin ollut aktiivisesti yhteydessä osallistujiin. Yleinen linja vastauksissa näyttäisi olevan, että osallistujille on kerrottu etukäteen sähköpos-

tilla, missä Ääni Ratkaisee-jaksossa he ovat mukana. Tämän lisäksi muuta yhteydenpitoa ei ole juurikaan ollut. Osittain vastaukset ovat myös hieman ristiriitaisia. Osa vastaajista kertoi, että tuotantoyhtiö oli kutsunut heidät seuraamaan kuvauksia ja osa taas oli odottanut kutsua kuvauksiin saamatta sitä. Erot selittyvät varmasti sillä, että kyselyyn vastanneiden huoltajien lapset ovat edenneet kilpailussa eri vaiheisiin ja lisäksi kyselyyn vastannut huoltaja ei välttämättä ole ollut perheen yhteyshenkilö, vaan mahdolliset tuotannolta tulleet viestit ovat saattaneet mennä lapsen toiselle huoltajalle.

Kaiken kaikkiaan suurin osa vastaajista olisi kaivannut tuotantoyhtiöltä jonkin näköistä yhteydenpitoa myös kilpailun päätyttyä. Lasten huomioiminen jälkeensä esimerkiksi kiitos-viestillä tai kutsumalla kuvauksiin, sekä ohjelman aikatauluista tiedottaminen etukäteen Ääni Ratkaisee-vaiheen jälkeenkin nousivat näissä vastauksissa selkeimpinä esille:

”Joku kortti, jossa tuotantotiimi kaukaa kuvattu ja teksti: kiitos kun olit osaltasi tekemässä ohjelmaa tai jotain tollasta.”

”Ehkä lapselle vielä sellainen kannustusviesti ja vaikka terveiset valmentajilta.”

”Lapselle huomio, vaikka kiitoskirje osallistumisesta ja vaikka kutsu semifinaalin katsomoon.”

”Aikataulut esim. missä jaksoissa oma lapsi esiintyy (esim. jakson numero).”

”Kehäkamppailun ja semifinaalienkin ulostulopäivät oman lapsen osalta olisi ollut hyvä tietää.”

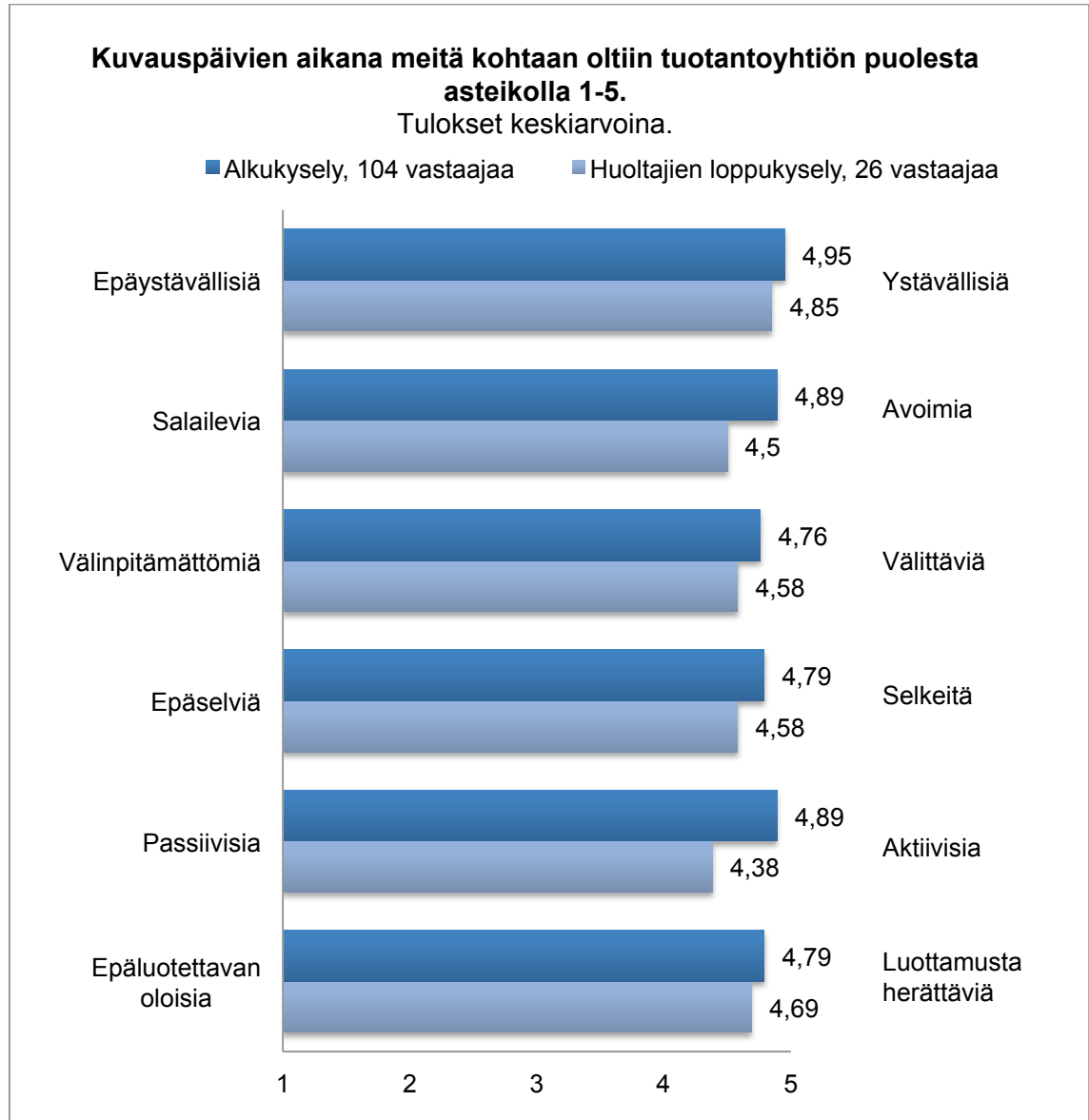
Ehkä hieman yllättävä ja muista vastauksista poikkeavana yhdessä vastauksessa koettiin tähän kyselyyn vastaaminen hyvänä keinona antaa palautetta ja kerrata ohjelmaan osallistumiseen liittyviä ajatuksia: *”Tämä kysely on todella hyvä tapa saada purkaa hieman tunteita.”* Kyselyn tekijänä onkin mukava kuulua, että kyselyyn vastaaminen on koettu mielekkäänä, eikä ylimääräisenä ohjelmaan osallistumista seuranneena rasitteena. Ylipäätään kyselyiden kokonaisuuteen perusteella mahdollisuus palautteenantoon ja omista kokemuksista kertomiseen kyselyihin vastaamalla koettiin hyvänä asiana. Jatkossa tuotantoyhtiö voi omien intressien ja resurssien puitteissa miettiä, haluavatko he kerätä palau-

tetta vastaavanlaisten ohjelmien osalta suoraan osallistujilta ja kehittää saadun palautteen pohjalta omaa toimintaansa. Tämän kyselyn perusteella ainakin nämä vastaajat kaipasivat yhteydenpitoa ohjelman kuvauksien jälkeenkin. Pelkän kiitos-viestin lisäksi lyhytkin palautekysely osoittaa osallistujille, että heistä välitetään ja toimintaa halutaan kehittää ja samalla saadaan helposti omaan käyttöön hyödyllistä tietoa tuleviin tuotantoihin.

4.2.3. ”Kaiken kaikkiaan paras mahdollinen työryhmä”

Kuten jo aiemmistakin vastauksista on tullut ilmi, The Voice Kidsin työryhmä on vaikuttanut todella positiivisella tavalla sekä lapsien, että huoltajien osallistujakokemukseen. Monessa muussa osallistujakokemukseen vaikuttaneessa asiassa vastaajien välillä oli eroavaisuuksia, mutta tuotantoryhmän toiminnasta kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä. Yksikään kyselyiden vastaajista ei kritisoinut tuotantoryhmän toimintaa huonosti hoidetusta työstä, epäystävällisestä käytöksestä tai mistään muustakaan. Koko työryhmä oli jättänyt kaikkiin vastaajiin ammattimaisen, lapsia kunnioittavan, positiivisella ja iloisella asenteella varustetun kuvan, mikä ei varmasti ole kaukana totuudesta.

Huoltajat arvioivat sekä alkukyselyssä, että omassa loppukyselyssään oman kokemuksena perustella, kuinka tuotantoyhtiön puolesta heitä oli kohdeltu valitsemalla kahdesta adjektiivista paremmin kuvaavan vaihtoehdon (Kuvio 6, sivu 59). Antamalla kuvion 6 vasemman laidan adjektiiveille arvon 1 ja oikean laidan adjektiiveille arvon 5, on kaikkien adjektiivien kohdalla keskiarvo selkeästi oikean laidan positiivisten adjektiivien puolella. Kaikki keskiarvot molempien kyselyiden vastauksissa ovat myös todella korkeita ja yli neljän keskiarvoa asteikolla 1-5 voidaan pitää todella hyvänä suorituksena. Laskua alkukyselyn vastauksista huoltajien loppukyselyn vastauksiin ei ole myöskään juurikaan tapahtunut. Tämä kertoo siitä, että taso on pysynyt ensimmäisen kuvausviikon mukaisesti korkeana läpi koko kauden ja jäänyt sellaisena myös vastaajien mieleen.



Kuvio 6. Huoltajien omakohtainen näkemys tuotantoyhtiön toiminnasta vertailevilla adjektiiveilla.

Huoltajien loppukyselyssä kysyttiin myös, kuinka tuotantoyhtiön kohtelu heitä kohtaan ilmeni. Vastaajat kertoivat, että tuotannossa työskennelleet henkilöt olivat olleet kaikesta kiireestä huolimatta iloisia ja avuliaita ja selvittäneet epäselviä tilanteita ripeästi. Vastausten perusteella tuotannossa työskentelevät vaikuttivat pitävän aidosti työstään, mikä heijastuu positiivisesti ulospäin.

”Tasapuolisena kohteluna, ammattitaitoisena työn tekemisenä. Jokainen piti omasta työstään!”

”Kyselyihin vastattiin aina ystävällisesti. Ketään ei laitettu erityisasemaan vaan kaikkia kohdeltiin tasapuolisesti.”

”Näkyi kaikessa toiminnassa. Kaikki hymyilivät ja olivat mukavia ja kärsivällisiä, vaikka oli pitkät päivät ja varmasti väsytti.”

”Vaikka varmasti jokaisella oli stressiä ja jännitystä, tiimin jäsenet jaksoivat hymyillä ja kannustaa lapsia koko ajan!”

”Tiimiläisiä oli helppo lähestyä ja vaikka tilanne olikin hektinen ja varmasti stressaava, koskaan kukaan ei tiuskinut.”

”Huumoria, ripeyttä ja asioiden nopeaa selvittelyä.”

Positiivinen kokemus työryhmästä näkyi myös voimakkaasti kaikki kolme kyselyä päättäneessä avoimessa kysymyksessä, jossa vastaajilla oli mahdollisuus jättää omat terveisensä tuotantoyhtiölle. Huoltajien vastauksissa korostui jälleen arvostus työryhmän lapsiystävällistä asennetta kohtaan:

”Tsemppiä ja jatkakaa lapsia kannustavalla linjalla.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kiitoksia, olette olleet niin ihanan kannustavia ja kivoja ja rohkaisevia lapsia kohtaan!” (Alkukyselyn vastaaja)

”Hienosti järjestetty lasten ”tapahtuma”. Erittäin ystävällisiä aikuisia yhdessä lasten kanssa. KIITOS!” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kiitokset siitä, että teette tästä lapsille ja nuorille tärkeää ja positiivista.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kiitokset todella hienosta työstä ja positiivisesta, lapset huomioon ottavasta asenteesta.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Myös koko tuotannon läpi kulkenut hyvä ilmapiiri ja työryhmän asenne omaa työtä kohtaan koettiin useissa vastauksissa niin merkittävänä tekijänä, että ne haluttiin nostaa vielä lopputerveisissä esille. Osa työryhmästä sai myös henkilökohtaisia kiitoksia, täysin ansaitusti.

”Kiitokset kannustuksesta ja hyvästä ilmapiiristä!” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kaikki työntekijät loistavalla asenteella mukana, jokainen hymyili ja auttoi iloisesti, kun apua tarvittiin.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kiitokset hyvästä otteesta ja selkeistä tiedotteista ja hyvästä ilmapiiristä.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Kiitos teille, teette hommaa isolla sydämellä- sekä tiimi että bändi!” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Kiitos mukavasta meiningistä ja hyvästä asioiden hoidosta kuvauksissa ja niihin liittyen.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Kiitos hyvästä henkilökunnasta.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Musiikkiassistentille ja laulajakoordinaattorille terkkuja, he jäivät lämpimästi mieleen :)” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Kiitos koko porukalle! Studio-ohjaajalle kiitos loistavasta tunnelman luomiselle yleisössä ja salin kontrollista! Laulajakoordinaattorille kiitos järjestelyistä ja kommunikoinnista, sait aikaan luotettavan ja mukavan tunteen.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Vaikka huoltajien osallistujakokemuksella onkin painoarvoa ja oma merkityksensä, kaikkein tärkeintä kuitenkin on, että lapsilla on ollut kaikki koko ajan hyvin ja että heille ohjelmaan osallistuminen on ollut positiivinen kokemus. Vaikka lasten loppukyselyyn vastasikin ainoastaan 18 lasta, uskoisin, että heidän kokemuksena ohjelmaan osallistumisesta ja työryhmän vaikutuksesta kokemukseen edustavat melko kattavasti koko ryhmää; sen verran voimakkaasti lastenkin vastauksissa nousee esille työryhmän kannustavan asenteen merkitys.

”Kiitos paljon The Voice Kidsin työryhmäläiselt! Oli kiva olla mukana, koska Voi-cessa oli hauskaa ja kaikki olivat aina ystävällisiä ja kivoja.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kiitokset kaikille kannustuksesta ja positiivisesta asenteesta, joka tarttui muihinkin.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kiitos ihanasta, hauskaasta, kokemusrikkaasta ja opettavaisesta kokemuksesta. Olitte hauskoja, kannustavia, hupsuja (niin kuin pitää ollakin). Laulajakoordinaat-

tori, musiikkiassistentti ja kaikki muut oli ihania. Kovasti teitä jää ikävä... Jokaisen laulajanurasta haaveilevan pitäisi kokea tuo. Työryhmä oli kaiken kaikkiaan paras mahdollinen! Jatkakaa samaan malliin ja terkkuja teille... kiitos teidän olen itsevarmempi ja voitin lavakammoni. Erittäin iloisia terkkuja täältä!” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

4.2.4. Odotuksista kokemukseen

Yksi merkittävä tekijä osallistujakokemukseen on osallistujan itse asettamat odotukset ja se, täytyivätkö ne oman kokemuksen myötä. Kaikki vastaukset oikeastaan peilaavat osallistujien ennako-odotuksiin, jotka toimivat vertailupohjana ja määrittävät sen, lähdetäänkö kuvauksista kotiin pettyneinä vai positiivisesti yllättyneinä. Ohjelmaan osallistuneiden ennako-odotusten tutkiminen oli mielestäni tärkeää, sillä sitä kautta pystytään paremmin hahmottamaan, minkälaisista lähtökohdista ohjelmaan osallistutaan ja odotuksia voidaan sen myötä myös täyttää paremmin.

Sekä ensimmäisellä kuvausviikolla teetetyssä alkukyselyssä, että ohjelman televisioesityksen jälkeen teetetyssä huoltajien loppukyselyssä tarkasteltiin ohjelman kuvauksiin liittyviä ennako-odotuksia. Saattaa alkuun tuntua hassulta, että ennako-odotuksista kysytään myös jälkeinpäin, mutta mielestäni huoltajien loppukyselyn vastaukset antavat alkukyselyn tuloksille syvyyttä ja samalla voidaan myös mitata kahdessa eri vaiheessa odotusten täyttymistä.

Alkukyselyssä ennako-odotuksistaan kertoi yhteensä 59 vastaajaa. Näistä vastaajista 23 oli tullut kuvauksiin avoimin mielin ilman odotuksia. Samoin huoltajien loppukyselyyn vastaajat olivat lähteneet rennolla mielellä mukaan, sillä yhteensä 23 vastaajasta 6 vastaajaa ei asettanut mitään odotuksia ohjelman kuvauksiin liittyen. Muuten useissa vastauksissa toistuivat odotukset uusista kokemuksista ja jännittävistä hetkistä. Osa kyselyihin vastanneista huoltajista kertoi odottaneensa ennakkoon jotain pientä ohjelmaa, tarkkoja päiväaikatauluja, sekä enemmän valmentamista tähtivalmentajilta.

Kaikista mielenkiintoisinta oli kuitenkin huomata, millaisia odotuksia huoltajilla oli työryhmän toimintaa kohtaan. Kuten aiemmat tulokset osoittavat, työryhmä on koettu yllättävänkin positiivisena ja merkittävänä osallistujakokemukseen vaikuttaneena tekijänä. Osa kyselyyn vastanneista olikin myös toivonut ja odottanut ennakkoon, että lapset on otettu tuotannon puolesta huomioon ja että ohjelmaa tehdään lapset edellä.

”Lasten huomioon ottaminen.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Että lapsia kohdellaan hyvin.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Lasten ehdoilla mennään.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Innostunut fiilis ja toive siitä, että lasta kohdellaan hyvin.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Yllättävintä kuitenkin oli, että näiden odotusten vastakohtana huoltajilla oli myös päinvastaisia odotuksia tuotantoa kohtaan. Osa kyselyyn vastanneista huoltajista oli kasannut negatiivisia odotuksia tuotantoa kohtaan ja suhtautunut ennakkoon hyvin skeptisesti tuotantoyhtiön kykyyn tehdä ohjelmaa lapsilähtöisesti.

”Ajattelin, että lapsia ei olisi huomioitu näin paljon.” (Alkukyselyn vastaaja)

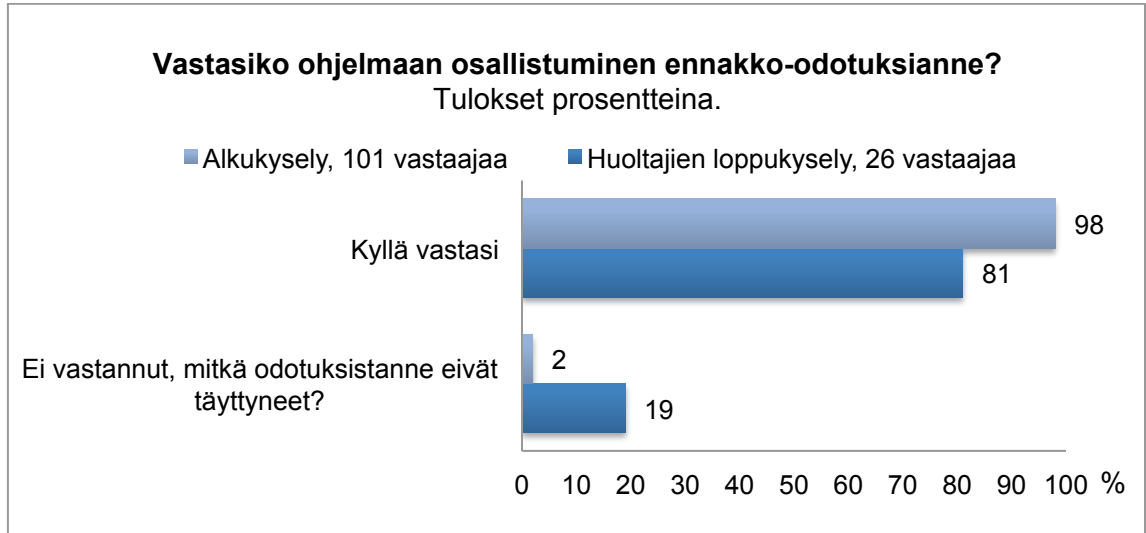
”Ennakolta varauduin ”tökeröön” meininkiin- täällä olikin hyvä tunnelma ja kaikki tekijät olivat hirveän hyvällä mielellä.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Että osataanko lapsia kohdella hyvin. Oli negatiivissävyytteisiä odotuksia.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Näihin odotuksiin nähden työryhmän saama positiivinen palaute saa uutta arvoa. Toisaalta voidaan ajatella, että näihin odotuksiin nähden tuotantoryhmä on voinut hyvällä perus tekemiselläkin jo yllättää positiivisesti. Toisaalta taas voidaan nähdä, että tuotantoryhmä on saanut omalla tekemisellään ja positiivisella asenteella käännettyä skeptisesti suhtautuneet puolelleen.

Kaiken kaikkiaan suurin osa sekä alkukyselyn, että huoltajien loppukyselyn vastaajista kertoi ohjelmaan osallistumisen vastanneen ennakko-odotuksia (Kuvio 7, sivu 64). Vastausten perusteella on kuitenkin vaikea sanoa, mitkä odotuksista

ovat täyttyneet. Useat vastaajat kertoivat, että heillä ei ollut ennako-odotuksia, joten on vaikea sanoa, miten he ovat vastanneet kysymykseen ennako-odotusten täyttymisestä.



Kuvio 7. Huoltajien ennako-odotukset ohjelmaan osallistumista kohtaan.

Niistä vastaajista, joiden ennako-odotukset eivät täyttyneet, ainoastaan viisi huoltajien loppukyselyyn vastannutta perusteli vastauksensa.

”Oli paljon jännittävämpää.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”En osaa sanoa.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Osittain kyllä, mutta luulimme, että valmennusta ja yhdessä tekemistä olisi ollut enemmän.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Ei ollut niin ikävää :)” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Henkilökunta oli mahtava ja innostava, mutta hieman jäi silti epäoikeudenmukainen fiilis kalvamaan pettymyksenä, valitettavasti.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Näidenkään vastauksien perusteella on vaikea vetää johtopäätöksiä, täyttivätkö odotukset niin hyvässä kuin pahassakin. Yleisilme kaikissa kyselyissä on ollut kokemusten kannalta kuitenkin varsin positiivinen, joten kokonaiskuvaan rinnastaessa voidaan päätellä ennako-odotuksien täyttyneen hyvällä tavalla.

Ennako-odotusten täyttymistä tärkeämpää kuitenkin on se, millaisen kokemuksen ohjelmaan osallistuneet lapset, sekä heidän huoltajansa ovat saaneet. Sekä alkukyselyssä, että kummassakin loppukyselyssä vastaajat saivat vapaasti kertoa, mikä on ollut kaikkein parasta ohjelmaan osallistumisessa. Kaikkien kolmen kyselyn vastauksista kaikista voimakkaimmin nousi esille uusien kokemusten saaminen. Alkukyselyn 85 vastaajasta 21 henkilöä mainitsi kokemuksen jollain tavalla omassa vastauksessaan. Huoltajien loppukyselyssä sama linja jatkui ja 26 vastaajasta peräti 10 nosti uudet kokemukset kaikista parhaimmaksi asiaksi. Myös lasten loppukyselyn vastaukset olivat saman suuntaisia; 18 vastaajasta kolmasosa piti kokemusta kaikista parhaimpana asiana The Voice Kidsissä.

”Nähdä ja kokea kaikki se rumba, mitä tällaiseen liittyy ja päästä mukaan siihen. Mahtava kokemus.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Vahvistava positiivinen ja kannustava kokemus lapselle.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Lapsen innostuneisuus ja mahdollisuus nähdä sekä kokea. Näistä kokemuksista on riittänyt ja tulee riittämään juttua pitkäksi aikaa.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Lapsi sai hienon uuden kokemuksen ja rohkaistui esiintymään enemmän.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Kaiken kaikkiaan oli tosi hauskaa ja kivaa koko juttu, vaikka ei päässytäkään jatkoon. Mutta kuitenkin se oli maailman paras kokemus.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Parasta Voice Kidsissä oli: kokemus, ystävät, oli hauskaa, valmentajat, tuotantotiimi oli hauskaa porukkaa, neuvot, valmentajien kanssa viettämä aika, kavereiden kanssa viettämä aika, meikkaajat olivat hauskoja, kokemus oli kannustava. Voice oli elämäni paras kokemus! Parhaiten mieleen jäi ystävät, valmentajat, tuotantotiimi ja itse musiikki. Positiivinen mieli jäi :)” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

Kokemuksen lisäksi erityisesti kyselyihin vastanneet huoltajat olivat pitäneet televisio-ohjelman tekemiseen osallistumista mielenkiintoisena asiana. Lasten

vastauksissa puolestaan korostui ohjelman teon sijaan uusien kavereiden saaminen.

”TV-tuotantoon tutustuminen. Hienon kokemuksen antaminen koko perheelle ja mukana olleille kavereille.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Mielenkiintoista nähdä kuvaustiimin työskentelyä.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Sai seurata läheltä, miten tällaista ohjelmaa toteutetaan. Oman lapsen innostus.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Nähdä kuinka massiivinen koko ohjelman teko oli ja miten ne sai rakennettua sen kokonaisuuden, mikä tv:stä tuli sitten lopulta ulos.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Nähdä miten tuotantotiimi toimii.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Lapsi sai kokemusta esiintymisestä ja näimme kuinka tv-ohjelmaa tehdään. Mielenkiintoista osallistua kuvauksiin.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Sai esiintymiskokemusta, uusia kavereita ja pääsi näkemään, millaista ohjelman tekeminen on. Sai laulaa hyvän bändin kanssa ja sai paljon kannustusta.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kaverit olivat tosi kivoja ja tunnelma kuvauspaikalla ja hotellilla oli mahtava kun laulettiin vuorotellen aulassa. Tätä tunnelmaa jäin kaipaamaan.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kavereitten saaminen, kavereitten kanssa oleminen, kuvaukset, laulaminen, jatkoon pääseminen ja tähtivalmentajien tapaaminen.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

Lisäksi aiempien vastauksien tapaan tuotannon yleinen ilmapiiri ja työryhmän ote omaan työhönsä nousi erityisesti huoltajien vastauksissa iloisesti taas esille. Yli 15 prosenttia sekä alkukyselyn, että loppukyselyn vastaajista mainitsi jollain muotoa työryhmän tai tuotannon ilmapiirin positiivisena asiana ohjelmaan osallistumisessa.

”Lasten tsemppaaminen ja tuotantoryhmän mahtava suhtautuminen lapsiin.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Työtiimin läpät.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Henkilöstö oli niin upean hyvä kohtaamaan lapsia ja nuoria ja he pystyivät vähentämään jännitystä. Todella iloinen ilmapiiri, ”ei tämä ole niin vakavaa, otetaan kaikki rennosti ja pidetään hauskaa!”” (Alkukyselyn vastaaja)

”Lasten kannustaminen, selkeä toiminta, positiivinen ilmapiiri.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Se, että kaikki oli lapsia varten, vaikka kyseessä olikin ohjelma. Lapset nauttivat ja tuotantotiimi oli mahtava!” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Lapsen into päästä mukaan. Henkilöstön nuorekas ja kannustava suhtautuminen.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Kaiken kaikkiaan vastauksista heijastuu jälleen voimakkaasti kokemuksen painoarvo. Selkeä linja kaikissa kyselyiden vastauksissa on ollut itse ohjelman ja siinä esiintymisen ja etenemisen sijaan tunnepuolella. Koko kilpailu ja siinä menestyminen on kaikkeen sen mukana tuomaan kokemukseen nähden näiden vastauksien perusteella toissijaista. Sama linja oli nähtävillä myös semifinaalisten ryhmähaastatteluissa.

Sen lisäksi, että vastaajat saivat kertoa, mikä ohjelmaan osallistumisessa oli parasta, he saivat myös vapaasti kertoa, mistä heille oli jäänyt kurja olo ja mikä ohjelmaan osallistumisessa oli kaikkein ikävintä. Lapset olivat omassa loppukyselyssään varsin yksimielisiä. Lasten osalta eniten vastauksia ikävien asioiden kohdalla keräsivät odottelu ja kilpailusta putoaminen, näistä vähintään toinen oli mainittu kolmasosan vastauksista.

Huoltajien kohdalla hajontaa vastauksissa oli puolestaan huomattavasti enemmän. Alkukyselyn vastauksissa toistui lasten loppukyselyn vastausten tapaan odottelu kuvauspäivinä. Lisäksi useampi vastaaja oli maininnut matkustamisen kotoa kuvauksiin ikävänä asiana. Koska alkukysely teetettiin varhaisessa vaiheessa on luonnollista, että syntyneet vastaukset saattavat harhautua ohjelman kehittämisen kannalta ehkä hieman epäolennaisille urille. Monet eivät myöskään näin aikaisessa vaiheessa olleet kohdanneet mitään ikävää. Yksittäisten vastaajien kokemina ikävinä asioina alkukyselyssä esille nousivat muun muas-

sa haastattelutilanteet, jännittäminen, sekä lapsille tuotantoyhtiön puolesta järjestetty välipala.

”Haastattelu, kun ei yhtään ollut ennakkotietoa mitä kysellään.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Hurja jännittäminen äitinä.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Lapsille olisi hyvä järkätä jotain muutakin kuin jäätelöä välipalaksi tuotannon puolesta.” (Alkukyselyn vastaaja)

Kaikkein mielenkiintoisimmat ja osittain myös ristiriitaisimmat vastaukset löytyivät kuitenkin huoltajien loppukyselystä, jossa osa vastaajista oli kertonut todella pitkästi ja monipuolisesti heidän kokemista ikävistä asioista. Vastausten joukkoon mahtui jonkin verran asioita joihin tuotantoyhtiö ei pysty vaikuttamaan, kuten esimerkiksi matkustaminen ja kilpailusta putoaminen, sillä formaatin luonteeseen kuuluu, että vain yksi voi voittaa ja suurin osa osallistujista putoaa pois kilpailuasetelman vuoksi.

Vastauksista nousi kuitenkin esille hyviä kehitysehdotuksia. Esimerkiksi ensimmäisessä vaiheessa lapsille toivottiin enemmän harjoitusaikaa bändin kanssa, jotta lapselle tulisi varmempi olo esiintymisestä. Myöhemmissä vaiheissa taas toivottiin lisää valmennusta tähtivalmentajilta. Lisäksi toivottiin, että ohjelman kuvauksien ja esittämisen välinen aika olisi lyhyempi, koska nykyisellä mallilla ohjelmaan osallistuminen ja siinä menestyminen pitää salata todella pitkään. Myös semifinaaliin edenneet lapset kokivat salassapitoajan liian pitkänä, minkä vuoksi olisi hyvä miettiä, onko mahdollisten tulevien kausien osalta kokonaisaikataulu lyhennettävissä.

Yhtenä hieman yllättävänä asiana huoltajien loppukyselyn vastauksissa kritisoitiin formaattia, erityisesti Kehäkamppailu-vaiheessa. Kehäkamppailu-vaihe tuntuikin aiheuttavan tavattoman paljon harmistusta ja ryhmävalinnat ja Kehäkamppailu-vaiheen sijoittuminen formaatin kaarella heti Ääni Ratkaisee-vaiheen jälkeen herättivät vastaajissa hieman yllättäviä tunteita:

”Karsinnat tulivat liian nopeasti. Lasten olisi pitänyt saada esiintyä vielä kerran omalla valitsemallaan kappaleella, ennen kuin karsiutuvat. Karsinnat ovat liian rajut/äkkinäiset. Liian monta hyvää laulajaa tippuivat liian aikaisin. Eivät päässeet näyttämään, mitä osaavat kun joutuivat ryhmiin, joissa oli liian tasavertaisia laulajia, tai sitten valmentaja valitsi kummallisesti sen niistä, jotka pääsivät jatkoon. Mielenkiinto ohjelmaa kohtaan tippui heti kun suosikkeja karsiutui pois.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Äitinä se kyllä harmitti oman lapsen ja toisten lasten puolesta kun aluksi oli selvää, että tästä ryhmästä tippuisi kaksi mahtavaa laulajaa. Tätä ryhmävalintaa ilmeisesti perusteltiin sillä, että samankaltaiset laulajat haluttiin kilpailevan vastakkain, mutta tuntui välillä siltä, että taso ei ollut sama eri ryhmissä.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Itse hieman ihmettelen näitä vastauksia. Formaatin luonteeseen kuuluu, että sen jokaisessa vaiheessa osa karsiutuu kisasta ja tämän ovat myös kaikki osallistujista tienneet etukäteen. Kilpailussa on mukana todella paljon hyviä laulajia ja vain yksi heistä voi voittaa. Tämän vuoksi hyviä laulajia myös karsiutuu pois pitkin matkaa. The Voice Kidsissä on The Voice of Finlandista poiketen formaatin toisessa vaiheessa kolme laulajaa vastakkain kahden sijaan, jotta kenenkään ei tarvitse tippua kilpailusta yksin. Semifinalistien ryhmähaastatteluissa tämä oli koettu hyvänä asiana, mutta jostain syystä kaikki huoltajat eivät ole nähneet asiaa samalla tavalla.

Itse pidän myös melko itsestään selvänä, että saman tyyppiset laulajat laitetaan samaan ryhmään, jotta ryhmille voidaan valita kaikille yhtä hyvin sopiva kappale ja jotta kaikki olisivat tasa-arvoisessa asemassa Kehäkamppailuun lähdettäessä. On totta, että kilpailun ikähaarukka on melko laaja, 8-14-vuotiaat, ja eri ikäiset lapset ovat hyvin eri tasoisia. Mielestäni on kuitenkin perusteltua, että saman tasoiset lapset laitetaan vastakkain, vaikka sen seurauksena kaikki Kehäkamppailut eivät olisikaan teknisesti yhtä tasokkaita. Merkittävämpää on mielestäni, että lähtökohtaisesti kaikilla on samat mahdollisuudet päästä Kehäkamppailusta jatkoon.

Huoltajien loppukyselyssä nousi myös vahvasti esille kilpailun luonne ja kilpailusta putoamisen vaikutus lapseen, mitä yksi huoltajista luonnehti seuraavasti:

”Se, että monet lapset eivät ymmärtäneet sitä, että kyseessä on ensisijaisesti viihdeohjelman tekeminen eikä oikea laulukilpailu. Moni hyvä laulaja karsiutui pois ja ei-niin-hyvä pääsi jatkoon, mitä ei olisi käynyt ilman viihdeohjelma-aspektia. Siis harmittaa niiden lasten puolesta, jos eivät tätä asiaa oivaltaneet.”
(Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Myös muutama muu vastaajista oli tämän vastaajan kanssa samoilla linjoilla. Näiden vastusten myötä päästäänkin yhteen itseäni kiinnostavaan aiheeseen; missä menee vanhempien vastuun ja tuotantoyhtiön vastuun raja? Etukäteen ajattelin, että huoltajien kyselyiden vastauksissa liikuttaisiin enemmän tämän rajan tuntumassa. Olen itse sitä mieltä, että lapsi osallistuu kilpailuun vanhemman päätöksellä ja tuotantoyhtiön tehtävänä on puolestaan huolehtia, että vanhemmilla on riittävän laaja ja totuuden mukainen kuva tuotannosta, jotta he voivat omalta osaltaan tehdä päätöksen ohjelmaan osallistumisesta.

Raja siitä, kuinka paljon tuotantoryhmä on vastuussa lapsista onkin hieman häilyvä. Päätöksen osallistumisesta tekee huoltaja, mutta kuvauspäivien aikana tuotantoryhmä vastaa pääasiassa siitä, että kaikki sujuu lasten kannalta hyvin ja selkeästi. Lisäksi palaute lasten kiittämisestä kilpailun jälkeen on puolestaan ihan paikallaan; kilpailun päättymisen jälkeinen lasten huomiointi onkin noussut esille aiemmissa vastauksissa. Omasta mielestäni päävastuu on kuitenkin huoltajilla. On todella tärkeää, että kotona osataan käydä lapsen kanssa läpi kilpailun osallistumiseen ja siitä putoamiseen liittyviä tunteita. Tuotannon lähettämä kiitos-kortti ei paljoa lämmitä siinä kohtaa, jos ohjelmaan osallistumista ei ole käsitelty rakentavasti lapsen kanssa kotona. Jotta vanhemmat voivat toimia lasta tukevasti, täytyy heillä olla tuotantoyhtiön puolesta riittävän kattava ja totuuden mukainen kuva koko tuotannosta. On siis vanhempien ja tuotantoyhtiön vastuulla tehdä lapselle ohjelmaan osallistumisesta kannustava ja positiivinen kokemus, joka ylittää kilpailun päättymisenkin yli.

4.2.5. Vaikutukset ja seuraukset

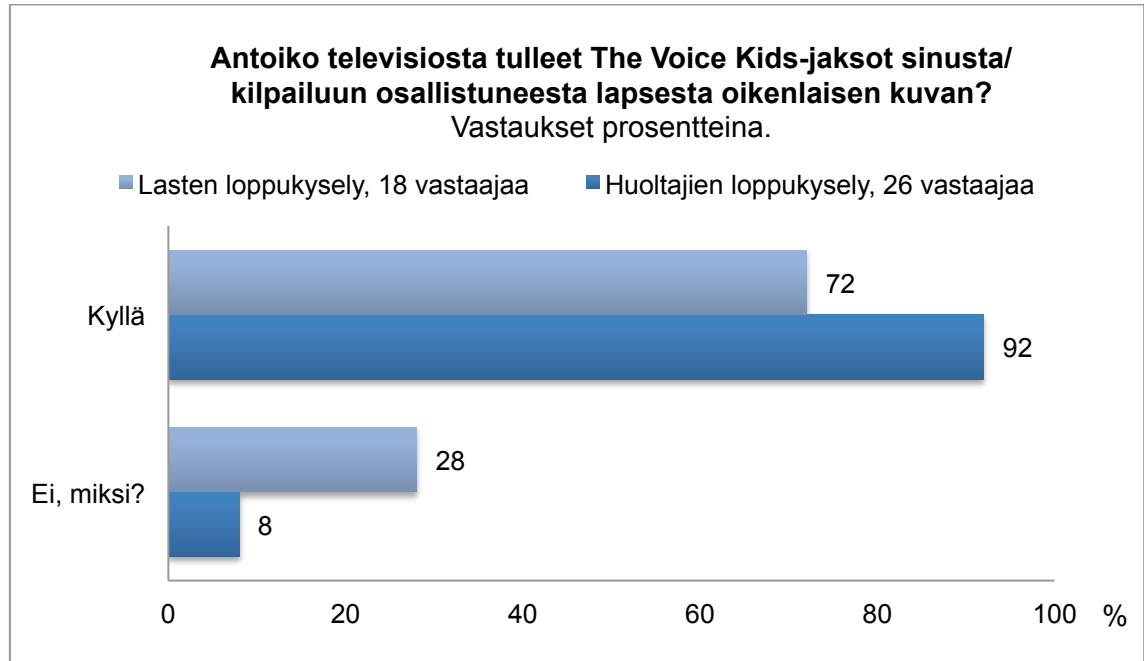
Sekä lasten, että huoltajien loppukyselyissä käsiteltiin ennako-odotusten ja kokemusten lisäksi ohjelmaan osallistumisen vaikutuksia lapseen, sekä osallistumista seuranneita hyviä ja huonoja asioita. Molemmat vastaajaryhmistä myös arvioivat omalta osaltaan, antoiko televisiossa esitetty ohjelma kilpailuun osallistuneesta lapsesta oikean ja totuudenmukaisen kuvan. Lisäksi sekä lapset, että huoltajat arvioivat, voivatko oman kokemuksensa perusteella suositella ohjelmaan osallistumista muille. Ohjelmaan osallistumisen vaikutukset ja seuraukset, niin hyvässä kuin pahassakin, sitovat koko tutkimuksen yhteen. Kuvauksien aikainen positiivinen kokemus ohjelmaan osallistumisesta tuntuu toissijaiselta, jos lopullinen ohjelma ei vastaakaan kokemusta. Kokonaisuudessaan onnistuneen osallistujakokemuksen kannalta onkin tärkeää, että osallistujat ovat hyvällä mielellä ohjelman televisioesityksen jälkeenkin.

Molemmat loppukyselyiden vastaajista arvioivat omalta osaltaan televisiossa esitetyn ohjelman antamaa kuvaa kilpailuun osallistuneesta lapsesta (Kuvio 8, sivu 72). Osallistuessaan ohjelmaan lapset ja heidän huoltajansa ovat joutuneet luottamaan tuotantoon ja siihen, että ohjelmaa tehdään hyvällä maulla ja osallistujista annetaan hyvä ja totuudenmukainen kuva. Vasta valmiilla jaksoilla tuotantoyhtiö voi osoittaa olevansa heidän luottamuksen arvoinen. Näiden vastausten perusteella sekä lapset, että huoltajat olivat tyytyväisiä lopulliseen ohjelmaan ja sen jättämään kuvaan. Huoltajista peräti 92 prosenttia oli sitä mieltä, että ohjelma antoi lapsesta oikean ja totuudenmukaisen kuvan. Lasten loppukyselyssä vastaava luku oli hieman alhaisempi, 72 prosenttia. Niiden vastaajien kohdalla, joilla ohjelma ei ollut antanut totuudenmukaista kuvaa perustelut olivat hyvin erilaisia:

”Jännitys teki minusta vaisun, mutta oikeasti olen ilopilleri.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Televisiossa oli vaikea olla rento oma itseni.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kaikki parhaat läpät leikattiin pois :D” (Lasten loppukyselyn vastaaja)



Kuvio 8. Televisiossa esitetyn ohjelman antaman kuvan arviointi lasten ja huoltajien näkökulmasta.

”Olin liian kokematon tulla haastateltavaksi, vastasin ihan tyhmästi.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Sanoisin, että enemmänkin vähän supistetun kuvan, koska vastaukseni sähköpostissa, jossa piti kertoa itsestään, ymmärrettiin vähän väärin.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Tuotteistui kovin nopeasti rokkimimmiksi... Ei ole koko totuus, mutta tuskin ohjelma pystyy koskaan tyhjentävään esittelyyn.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Vastaavanlaisia ajatuksia on liikkunut varmasti myös muiden osallistujien päässä. Koska lapset joutuvat kameran edessä uuteen ja vieraaseen tilanteeseen, on täysin luonnollista, että olo ei tunnu rennolta ja itsestään on vaikea antaa luonnollista kuvaa, koska jännitys on niin suuri. Oman suorituksen näkee vasta jälkeenpäin televisiosta, joten lapsi saattaa kohdata pettymyksiä, kun televisio ei annakaan tilanteen synnyttämästä jännityksestä johtuen täysin totuudenmukaista kuvaa hänestä. Koska ohjelmaa tehdään nuorella iällä varustettujen kokemattomien esiintyjien kanssa, olisi tämä hyvä ottaa mahdollisilla tulevilla kausilla entistä paremmin huomioon, erityisesti haastattelutilanteiden osalta. Kaiken

kaikkiaan sekä lasten loppukyselyn vastaajat, että ryhmähaastattelujen osallistujat kokivat juuri haastattelutilanteet vaikeimpina osina. Lasten ylimääräinen lämmittely ja valmistelu haastattelutilanteisiin voisi tehdä sekä ohjelmalle, että lasten kokemukselle hyvää.

Televisiossa esitetyn ohjelman antaman kuvan lisäksi lapset pohtivat omassa loppukyselyssään, kuinka he kokevat ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen heihin (Kuvio 9).



Kuvio 9. Lasten näkemys ohjelman osallistumisen vaikutuksista.

Suurimmalle osalle vastaajista ohjelmaan osallistuminen oli ollut vahvistava ja rohkaiseva kokemus. Kuitenkin yksi vastaajista oli ohjelman osallistumisen myötä tullut epävarmemmaksi ja hänen esiintymisjännityksensä oli kasvanut. Vaikka kyse onkin vain yhdestä vastaajasta, on vastauksilla tässä tapauksessa painoarvoa, sillä tarkoituksena ei ole, että yksikään lapsi kokee ohjelmaan osallistuttuaan tällaisia tunteita. Näihin vastauksiin johtaneita syitä voi olla monta. Lapsi tuntee ehkä pettymystä kilpailusta putoamisesta. Hän on mahdollisesti esittänyt itselleen hieman vieraan kappaleen, joka ei ole tuntunut omalta, mikä

on lisännyt epävarmuutta. Epävarmoina hetkinä hän ei ole ehkä saanut riittävästi tukea, minkä vuoksi esiintymisjännitys on päässyt kasvamaan. Voi myös olla, että tilannetta ei ole käyty lapsen kanssa kotona kunnolla läpi, jolloin ikävä olo jää kalvamaan epävarmuutena vielä pitkäksi aikaa.

Tällaisissa tapauksissa vastuu lapsen kokemista tunteita on sekä tuotantoyhtiöllä, että huoltajilla. Huoltajan vastuulla on lapsen paineensietokyvyn arviointi, sillä huoltaja tekee päätöksen ohjelmaan osallistumisesta. Lapsen on itse vaikea käsittää kaikkia televisio-ohjelman ja formaattina käytävän kilpailun puolia, joten huoltajan vastuulla on arvioida, kestäkö lapsi kaiken ohjelmaan liittyvän pyöryksen, sekä mahdolliset pettymykset. Tuotantoyhtiön vastuulla taas on tarjota ohjelmaan osallistuneille lapsille sopivat puitteet. Aikaa uusien kappaleiden harjoitteluun ja haltuunottoon täytyy olla riittävästi, jotta lapsi tuntee olonsa varmaksi ja mukavaksi itse esiintymistilanteessa. Toisaalta taas lapset ovat läheneet ohjelmaan mukaan hyvin erilaisista taustoista; osa on esiintynyt paljon ja osa kiipeää lavalle ensimmäistä kertaa Ääni Ratkaisee-vaiheessa. Toisille tuotannon määrittelemä harjoittelu-aika onkin täysin riittävä ja toiset taas tarvitsevat paljon enemmän harjoitusta. Tästä päästään jälleen huoltajan vastuuseen; onko täysin ilman esiintymiskokemusta oleva lapsi valmis osallistumaan ohjelmaan, jossa paineet jokaisella esityskerralla ovat todella suuret?

Kaiken kaikkiaan kuvion 9 vastaukset kertoivat kuitenkin ohjelman vaikuttaneen näiden esimerkkien pohjalta suurimpaan osaan vastaajista hyvällä tavalla. Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki lasten loppukyselyn vastaajista kertoivat ohjelmaan osallistumisesta seuranneen itselleen jotain hyvää. Yli puolet vastaajista kertoi saaneensa lisää kokemusta ja itsevarmuutta ja lähes viidesosa oli saanut näinkin lyhyessä ajassa keikkakutsuja. Myös uudet ystävät nousivat ohjelman mukana tulleina hyvinä asioina esille.

”Sain hyvän kokemuksen ja sain kunnioitusta luokkakavereilta. Nyt tiedän mitä pitää parantaa minun laulamisesa!” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

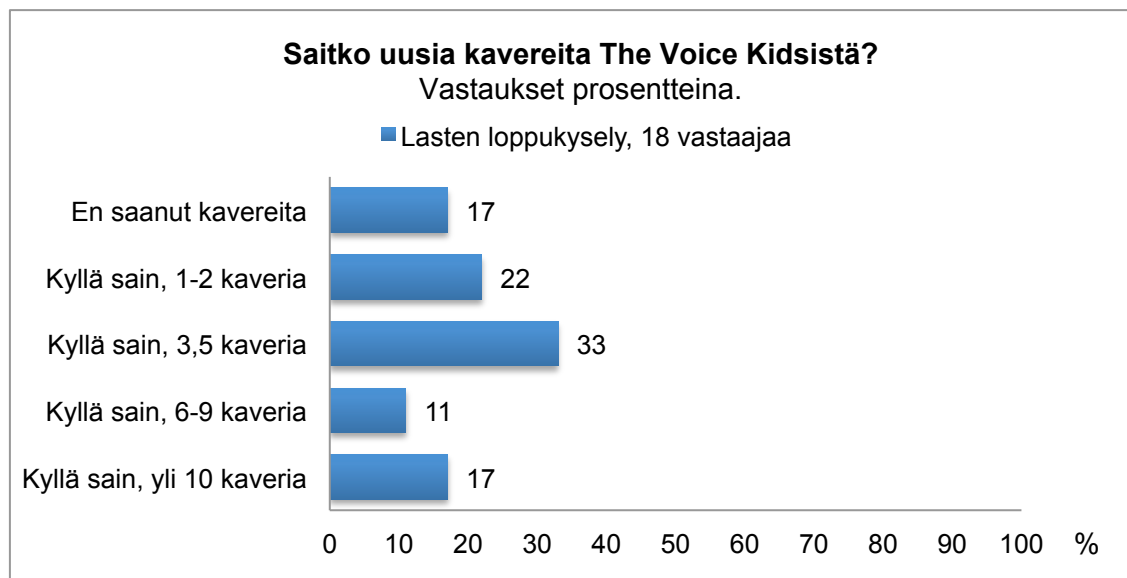
”Olen saanut vieläkin enemmän itsevarmuutta ja innostusta.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Huikeita hetkiä ja keikkoja.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”On pyydetty esiintymään. Uusia saman henkisiä kavereita.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Uusien kavereitten saaminen ja se että sain kokemusta.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

Todella positiivista olikin huomata, kuinka hyvin lapset olivat saaneet uusia kavereita ohjelman myötä, vaikka ryhmähaastatteluissa vastaukset olivatkin hie- man toisenlaisia. Peräti 83 prosenttia lasten loppukyselyn vastaajista oli saanut ohjelmaan osallistumisen kautta vähintään yhden uuden ystävän (Kuvio 10).



Kuvio 10. Ohjelman myötä saadut uudet kaverit lasten loppukyselyn mukaan.

Kuitenkin 17 prosenttia eli kolme vastaajaa kaikista ei ollut saanut uusia kavereita ohjelman kautta. Näistä vastaajista kaksi karsiutui Ääni Ratkaisee-vaiheessa, yksi puolestaan pääsi Kehäkamppailuihin asti. Uusien kavereiden saaminen on osallistujakokemukseen merkittävästi vaikuttava asia ja vaikka vastuu ystäväystymisestä onkin loppujen lopuksi lapsilla itsellään, ei ehkä olisi pahitteeksi, jos tuotantoyhtiö omalla toiminnallaan helpottaisi asiassa järjestämällä lapsille jotain yhteistä tekemistä odotusajoiksi.

Lisäksi oli positiivista huomata, että ohjelman myötä saatuihin kavereihin oli pidetty myös kilpailun jälkeen yhteyttä. Suurin osa oli ollut muihin osallistujiin puhelimitse tai sosiaalisen median välityksellä yhteydessä. Peräti kolmasosa vastaajista kertoi tavanneessa muita kilpailijoita ohjelman jälkeen tai suunnittelewansa tapaamista. Ohjelmaan osallistuminen on kokemuksena loppujen lopuksi varsin lyhyt, joten on hienoa, että lapsille on jäänyt osallistumisesta käteen jokin pysyvämpää uusien kaverisuhteiden myötä. Myös omista kokemuksista keskusteleminen ohjelman jälkeen sellaisten kavereiden kanssa, jotka ovat kokeneet saman prosessin on tärkeää omien tunteiden ja ajatusten käsittelyn kannalta.

Myös huoltajat arvioivat omassa loppukyselyssään ohjelmaan osallistumisen vaikutuksia omaan lapseensa. Vastaukset olivat kaiken kaikkiaan hyvin yhdenmukaisia lasten antaminen vastauksien kanssa. Lähes puolet kyselyyn vastanneista huoltajista kertoi lapsen saaneen lisää esiintymisvarmuutta ja rohkeutta, sekä uusia positiivisia kokemuksia. Lisäksi huoltajat olivat iloisia, että oma lapsi oli saanut uusia ja tärkeitä ystäviä ohjelman myötä, sekä uudenlaista iloa ja kiinnostusta musiikkiin.

”Rohkeutta tullut lisää ja kiinnostus laulamiseen kasvanut entisestään. Meillä ainakin halu esiintyä julkisesti kasvanut.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Itsetunto on parantunut ja on innostunut musiikista vieläkin enemmän. Sai paljon uusia ystäviä. Kilpailijat pitävät päivittäin yhteyttä!” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

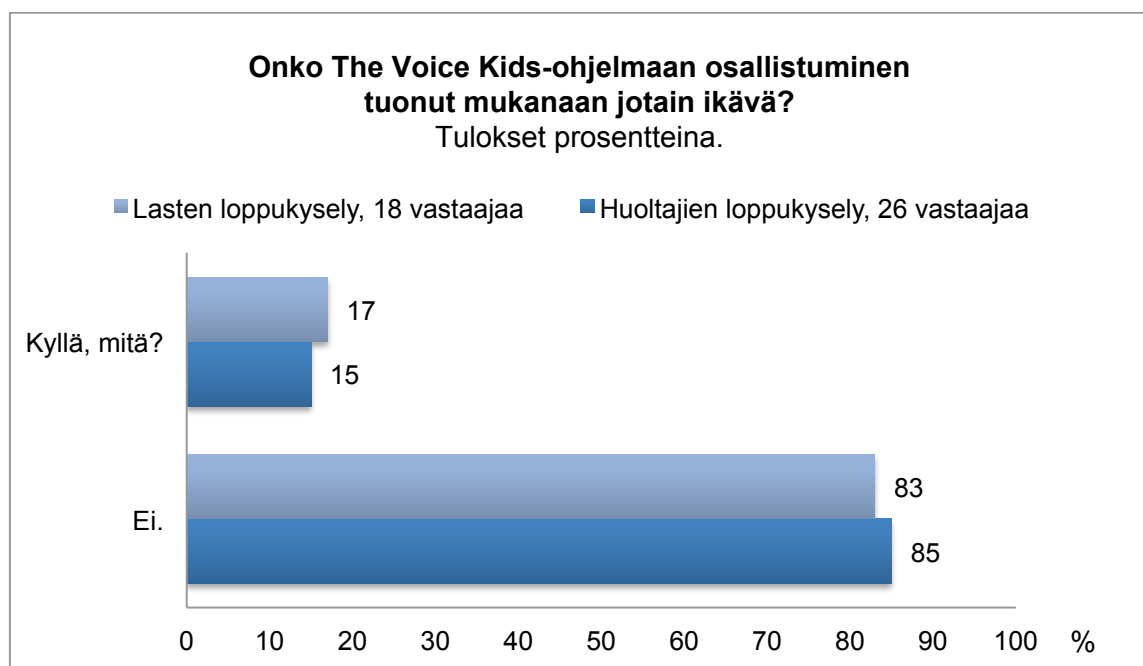
Huoltajien vastauksissa näkyi myös ohjelmaan osallistumisen kasvattava puoli. Kilpailusta putoaminen on koettu kasvattavana kokemuksena ja ohjelmaan osallistuminen näkemystä avartavana matkana.

”Kilpailusta putoaminen oli surullinen kokemus, mutta samalla opettavainen.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Paljon uusia ajatuksia, uusia hyviä kokemuksia, uusia ystäviä, oppia esiintymisestä ja haastateltavana olosta. Putoamiseen liittyvien tunteiden käsittely on ollut opettavaista ja antanut myös pontta jatkuon.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Nyt hän ymmärtää, miten viihdeohjelmaa tehdään ja että katsojien saama kuva ohjelman etenemisestä ei aina vastaa todellisuutta. Mediakriittisyys on lisääntynyt.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Hyvin ja positiivisten kokemusten lisäksi molempien loppukyselyiden vastaajilla oli myös mahdollisuus kertoa ohjelmaan osallistumisen ikävistä seurauksista (Kuvio 11). Molempien kyselyiden osalta yli 80 prosentille vastaajista ohjelmaan osallistuminen ei ollut tuonut mukanaan mitään ikävää. Lasten loppukyselyyn vastanneista kolme vastaajaa vastasi kuvion 11 kysymykseen myöntäväsi.



Kuvio 11. Ohjelmaan osallistumisen ikävät seuraukset.

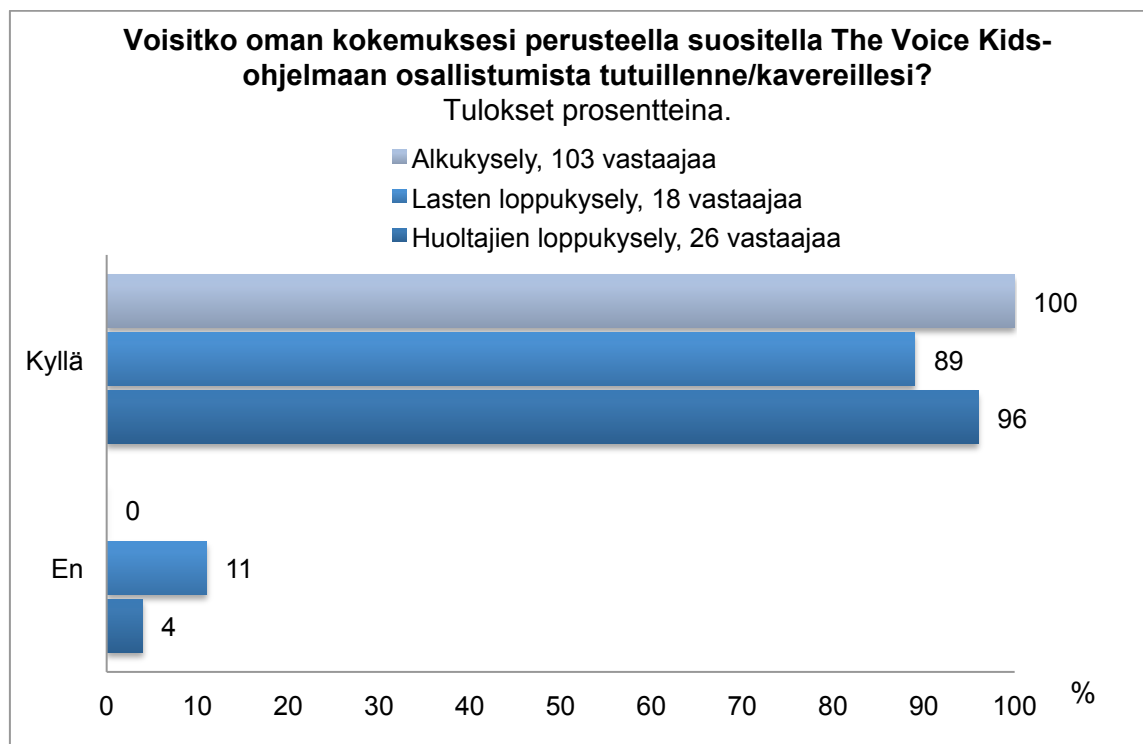
Näistä vastaajista yksi kertoi osallistumisen jälkeen pelkäävänsä stemmojen laulamista, yhden mielestä ohjelman esittämistä seurannut ikävä kuvauksien aikaisiin aikoihin oli kurjaa ja yksi ei perustellut vastaustaan mitenkään. Huoltajien loppukyselyn neljä myöntävästi kysymykseen vastannutta perusteli vastaustaan muun muassa muilta aikuisilta tulleilla kateellisilla kommentteilla. Lisäksi kaksi vastaajista kertoo lapsen kohdanneen koulukiusaamista ohjelmaan osallistumisen myötä.

”Huutelua koulun käytävillä ja kaduilla.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”99% ei mitään ikävää, mutta yksi kiusaamistapaus luokkakaverilta.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Ohjelmasta johtuneet kiusaamistapaukset tuntuvat kuitenkin olevan yksittäisiä tapauksia ja huoltajien hallinnassa. Vastuu ohjelman jälkeen tapahtuvien kiusaamistapausten ja muiden vastaavien tilanteiden selvittäminen onkin ensisijaisesti perheillä itsellään. Tuotantoyhtiön on kuitenkin hyvä olla tilanteen tasalla tällaisista tapauksista.

Kaikkien kyselyiden vastaajat pääsivät myös kertomaan, voivatko oman kokemuksensa perusteella suositella ohjelmaan osallistumista muille (Kuvio 12). Kaikkien kyselyiden yhteensä 147 vastaajasta ainoastaan 3 vastaajaa ei omien kokemusten perusteella suosittelle ohjelmaan osallistumista. Yhteensä siis huikeat 98 prosenttia vastaajista voisi suositella osallistumista The Voice Kidsiin. Lasten ja huoltajien loppukyselyiden vastaajat perustelivat suosittelujaan muun muassa ohjelman kautta saamalla hyvällä kokemuksella. Osa huoltajien loppukyselyn vastaajista kuitenkin kehotti huomioimaan formaatin määrittelemän kilpailuasetelman ja viihdeohjelma-aspektin.



Kuvio 12. Lasten ja huoltajien suosittelut ohjelmaan osallistumisesta.

”Vaikka itselle jäi osittain pohdintaa epäreiludesta, niin silti suosittelen. Ja saatesanoina sanoisin tutuille, että pitäkää hauskaa, mutta muistakaa kuitenkin, että kyseessä on tv-formaatti eikä tavallinen kilpailu.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Lapsella täytyy olla hyvä itsetunto, jotta kestää pyöriksen ja kisasta tippumisen.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Se on hyvä kokemus, mutta jos on herkkä niin se saattaa olla rasittavaa. Ja pitää olla tietoinen siitä, että välttämättä ”paras” laulaja ei ehkä pääse etenemään. Tämä on enemmän sattumaa, miten siinä käy, kenet valitsee valmentajaksi ja miten se sitten ajattelee.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

Loppusanoina kyselyiden vastaajat kiittävät kokemuksesta ja käskevät jatkaa samaan malliin:

”Oli todella mukavaa olla mukana tässä kilpailussa. Kiitos tästä kokemuksesta.” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

”Kiitos upeasta kokemuksesta.” (Huoltajien loppukyselyn vastaaja)

”Jatkakaa ohjelman tekemistä. Tämä on ihan mahtavaa.” (Alkukyselyn vastaaja)

”Tehkää tulevatkin kaudet samalla tyyllillä!” (Lasten loppukyselyn vastaaja)

5 YHTEENVETO

Tämän tutkimuksen lähtökohtana oli selvittää, voiko lasten kanssa tehdä viihdeohjelmaa televisioon positiivisin seurauksin. Mediassa on kritisoitu lasten kykilpailutelevisioformaatteja hyvinkin rajusti ja useat lasten kasvatuksen ammattilaiset ovat omasta näkökulmastaan arvostelleet The Voice Kidsin kaltaisia ohjelmia lasten itsetuntoa heikentäviin seurauksiin vedoten. Itse taas omasta näkökulmastani, näistä turmelevista tuotannoista The Voice Kidsiä tehneenä, olen kokenut ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen lapseen positiivisesti ja kannustavasti.

Tässä opinnäytetyössä hain vastauksia neljällä eri tutkimuksella siihen, missä kulkee todellinen raja oman näkemykseni ja mediassa esitetyn näkemyksen välillä. Perusteellisten tutkimuksien avulla kaivoin The Voice Kidsin toiselle tuotantokaudelle osallistuneiden lapsien ja heidän huoltajiensa todelliset tunnot esille ohjelmaan osallistumisesta. Näiden tutkimuksien perusteella voidaan jo melko vahvasti määritellä, millaista oli osallistua The Voice Kidsiin ja minkälaisia seurauksia, niin hyvässä kuin pahassa, tästä osallistumisesta seurasi.

Tutkimustuloksien mukaan The Voice Kidsiin osallistuminen on ollut kaiken kaikkiaan todella positiivinen kokemus, josta on seurannut monen lapsen elämään valtavasti hyvää. Lapset ovat saaneet ohjelmaan osallistuttuaan lisää itsevarmuutta, uusia ystäviä, sekä ainutlaatuisia kokemuksia, joita he eivät missään muualta olisi voineet saada. Vastauksien perusteella The Voice Kidsiä on tehty lapsilähtöisesti, mikä yllätti osan tutkimuksiin osallistuneista positiivisesti. Kaikki tutkimuksiin osallistuneet lapset ja heidän huoltajansa olivat lisäksi sitä mieltä, että työryhmä vaikutti omalla iloisella tekemisellään positiivisesti heidän osallistujakokemukseen. Kaikki olivat ystävällisiä ja avuliaita ja kommunikointi tuotantoyhtiön ja osallistujien välillä sujui moitteettomasti läpi tuotannon.

Selkeimpinä parannuskohteina tässä tutkimuksessa nousivat esille pitkät odotusajat kuvauspäivinä, sekä ohjelman teon ja esityksen väliin jäävä aika. Odotusajoille kaivattiin tekemistä ja tuotannon puolesta järjestettyä ohjelmaa erityi-

sesti lapsille, mutta myös heidän huoltajilleen. Molemmat tutkimuksen kohde-ryhmistä, sekä lapset, että heidän huoltajansa kokivat, että ohjelman televisioesityksen pitäisi alkaa nykyistä mallia nopeammin ohjelman kuvauksiin nähden. Nyt väliin jäävä aika on melko pitkä ja varsinkin lapsille on raskasta pysyä vaiti ohjelmaan osallistumiseen ja menestymiseen liittyvistä asioita. Näiden parannuskohteiden lisäksi lapsille toivottiin enemmän harjoittelu-aikaa bändin kanssa, sekä enemmän valmennusta tähtivalmentajilta. Huoltajat myös toivoivat tuotantoyhtiön pitävän paremmin yhteyttä lapsiin ohjelman kuvauksien jälkeen esimerkiksi kiittämällä heitä osallistumisesta vielä jälkeenkäin.

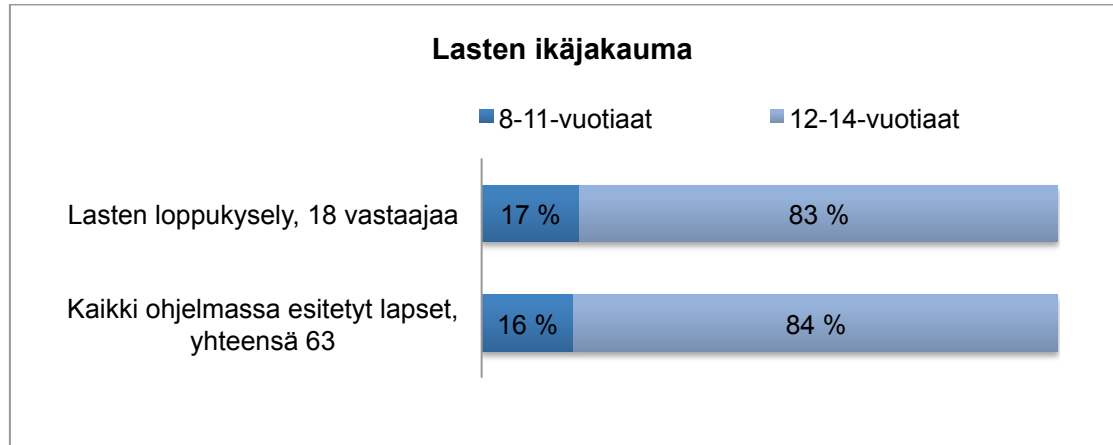
The Voice Kidsiin osallistumisesta ei järjestelmällisesti seurannut mitään ikävää kilpailuun osallistuneille lapsille. Muutamia yksittäisiä kiusaamistilanteita ja esiintymisjännityksen lisääntymisiä esiintyi vastauksissa, mutta koko vastaajajoukon yleiskuvan mukaan ohjelmaan osallistuminen oli tuonut mukaan pelkkää hyvää. Näihin yksittäisiin ikäviin seurauksiin tulee suhtautua kuitenkin tilanteen vaatimalla vakavuudella ja tutkia tarkkaan, mistä ikävät seuraukset ovat johtuneet. Täysin mahdotonta vastaavanlaisia yksittäisiä tapauksia on kuitenkin kytkeä pois. Tärkeämpää onkin seurata, missä suhteessa niitä esiintyy ja pyrkiä rakentamaan tuotantoa lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi.

Tämän tutkimuksen tuloksien valossa voin todeta, että Banijay Finland Oy on onnistunut The Voice Kidsin lapsilähtöisessä tuottamisessa ja ohjelman avulla lapsille on onnistuttu luomaan ainutlaatuisia ja unohtumattomia kokemuksia. Tuotantoa tehtiin positiivisella asenteella lapsia kunnioittaen. Tämä ei ole minun mielipiteeni, vaan näiden näkemyksien takana seisoo 165 tähän tutkimukseen osallistunutta henkilöä. Nämä henkilöt ovat The Voice Kidsiin osallistuneita lapsia ja heidän huoltajia, joiden kokemuksella todella on painoarvoa, sillä ainoastaan he pystyvät todella määrittelemään, millaista ohjelmaan osallistuminen oli. Nyt se on määritelty ja tallennettu tähän opinnäytetyöhön.

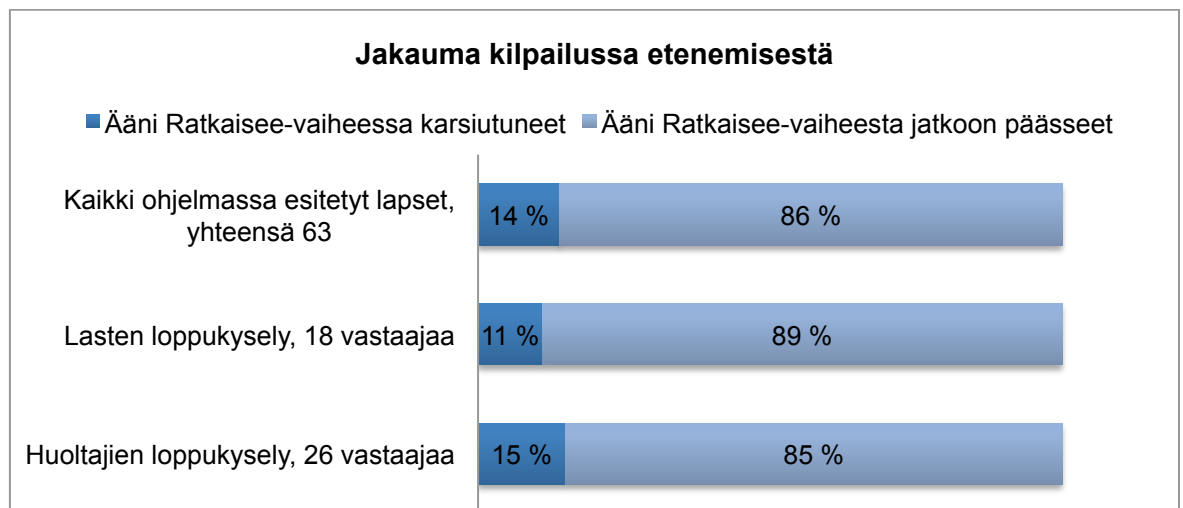
KUVIOT



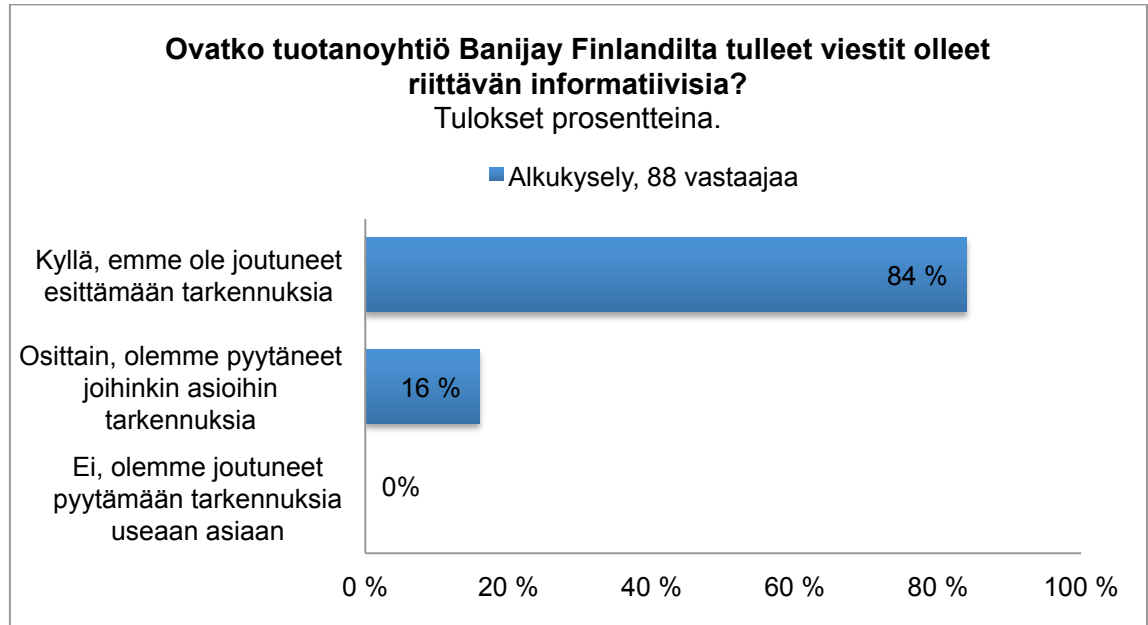
Kuvio A. Tutkimuksen vaiheiden sijoittuminen tuotannon kaarelle.



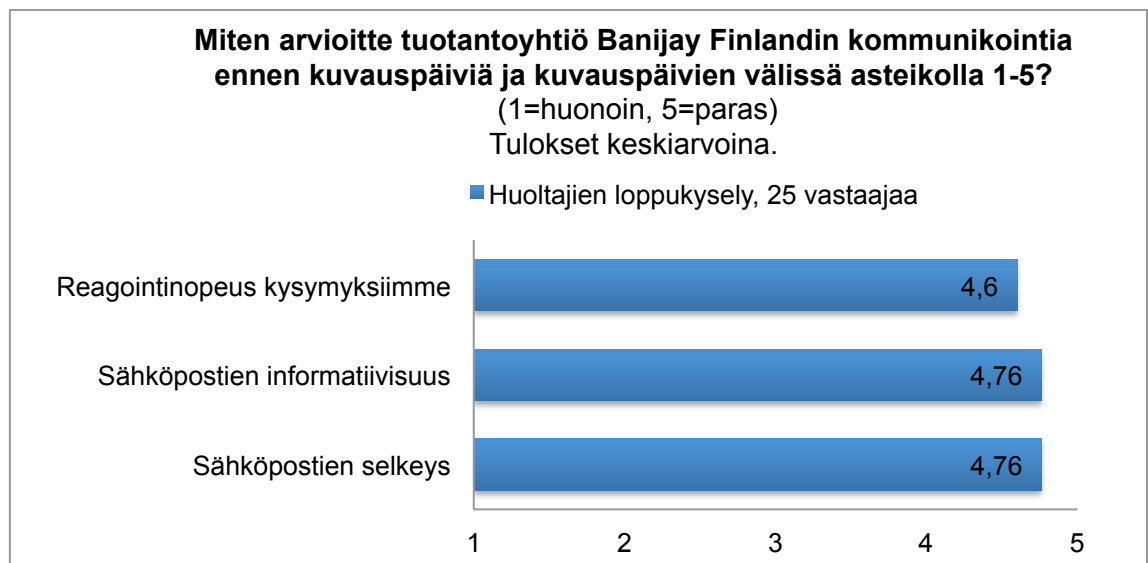
Kuvio 1. Loppukyselyyn vastanneiden lapsien ja The Voice Kidsin televisioesitykseen edenneiden lasten ikäjakauma.



Kuvio 2. Jakauma kilpailussa etenemisestä loppukyselyihin ja The Voice Kidsin televisioesitykseen edenneiden lasten osalta.



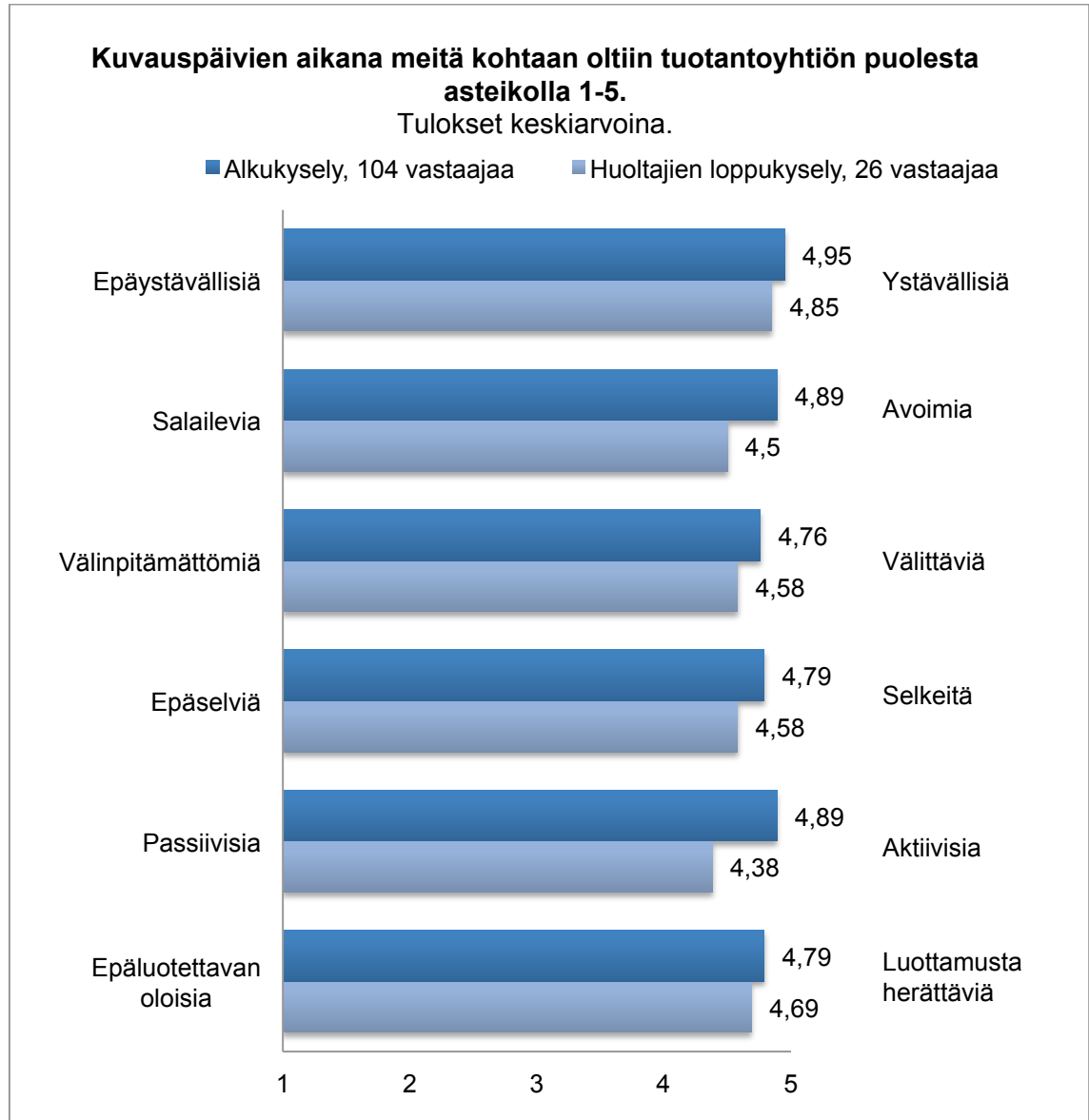
Kuvio 3. Tuotantoyhtiön informaation tarkkuus alkukyselyn perusteella.



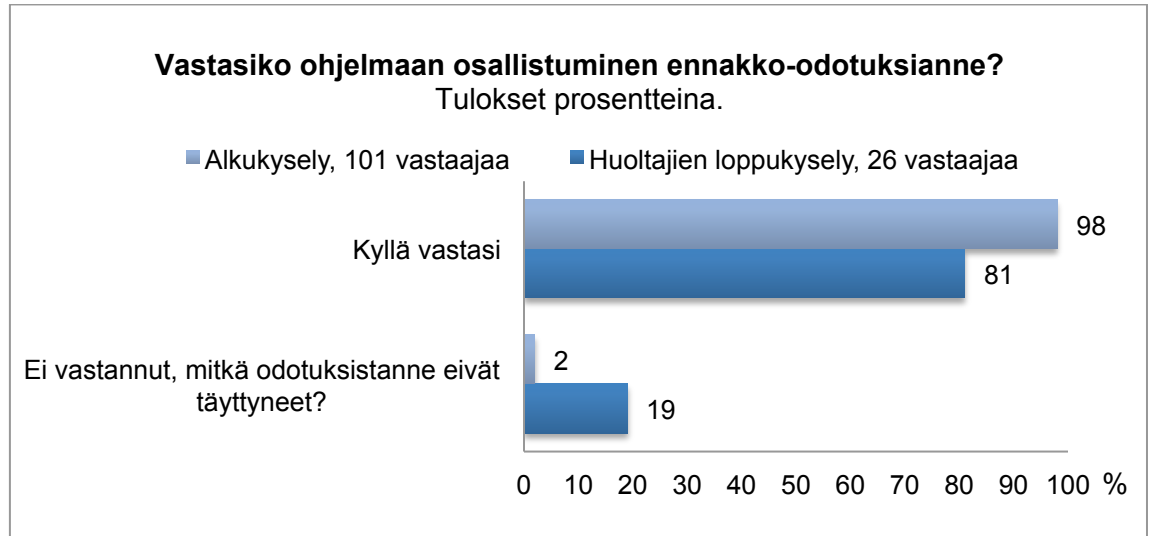
Kuvio 4. Tuotantoyhtiön kommunikoinnin onnistumisen arviointi huoltajien loppukyselyssä.



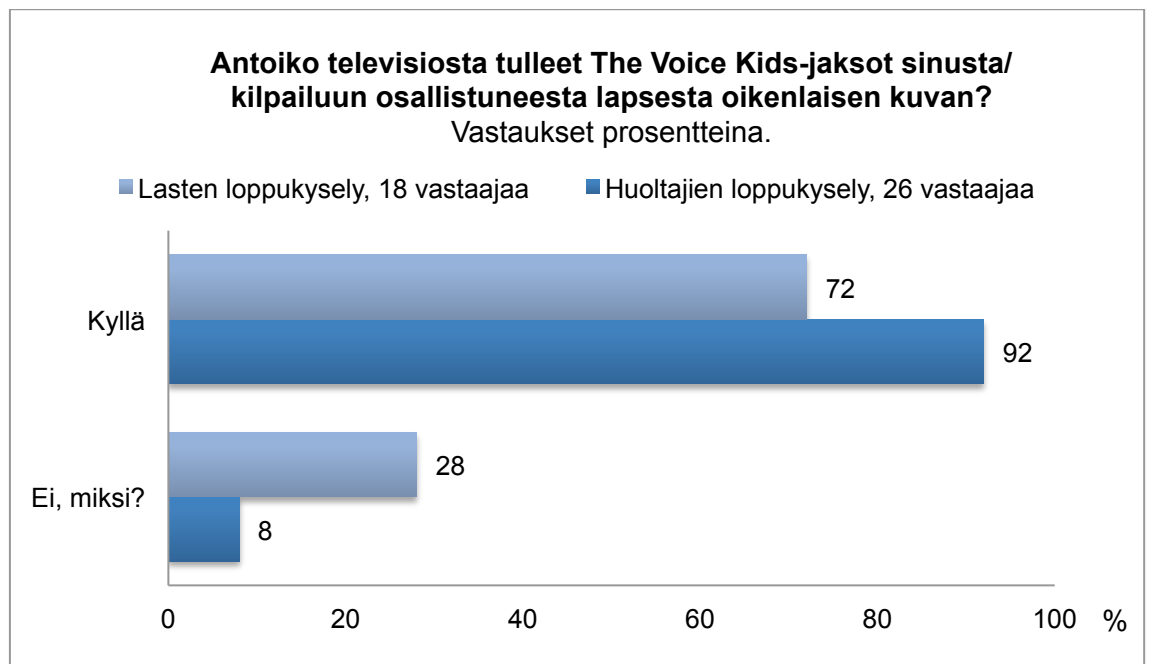
Kuvio 5. Huoltajien arvio tuotannollisten järjestelyjen onnistumisesta.



Kuvio 6. Huoltajien omakohtainen näkemys tuotantoyhtiön toiminnasta vertailevilla adjektiiveilla.



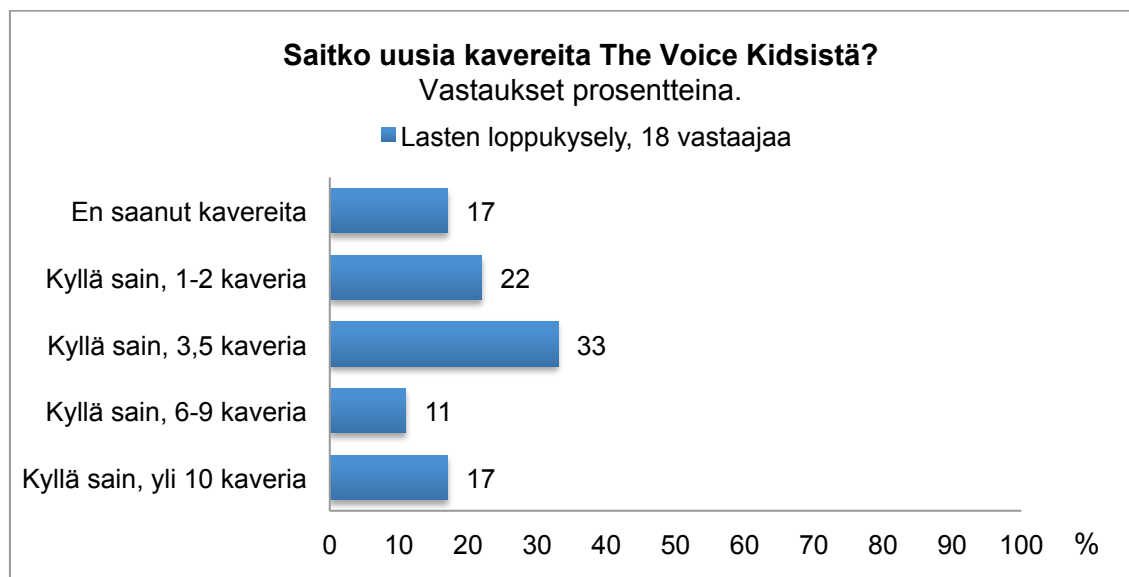
Kuvio 7. Huoltajien ennako-odotukset ohjelmaan osallistumista kohtaan.



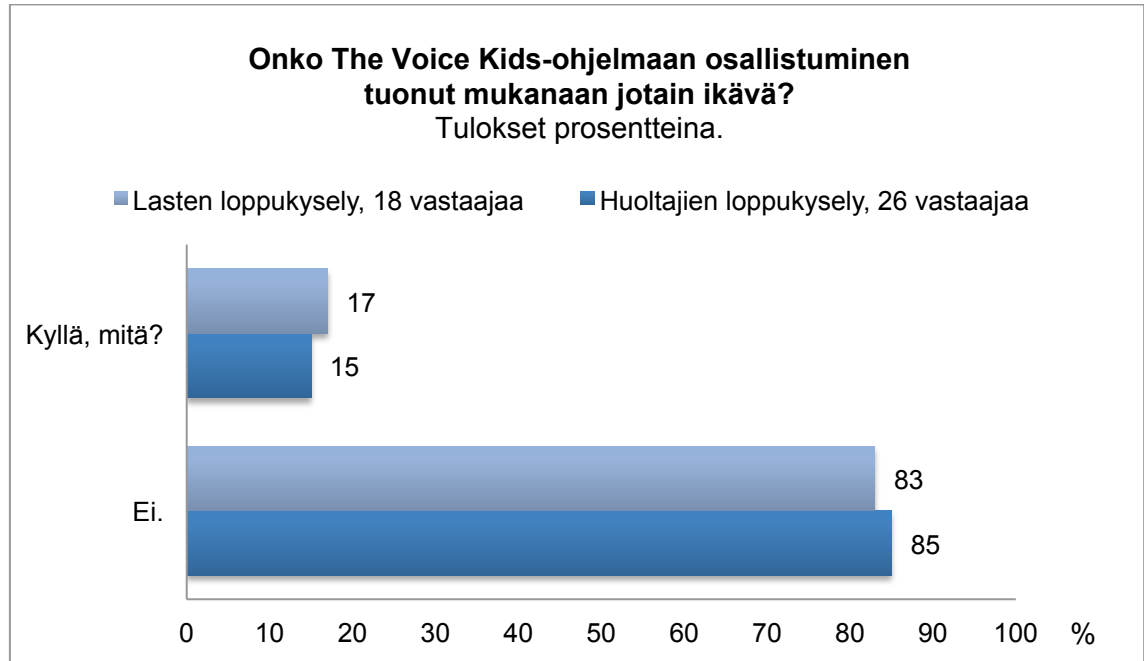
Kuvio 8. Televisiossa esitetyn ohjelman antaman kuvan arviointi lasten ja huoltajien näkökulmasta.



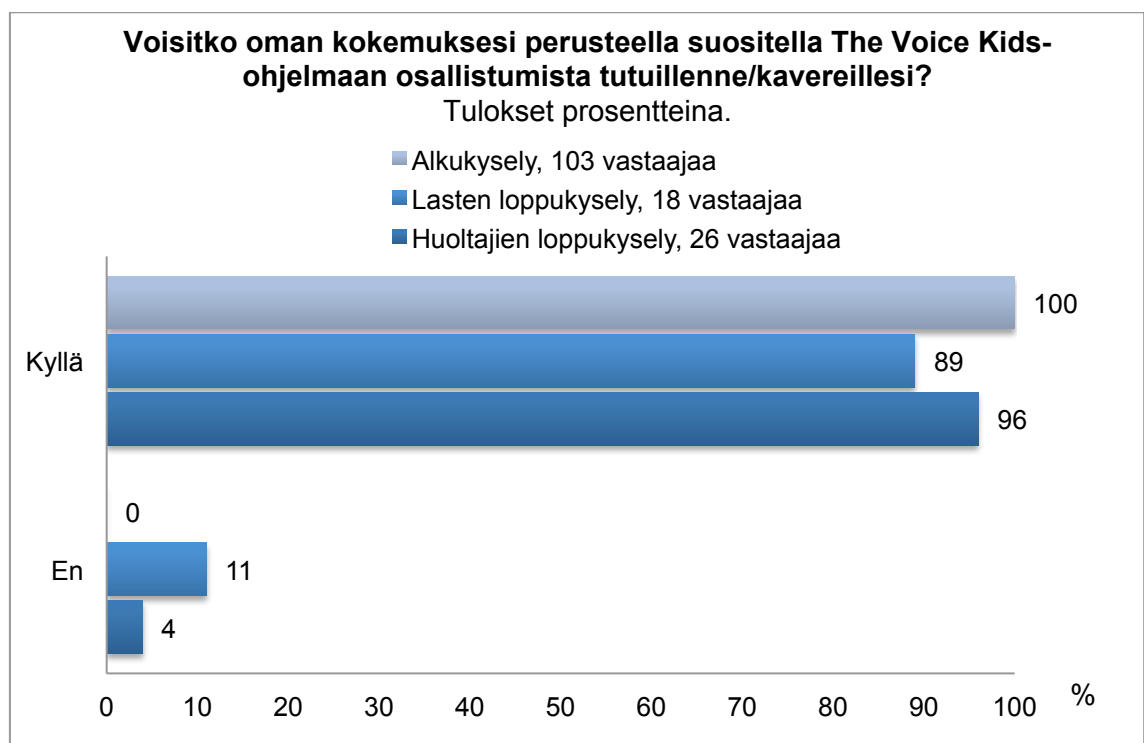
Kuvio 9. Lasten näkemys ohjelman osallistumisen vaikutuksista.



Kuvio 10. Ohjelman myötä saadut uudet kaverit lasten loppukyselyn mukaan.



Kuvio 11. Ohjelmaan osallistumisen ikävät seuraukset.



Kuvio 12. Lasten ja huoltajien suosittelut ohjelmaan osallistumisesta.

LÄHTEET

- Aaltola, J. & Valli, R.** 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I Metodien valinta ja aineiston keruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä
- Eskola, J. & Suoranta, J.** 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino
- Helsingin Sanomat** 2012. "Asiantuntijat: Lasten kykykilpailut pois julkisuudesta" Viitattu 7.4.2015 <http://www.hs.fi/kotimaa/a1305596679880>
- Iltalehti** 2013. "MLL uudesta lasten "Idols-ohjelmasta": Lapsilla tehdään rahaa." Viitattu 23.3.2015. http://www.iltalehti.fi/perhe/2013022716726833_pr.shtml
- Iltalehti** 2012. "Lasten tosi-tv:lle täystyrmäys" Viitattu 7.4.2015 http://www.iltalehti.fi/perhe/2013022716726833_pr.shtml
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H.** 2004. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopainos Helsinki
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P.** 2013. 18. painos. Tutki ja Kirjoita. Porvoo: Tammi
- Lapsemme** 2012. Mannerheimin Lastensuojeluliiton jäsenlehti Lapsemme "Jatkoon vai ei?" Viitattu 7.4.2015 http://mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/04f566dc8aead22c8c359ee4f7ef54ba/1428392590/application/pdf/16104940/Lapsemme412_Nettiin.pdf
- Kananen, J.** 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Tampere: Juvenes Print
- Rubin, H. & Rubin, I.** 1995. Qualitative interviewing. The art of hearing data. Thousand Oaks: Sage (Hirsjärvi, Hurme, 2004, xx)
- Talpa** 2015. "The Voice Kids" Viitattu 7.4.2015 <http://www.talpa.tv/TheVoiceKids>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A.** 2006. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. Uusittu laitos. Helsinki: Tammi
- Vehkalahti, K.** 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura

Haastattelut:

Artun tiimi, ryhmähaastattelu. 15.7.2014. Turku

Diandran tiimi, ryhmähaastattelu. 15.7.2014. Turku

Kristan tiimi, ryhmähaastattelu. 15.7.2014. Turku

Zitting Mirja, tuotantopäällikkö/The Voice Kids. 7.4.2015. Turku

Haastattelut ovat tekijän hallussa.

Liite 1. Alkukysely

*Kyselyn ulkoasu ja asettelu ei vastaa tutkimuksessa teetetyn kyselyn ulkoasua ja aset-
telua.*

Tämä kysely on osa "Tutkimus kykykilpailutelevisioformaatin osallistujakokemuksesta- Case The Voice Kids" opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tekijä on keväällä 2015 Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiasta valmistuva mediatuotannon opiskelija.

Osallistumalla kyselyyn annatte arvokasta aineistoa opinnäytetyön tekoon ja lisäksi autatte opinnäytetyön toimeksiantajaa Banijay Finlandia kehittämään The Voice Kids- tuotantoa entistä osallistujalähtöisemmäksi. Kyselyyn saavat vastata kaikki yli 18-vuotiaat tukijoukkolaiset.

Vastaattehan ainakin tähdellä (*) merkittyihin kysymyksiin.

1. Olen The Voice Kidsiin osallistuvan lapsen *

- Äiti
- Isä
- Huoltaja
- Muu läheinen.

2. Olen ollut The Voice Kidsiin osallistuvan lapsen mukana Logomolla *

- Sunnuntaina 25.5.
- Maanantaina 26.5.
- Tiistaina 27.5.
- Keskiviikkona 28.5.
- Torstaina 29.5.

3. The Voice Kidsiin osallistuva lapsi on iältään *

- 8-vuotias
- 9-vuotias
- 10-vuotias
- 11-vuotias
- 12-vuotias
- 13-vuotias
- 14-vuotias.

4. Lapsemme osallistui Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauksiin *

-] Tiistaina 27.5. klo 12:30 ->
-] Tiistaina 27.5. klo 16:00 ->
-] Keskiviikkona 28.5. klo 12:30 ->
-] Keskiviikkona 28.5. klo 16:00 ->
-] Torstaina 29.5. klo 12:30 ->
-] Torstaina 29.5. klo 16:00 ->

5. Kuinka monta tukijoukkolaista lapsella on mukana monitorihuoneella kannustamassa? *

(Monitorihuoneella kannustavilla tukijoukkolaisilla tarkoitetaan niitä lapsen läheisiä, jotka seuraavat kilpailusuoritusta ohjelman juontajan Axl Smithin kanssa kameroiden edessä monitorien välityksellä)

-] Ei yhtään
-] 1-2
-] 3-4
-] 5-6
-] 7 tai useampi tukijoukkolainen

6. Kuinka monta tukijoukkolaista lapsella on yleisössä kannustamassa? *

-] Ei yhtään
-] 1-2
-] 3-4
-] 5-6
-] 7 tai useampi tukijoukkolainen

7. Miten päädyitte osallistumaan The Voice Kidsiin? *

-] Lapsi ehdotti itse osallistumista
-] Joku perheenjäsenistä ehdotti osallistumista
-] Joku perheen ulkopuolinen ehdotti osallistumista, kuka? _____

8. Mitä kautta saitte kuulla, että The Voice Kidsin 2.kaudelle etsitään laulajia? *

Voitte valita useita vaihtoehtoja.

-] Sosiaalisesta mediasta (Facebook, Twitter)
-] The Voice Kidsin- ohjelmisivuilta (www.nelonen.fi/thevoicekids)
-] Muulta Internetistä, mistä? _____
-] Radiomainoksesta, miltä kanavalta? _____
-] Televisiomainoksesta
-] The Voice Kidsin 1. Kaudelle osallistunut tuttu suositteli
-] Muuta kautta, mitä? _____

9. Millä tavoin tuotantoyhtiö Banijay Finland on ollut teihin yhteydessä ennen Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauksia? *

	0 kertaa	1-4 kertaa	5-8 kertaa	9-12 kertaa	13- kertaa
Puhelimitse	[]	[]	[]	[]	[]
Sähköpostitse	[]	[]	[]	[]	[]
Kasvotusten	[]	[]	[]	[]	[]

10. Ovatko tuotantoyhtiö Banijay Finlandilta tulleet viestit olleet riittävän informatiivisia? *

- [] Kyllä, emme ole joutuneet esittämään tarkennuksia
 [] Osittain, olemme pyytäneet joihinkin asioihin tarkennuksia
 [] Ei, olemme joutuneet pyytämään tarkennuksia useaan asiaan

11. Millä tavoin olette olleet tuotantoyhtiö Banijay Finlandiin yhteydessä ennen Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauksia? *

	0 kertaa	1-2 kertaa	3-4 kertaa	5-6 kertaa	7- kertaa
Puhelimitse	[]	[]	[]	[]	[]
Sähköpostitse	[]	[]	[]	[]	[]
Kasvotusten	[]	[]	[]	[]	[]

12. Millaisissa asioissa olette olleet tuotantoyhtiö Banijay Finlandiin yhteydessä?

13. Onko Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauspäivinä (25.-29.5.) ollut epäselvyyksiä seuraavissa asioissa? *

	Kyllä	Ei
Aikatauluissa (mihin aikaan päivä alkaa ja mitä päivän aikana tapahtuu...)	[]	[]
Paikoissa (mihin saavutaan aamulla, missä odotustilat, missä ruokailu-mahdollisuus..)	[]	[]
Toiminnoissa (mitä päivän aikana tapahtuu: haastattelut, treenit bändin kanssa...)	[]	[]
Toimintojen kestossa (Kuinka kauan lapsi on haastattelussa...)	[]	[]

Päivän kestossa (mihin aikaan päivä loppuu, saako välillä poistua...)

[] []

14. Onko Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauspäivien aikana (25.-29.5.) ollut epäselvyyksiä muissa asioissa? *

- [] Kyllä, missä? _____
[] Ei

15. Mistä epäselvyydet ovat johtuneet?

16. Miten nopeasti epäselvät tilanteet ovat ratkenneet?

- [] Hyvin nopeasti
[] Melko nopeasti
[] Kohtuullisessa ajassa
[] Jouduimme odottamaan pitkään ja kysymään useasti
[] Jouduimme odottamaan seuraavaan päivää
[] Emme saaneet vastausta kysymykseemme useista yrityksistä huolimatta, olisimme halunneet tietää (mitä?) _____

17. Tiesittekö epäselvissä tilanteissa keneltä kysyä neuvoa? *

- [] Emme kohdanneet epäselviä tilanteita
[] Emme tiedneet keneltä kysyä neuvoa
[] Kyllä tiesimme, kysyimme (keneltä?) _____

18. Epäselvissä tilanteissa kysyimme neuvoa

- [] Tuotannossa työskentelevältä henkilöltä, jonka työnkuva oli meille selvä
[] Tuotannossa työskentelevältä henkilöltä, jonka työnkuva oli meille epäselvä
[] Emme erottaneet tuotannossa työskenteleviä henkilöitä ja tiedneet keneltä kysyä neuvoa.

19. Ääni ratkaisee-vaiheen kuvauspäivien aikana (25.-29.5.) kysyimme neuvoa epäselvissä tilanteissa *(Voitte valita useita vaihtoehtoja.)

- [] Kasvotusten
[] Puhelimitse
[] Sähköpostitse
[] Emme kohdanneet epäselviä tilanteita.

20. Valitkaa seuraavien väitteiden osalta parhaiten kuvaava vaihtoehto.

1. Ehdottomasti eri mieltä
2. Hieman eri mieltä
3. Osittain samaa mieltä
4. Ehdottomasti samaa mieltä
5. En osaa sanoa

	1	2	3	4	5
Tiesimme aina, mihin aikaan saapua paikalle.	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina, mihin meidän tulee saapua (mistä ovesta sisälle, mihin tilaan...).	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina, missä tuotannon vaiheessa lapsemme menee.	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina, kuinka kauan lapsemme on poissa.	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina, saattaako joku tuotannossa työskentelevä henkilö lapsemme takaisin luoksemme.	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina ennakkoon, mihin aikaan pääsemme poistumaan Logomolta.	[]	[]	[]	[]	[]
Tiesimme aina, jos meitä koskevissa aikatauluissa tapahtui muutoksia.	[]	[]	[]	[]	[]

21. Miten arvioitte tuotantoyhtiö Banijay Finlandin toimintaa kuvauspäivien aikana, asteikolla 1-5?

(1=huonoin, 5=paras)

	1	2	3	4	5
Aikatauluissa pysyminen	[]	[]	[]	[]	[]
Muutoksista tiedottaminen	[]	[]	[]	[]	[]
Kuvaustilanteiden järjestäminen	[]	[]	[]	[]	[]
Kuvauksiin ohjeistaminen	[]	[]	[]	[]	[]
Tuotannon luoma yleinen ilmapiiri	[]	[]	[]	[]	[]

22. Kuvauspäivien aikana meitä kohtaan oltiin tuotantoyhtiö Banijay Finlandin puolesta

Epäystävällisiä	[]	[]	[]	[]	[]	Ystävällisiä
Salailevia	[]	[]	[]	[]	[]	Avoimia
Välinpitämättömiä	[]	[]	[]	[]	[]	Välittäviä
Epäselviä	[]	[]	[]	[]	[]	Selkeitä
Passiivisia	[]	[]	[]	[]	[]	Aktiivisia
Epäluotettavan oloisia	[]	[]	[]	[]	[]	Luottamusta herättäviä

23. Mitkä seuraavista kuvaavat kokemustanne The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisesta? * Voitte valita useita vaihtoehtoja.

[] Mielenkiintoinen	[] Tylsä	[] Oikeudenmukainen
[] Turhauttava	[] Epäoikeudenmukainen	[] Mukava
[] Raskas	[] Positiivinen	[] Pitkäväteinen
[] Hauska	[] Lytistävä	[] Innostava
[] Kokemusrikas	[] Reilu	[] Surkea
[] Heikentävä	[] Ihana	[] Vahvistava
[] Kannustava	[] Ajanhaaskausta	[] Epäreilu

24. Millä kolmella (3) sanalla itse kuvailisitte kokemustanne The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisesta? *

1. _____
2. _____
3. _____

25. Mikä oli kaikista parasta The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisessa?

26. Mikä oli kaikista ikävintä The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisessa?

27. Millaisia ennakko-odotuksia teillä oli The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin liittyen?

28. Vastasiko ohjelmaan osallistuminen ennakko-odotuksianne? *

- Kyllä vastasi
 Ei vastannut. Mitkä odotuksistanne eivät täyttyneet?

29. Voisitko Ääni ratkaisee-vaiheen osallistuj akokemuksen perusteella suositella The Voice Kids-ohjelmaan osallistumista tutuillenne? *

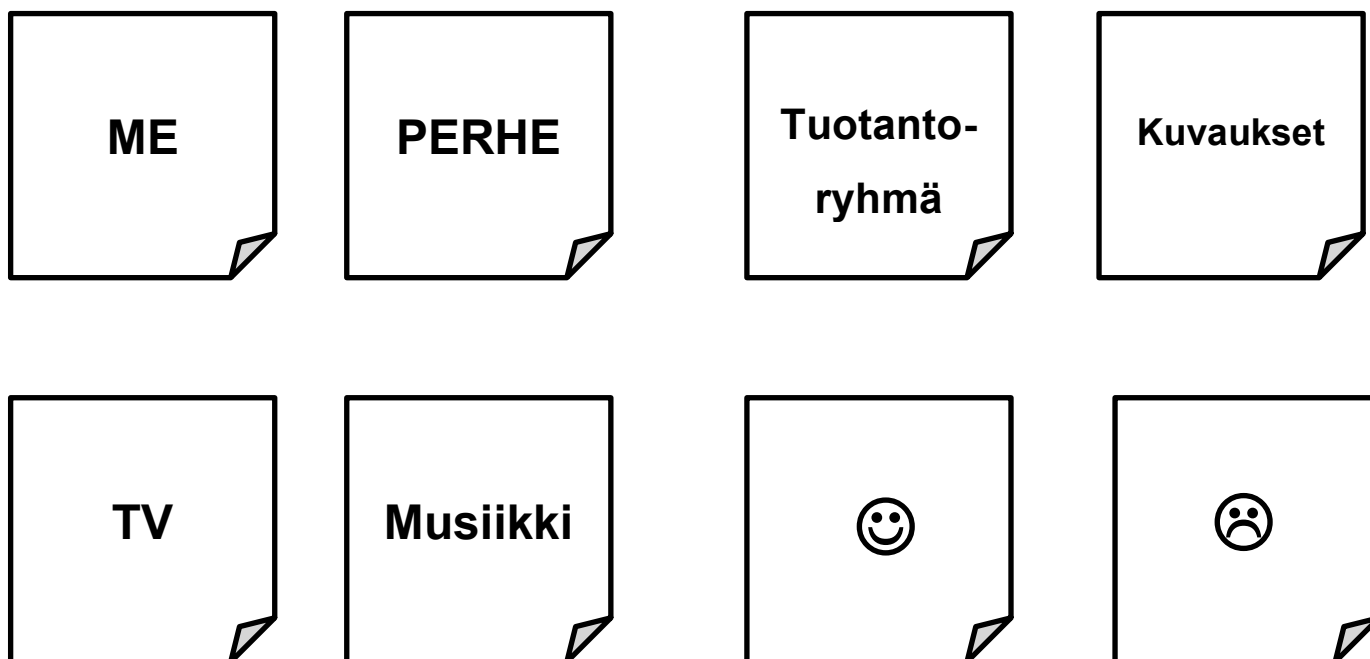
- Kyllä, ehdottomasti!
 Kyllä, pienellä varauksella
 Kyllä, mutta itse emme halua enää osallistua (edes tukijoukkolaisina)
 Emme voi suositella ohjelmaan osallistumista, koska (mistä syystä?)

30. Millaisia terveisiä haluaisitte lähettää tuotantoyhtiö Banijay Finlandille?

Kiitos osallistumisesta!

Liite 2. Ryhmähaastattelujen runko

Kursivoidut kysymykset olivat ainoastaan haastattelijan hallussa, muut kysymykset löytyivät teemakorteista. Kysymysten asettelu ei vastaa teemakorttien asettelua.



ME

- Miksi haimme mukaan ohjelmaan?
 - Miltä tuntui, kun saimme tietää, että pääsemme mukaan?
 - Millaisia laulajia olemme?
 - Miten hyvin olemme tutustuneet toisiimme?
- *Onko joku löytänyt kilpailun aikana uusia puolia itsestään? Millaisia?*
- *Miten kilpailuun osallistuminen on vaikuttanut teihin?*

PERHE

- Mitä perheemme ajattelee siitä, että osallistuimme mukaan kilpailuun?
- Miten kilpailuun osallistuminen näkyy kotona?
- Miltä perheen mukanaolo Logomolla tuntuu?

- Onko perheenne tukenut teitä kilpailun aikana, miten?
- Perheenne ei ole päässyt seuraamaan bänditreenejä, haastatteluja yms. miltä se teitä tuntuu? Oliko parempi näin, vai olisiko ollut kivempaa jos perhe olisi ollut mukana kaikessa, miksi?

TUOTANTORYHMÄ

- Ketä kaikkia The Voice Kidsissä työskentelee?
 - Millaisia ihmisiä The Voice Kidsissä on töissä?
 - Kuinka hyvin tunnemme heidät?
 - Ovatko he hyviä työssään?
 - Mitä he ovat tehneet hyvin?
 - Missä he voisivat parantaa?
- Millaisia ennakko-odotuksia teillä oli tuotantoryhmästä?
 - Käyttäytyikö tuotantoryhmä teitä kohtaan jotenkin yllättävästi?

KUVAUKSET

- Mikä on ollut kuvauksissa kaikista hauskinta?
 - Entä mikä jännittävintä?
 - Miltä kameran edessä oleminen on tuntunut yksin ja perheen kanssa?
 - Miten kuvauksiin on ohjeistettu?
 - Onko kuvauksissa ollut epäselviä tilanteita?
- Miten olette valmistautuneet haastatteluihin vai täytyykö niihin edes valmistautua?
 - Onko tuotantoryhmä helpottanut jännitystä vai kenties lisännyt sitä omilla toimillaan?

TV

- Millaista on osallistua tv-ohjelmaan?
 - Onko ohjelmaan osallistuminen vastannut odotuksia?
 - Miksi osallistuimme juuri The Voice Kidsiin?
 - Onko hyvä vai huono juttu, että ohjelma tulee tv:stä vasta syksyllä, vaikka se kuvataan kesällä?
- Mikä tekee The Voice Kidsistä hyvän formaatin? Miksi halusitte osallistua siihen?
 - Kidsissä ei ole suoria lähetyksiä, toisin kuin The Voice of Finlandissa. Miltä se tun-

tuu? Miten suoralähetys ja nauhoitus eroavat? Onko nauhoituksessa helpompi esiintyä kuin suorassa, miksi?

- Miltäköhän tuntuu nähdä itsensä tv:stä syksyllä, osaatteko kuvitella?*
- Antaako tv teistä oikean kuvan?*

MUSIIKKI

- Miltä bändin kanssa laulaminen on tuntunut?
- Miltä tuntui esiintyä Ääni ratkaisee-vaiheessa yksin?
- Entä Kehäkamppailu-vaiheessa ryhmässä?
- Mitä semifinaaliin asti pääseminen merkitsee?

- Miten suuri osa bändi on koko kokemuksesta? Olisitteko osallistuneet jos olisi pitänyt esiintyä ilman bändiä?

- Miltä tuntui laulaa selin oleville tähtivalmentajille Ääni ratkaisee-vaiheessa? Mitä ajattelitte ennen lavalle nousemista?

- Entä jos kukaan valmentajista ei olisi kääntynyt? Miltä se olisi tuntunut?



- Mikä on ollut kaikkein kivointa?
- Mitkä ovat suurimmat onnistumiset?
- Mikä on ollut kaikista ikimuistoisinta?
- Voimmeko suositella ohjelmaan osallistumista muille?



- Mikä on ollut kaikkein ikävintä The Voice Kidsissä?
- Mistä ikävät asiat ovat johtuneet?
- Onko jostain jäänyt huono fiilis?
- Miten ikävistä asioista päästäisiin eroon?

Liite 3. Huoltajien loppukysely

*Kyselyn ulkoasu ja asettelu ei vastaa tutkimuksessa teetetyn kyselyn ulkoasua ja aset-
telua.*

Tämä kysely on osa "**Tutkimus kykykilpailutelevisioformaatin osallistujakokemuksesta-
Case The Voice Kids**" opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tekijä on keväällä 2015 Turun ammattikor-
keakoulun Taideakatemiasta valmistuva mediatuotannon opiskelija.

Osallistumalla kyselyyn annatte arvokasta aineistoa opinnäytetyön tekoon ja lisäksi autatte
opinnäytetyön toimeksiantajaa Banijay Finlandia kehittämään The Voice Kids- tuotantoa entistä
osallistujalähtöisemmäksi. Kyselyyn saavat vastata kilpailuun osallistuneiden lasten huoltajat ja
matkassa mukana olleet yli 18-vuotiaat tukijoukkolaiset.

1. Olen

- The Voice Kids- ohjelmaan osallistuneen lapsen huoltaja
- Osallistuin Ääni Ratkaisee- vaiheen kuvauksissa tähän opinnäytetyöhön liittyvään kyselyyn täyttämällä paperisen kysymyslomakkeen aulahaastattelun jälkeen.
- Muu, kuka? _____

- Osallistuin Ääni Ratkaisee- vaiheen kuvauksissa tähän opinnäytetyöhön liittyvään kyselyyn täyttämällä paperisen kysymyslomakkeen aulahaastattelun jälkeen.
- Olen täyttänyt 18-vuotta.

2. The Voice Kids-ohjelmaan osallistunut lapsi eteni kilpailussa

- Ääni Ratkaisee- vaiheeseen
- Kehäkamppilu- vaiheeseen
- Semifinaali- vaiheeseen
- Finaali- vaiheeseen
- En halua vastata.

3. The Voice Kids-ohjelmaan osallistunut lapsi oli

- Artun tiimissä
- Diandran tiimissä
- Kristan tiimissä

- Tuolit eivät kääntyneet Ääni Ratkaisee- vaiheessa.
 En halua vastata.

4. Miten arvioitte tuotantoyhtiö Banijay Finlandin toimintaa ennen kuvauspäiviä ja kuvauspäivien välissä, asteikolla 1-5?

(1=huonoin, 5=paras)

	1	2	3	4	5
Sähköpostien selkeys	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Sähköpostien informatiivisuus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Reagointinopeus kysymyksiimme	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

5. Miten arvioitte tuotantoyhtiö Banijay Finlandin toimintaa kuvauspäivien aikana, asteikolla 1-5?

(1=huonoin, 5=paras)

	1	2	3	4	5
Aikatauluissa pysyminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Muutoksista tiedottaminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kuvaustilanteiden järjestäminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kuvauksiin ohjeistaminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tuotannon luoma yleinen ilmapiiri	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

6. Miten muut tuotantoyhtiö Banjay Finlandin järjestelyt sujuivat teidän osaltanne?

- Hyvin
 Melko hyvin
 Kohtalaisesti
 Melko huonosti
 Huonosti

7. Miksi näin?

8. Kuvauspäivien aikana meitä kohtaan oltiin tuotantoyhtiö Banijay Finlandin puolesta

Epäystävällisiä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Ystävällisiä
Salailevia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Avoimia
Välinpitämättömiä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Välittäviä
Epäselviä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Selkeitä
Passiivisia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Aktiivisia
Epäluotettavan oloisia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Luottamusta herättäviä

9. Miten tämä näkyi?

10. Mitkä seuraavista kuvaavat kokemustanne The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisesta? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

<input type="checkbox"/> Mielenkiintoinen	<input type="checkbox"/> Tylsä	<input type="checkbox"/> Oikeudenmukainen
<input type="checkbox"/> Turhauttava	<input type="checkbox"/> Epäoikeudenmukainen	<input type="checkbox"/> Mukava
<input type="checkbox"/> Raskas	<input type="checkbox"/> Positiivinen	<input type="checkbox"/> Pitkäväteinen
<input type="checkbox"/> Hauska	<input type="checkbox"/> Lytistävä	<input type="checkbox"/> Innostava
<input type="checkbox"/> Kokemusrikas	<input type="checkbox"/> Reilu	<input type="checkbox"/> Surkea
<input type="checkbox"/> Heikentävä	<input type="checkbox"/> Ihana	<input type="checkbox"/> Vahvistava
<input type="checkbox"/> Kannustava	<input type="checkbox"/> Ajanhaaskausta	<input type="checkbox"/> Epäreilu

11. Millä kolmella (3) sanalla itse kuvailisitte kokemustanne The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisesta? *

1. _____

2. _____

3. _____

12. Mikä oli kaikista parasta The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisessa?

13. Mikä oli kaikista ikävintä The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin osallistumisessa?

14. Missä tuotantoyhtiö Banijay Finlandilla onnistui mielestänne erityisen hyvin?

15. Missä tuotantoyhtiö Banijay Finlandilla olisi mielestänne eniten parannettavaa?

16. Millaisia ennako-odotuksia teillä oli The Voice Kids-ohjelman kuvauksiin liittyen?

17. Vastasiko ohjelmaan osallistuminen ennako-odotuksianne?

Kyllä vastasi

Ei vastannut. Mitkä odotuksistanne eivät täyttyneet?

18. Millainen kokemus The Voice Kids-ohjelmaan osallistuminen on ollut teidän perheellenne?

19. The Voice Kids-ohjelma kuvattiin kesällä 2014, mutta se tuli ulos televisiosta vasta syksyllä 2014. Miten lähipiirinne otti ohjelmaan osallistumisen vastaan?

20. Miten koet The Voice Kids-ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen kilpailuun osallistuneeseen lapseesi?

21. Onko The Voice Kids-ohjelmaan osallistuminen tuonut mukanaan jotain ikävää?

- Kyllä, mitä? _____
- Ei

22. Antoiko televisio mielestäsi kilpailuun osallistuneesta lapsesta oikean ja totuuden mukaisen kuvan?

- Kyllä
- Ei, miksi?

23. Oletteko pitäneet kesän jälkeen yhteyttä muihin kilpailijoihin tai heidän perheisiinsä?

- En ole.
- Kyllä olen, 1-2 henkilöön
- Kyllä olen, 3-5 henkilöön
- Kyllä olen, 6-9 henkilöön
- Kyllä olen, yli 10 henkilöön

24. Millä tavoin tuotantoyhtiö Banijay Finland on ollut teihin yhteydessä kuvauksien loputtua?

25. Entä minkälaista yhteydenpitoa olisitte kaivanneet tuotantoyhtiö Banijay Finlandilta kuvauksien jälkeen?

26. Voisitteko oman kokemuksenne perusteella suositella The Voice Kids-ohjelmaan osallistumista tutuillenne? *

- Kyllä, ehdottomasti!
- Kyllä, pienellä varauksella
- Kyllä, mutta itse emme halua enää osallistua (edes tukijoukkolaisina)
- Emme voi suositella ohjelmaan osallistumista, koska (mistä syystä?)

27. Millaisia terveisiä haluaisitte lähettää tuotantoyhtiö Banijay Finlandille?

Liite 4. Lasten loppukysely

Kyselyn ulkoasu ja asettelu ei vastaa tutkimuksessa teetetyin kyselyn ulkoasua ja asetelua.

Tämä kysely on osa "**Tutkimus kykykilpailutelevisioformaatin osallistujakokemuksesta- Case The Voice Kids**"opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tekijä on keväällä 2015 Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiasta valmistuva mediatuotannon opiskelija.

Osallistumalla kyselyyn annat arvokasta aineistoa opinnäytetyön tekoon ja lisäksi autat opinnäytetyön toimeksiantajaa Banijay Finlandia kehittämään The Voice Kids- tuotantoa entistä osallistujalähtöisemmäksi.

Kyselyyn saavat vastata kaikki kilpailuun osallistuneet lapset.

Minulla on huoltajan lupa osallistua tähän kyselyyn

Kyllä

Ei

1. Olen

8-vuotias

9-vuotias

10-vuotias

11-vuotias

12-vuotias

13-vuotias

14-vuotias

2. Pääsin The Voice Kidsissä

Ääni Ratkaisee- vaiheeseen

Kehäkamppilu- vaiheeseen

Semifinaali- vaiheeseen

Finaali- vaiheeseen

En halua vastata.

3. Olin

-] Artun tiimissä
-] Diandran tiimissä
-] Kristan tiimissä
-] Tuolit eivät kääntyneet Ääni Ratkaisee- vaiheessa
-] En halua vastata.

4. Kenen kanssa olit kuvauspäivien aikana Logomossa, kun sinulla oli odotteluaikaa?

-] Olin yksin
-] Olin perheen kanssa
-] Olin muiden kilpailijoiden kanssa

5. Oliko kuvauspäivien aikana mielestäsi helppo tutustua uusiin ihmisiin?

-] Kyllä
-] Ei

6. Olisitko halunnut tutustua kuvauspäivinä uusiin ihmisiin, esimerkiksi muihin kilpailijoihin?

-] Kyllä
-] En

7. Kuvauspäivien aikana oli paljon odottelua. Olisitko halunnut odotteluajoille jotain tekemistä?

-] Kyllä, mitä? _____
-] En.

8. Mitä teit kuvauspäivien päätyttyä?

-] Lähdimme perheen kanssa kotiin
-] Menimme perheen kanssa hotellille
-] Tapasin muita kilpailijoita
-] Muuta, mitä? _____

9. Saitko uusia kavereita The Voice Kidsistä?

- En saanut kavereita
- Kyllä sain, 1-2 kaveria
- Kyllä sain, 3-5 kaveria
- Kyllä sain, 6-9 kaveria
- Kyllä sain, yli 10 kaveria

10. Miten olet pitänyt yhteyttä The Voice Kids- kavereihin?

- Facebookissa
- Instagramissa
- Twitterissä
- Puhelimitse (Puhelut, tekstiviestit, Imessaget WhatsApp jne...)
- Olemme tavanneet
- Muuten, miten? _____

11. Mitkä seuraavista sanoista kuvaavat kokemustasi The Voice Kidsiin osallistumisesta? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

- | | | |
|---|--|---|
| <input type="checkbox"/> Mielenkiintoinen | <input type="checkbox"/> Tylsä | <input type="checkbox"/> Oikeudenmukainen |
| <input type="checkbox"/> Turhauttava | <input type="checkbox"/> Epäoikeudenmukainen | <input type="checkbox"/> Mukava |
| <input type="checkbox"/> Raskas | <input type="checkbox"/> Positiivinen | <input type="checkbox"/> Pitkäväteinen |
| <input type="checkbox"/> Hauska | <input type="checkbox"/> Lytistävä | <input type="checkbox"/> Innostava |
| <input type="checkbox"/> Kokemusrikas | <input type="checkbox"/> Reilu | <input type="checkbox"/> Surkea |
| <input type="checkbox"/> Heikentävä | <input type="checkbox"/> Ihana | <input type="checkbox"/> Vahvistava |
| <input type="checkbox"/> Kannustava | <input type="checkbox"/> Ajanhaaskausta | <input type="checkbox"/> Epäreilu |

12. Millä kolmella (3) sanalla itse kuvailisit kokemustasi The Voice Kidsiin osallistumisesta? *

1. _____
2. _____
3. _____

13. Mikä oli kaikista parasta The Voice Kidsissä?

14. Mikä oli kaikista ikävintä The Voice Kidsissä?

15. Mitä sinusta tuntui nähdä itsesi televisiosta?

16. Antoiko ohjelma sinusta omasta mielestäsi oikeanlaisen kuvan?

Kyllä

Ei, miksi? _____

17. Miten kaverisi, sukulaisesi ja muut tuttuusi ovat reagoineet nähtyään sinut televisiossa?

18. The Voice Kidsiin osallistuminen vaikutti minuun seuraavasti: (Voit valita useita vaihtoehtoja)

Sain lisää itsevarmuutta

Löysin itsestäni uusia puolia

Tulin epävarmemmaksi

Voitin esiintymispelkoni

En enää halua esiintyä julkisesti

Haluan päästä laulamaan ja esiintymään lisää

Esiintymisjännitykseni kasvoi

19. Onko The Voice Kidsiin osallistumisesta seurannut sinulle jotain hyvää?

Kyllä, mitä? _____

Ei

20. Onko The Voice Kidsiin osallistuminen tuonut mukanaan jotain ikävää?

- Kyllä, mitä? _____
 Ei

21. Voisitko oman kokemuksesi perusteella suositella The Voice Kids-ohjelmaan osallistumista kavereillesi? *

- Kyllä.
 En.

Minkä takia?

22. Millaisia terveisiä haluaisitte lähettää The Voice Kidsin työryhmälle?
